National Library
Bibliothèque Nationale
JAN 18 1979
NEWSPAP
TION

B103/A/40/2.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York; Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y 10466; V. Jaunkalnietis, 1395 Taylor Ave, Racina, Wis 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 2 SESTDIENA, 1979. GADA 13. JANVĀRIS 29. GADS

SATURDAY, JANUARY 13, 1979

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 70 centu

Šaubas par Kārtera politiku

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Mazajā Francijai piederošajā Karaibu jūras Gvadelūpas salinā aizvadītajā nedēļā prezidents Kārters divas dienas pavadīja apspriedēs ar Rietumvācijas kancleru Helmūtu Šmitu, britu premjēru Kalahānu un Francijas prezidentu Žiskāru, nekādu oficiālu komūnikē apspriežu beigās tomēr nepublicēja. Kārters preses pārstāvjiem izteicās, ka apspriedes cējot. Kārters preses pārstāvauglīgas — vislabākās viņa prezidentūras laikā. Patiesībā šie Eiropas valstu vadītāji apspriedēs centās noskaidrot Kārtera jaunos gājienu ASV ārpolitikā un piemērotību rietumu pasaules vadoņa uzdevumiem.

Visiem labi zināms, ka Kārteram trūkst personiska kontakta ar Bonnas kancleru Šmitu. Tas, par ko Šmits noraizējies, ir pēkšņā Vašingtonas politikas maiņa pret Taivānu. Ja tas būtu ASV interesēs, tad tikpat labi kādā dienā amerikāņi varētu lauzt savu vārdu Rietumeiropas aizsardzībā Pad. savienības agresijas gadījumā. Jautājumā par Kārtera lomu brīvās pasaules politiskā vadībā domas dalās. Piedzīvojuši Eiropas diplomāti uzsver, ka tagadējais ASV prezidents starptautiskā politikā notikumus nespēj kontrolēt. Šie notikumi viņu svaida bīstamu konfrontāciju viļņos, pie kam stūres rats neatrodas droša un piedzīvojuša kapteiņa rokās. Laikā, kad notikumi Irānā var uz gadu desmitiem ietekmēt austrumu un rietumu stratēģiskās pozicijas, Kārters runā par detantes saglabāšanu un SALT-II līguma parakstīšanas lielo nozīmi. Kas patiesībā notiek? Parakstot SALT-II nolīgumu, Vašingtona vienpusīgi un labprātīgi ierobežo savu militāro potenciāli. Tanī pašā laikā ar Pad. savienībai piegādāto technoloģisko palīdzību Kremlim būs dota lieliska iespēja vēl tālāk pavairot savus ekspansijas spēkus.

Prezidents Kārters vēl joprojām svaidās starp sava ārlietu ministra Vēnsa lēnīgo sadarbošanās un piekāpšanās politiku un padomdevēja valsts drošības jautājumos Brzežinska „stiprās dūres" doktrīnu.

Irānas notikumiem šoreiz veltīsim tikai dažas rindas. Baktiāra civīlās valdības sastādīšana nenoritēja tik gludi kā varēja cerēt. Aizsardzības ministra postenis vēl joprojām ir brīvs, un paša Baktiāra nacionālās frontes partija viņu uzskata par nodevēju tādēļ, ka viņš sadarbojas ar monarchu. Šachs nebūt vēl nav atstājis Irānu. Visai zīmīgs ir fakts, ka tas tautas rīcībā nodevis savas personiskās un savas ģimenes vērtības miljoniem dolaru vērtībā. Šo fondu izlietos reliģiskiem un politiskiem mērķiem, kā arī bāriņu aprūpei un izglītības vajadzībām. Šachs arī atbrīvojis pāri par 300 politisko ieslodzīto.

Irānā ieradies NATO virspavēlnieka vietn. amerikāņu ģenerālis Roberts Hjūsers (Huyser). Viņa uzdevums ir Kārtera vārdā mudināt Irānas ģenerāļus paturēt konstitūciju, uz kuŗas pamata Palēvī uzdevis Baktiāram sastādīt jauno valdību. Armija ir lojāla pret šachu, un šis faktors nav vēl pilnīgi ņemts vērā. Militāras diktatūras nodibināšanās ir uzskatāma par ļoti reālu tagadējās politiskās krizes gala rezultātu. Jābrīnās, kādēļ pasaules prese tikpat kā noklusējusi pāri par 1000 komūnistu aģitātoru iefiltrēšanos dažādās reliģiskās grupās, kas prasa šacha galvu. Kā amerikāņu, tā arī britu izlūkošanas dienests apstiprina šo komūnistu aģitātoru aktīvitāti. Brežņevs — ortodoksālā islāma aizstāvja lomā! Kādēļ gan ne, ja ar to varētu apturēt naftas plūšanu uz rietumiem no stratēģiski svarīgās Irānas telpas.

Indoķīnā drāmatiskie notikumi risinās zibens ātrumā un ar negaidītiem pārsteigumiem. Divu komūnistu valstu — Vietnamas un Kambodijas — militārā sadursme ilga tikai divas nedēļas, un rezultātā Vietnama tagad faktiski kontrolē visu Indoķīnu. Tā iebruka Kambodijā ar 27 divīzijām, lielu tanku spēku un lidmašīnu atbalstā. Ar galvaspilsētas Pnom Pen ieņemšanu līdzšinējā komūnistu diktātora Pol Pota režīms ir faktiski salauzts. Vietnama apgalvo, ka šī revolūcija notikusi 20.000 Kambodijas sazvērnieku rezultātā, bet patiesībā visu cīņas smagumu uz saviem pleciem iznesa Vietnama. Pol Pots ar apmēram 15.000 atbalstītājiem atkāpies Laosas pierobežā, grūti pieejamā apvidū, no kurienes viņš droši vien turpinās partizānu karu.

Pats Pol Pots nebija nekāds sociāls reformātors. Viņš bija viens no nežēlīgākajiem komūnistu varasvīriem šajā Āzijas telpā. Sagrābis varu, viņš izsūtīja visus pilsētniekus lauku darbos. Tā galvaspilsētā no 5 milj. iedzīvotājiem palika tikai 20.000. Slimību, nepietiekamas pārtikas un nežēlīgas izrēķināšanās rezultātā gāja bojā pāri par 3 milj. kambodiešu. Tagad varu pārņēmusi Tautas revolūcionārā padome, kuŗu vada viens no Pol Pota armijas pulkā komandieŗiem. Divu komūnistu valstu konfrontācija Indoķīnā varbūt ir tikai priekšspēle daudz lielākiem notikumiem tuvākā nākotnē. Jāievēro, ka Vietnamas pusē stāv Pad. savienība, bet Kambodijas līdzšinējo diktātoru atbalstīja Pekinga. Kambodiju vēl pēdējā brīdī paspēja atstāt ap 20.000 vīru liela sarkanās Ķīnas diplomātu un padomdevēju armija. Un tā pirmais Pad. savienības un Ķīnas spēkošanās gājiens pagaldām beidzies Kremlim par labu. Nav domājams, ka Pekinga Pol Potam palīdzēs ar saviem bruņotajiem spēkiem. Pad. savienība, stāvot aizkulisēs, atzīmējusi nozīmīgu panākumu sarkanās Ķīnas apdraudēšanai kaŗa gadījumā no dienvidu spārna.

Piedzīvojuši diplomāti norāda, ka nākamais pārsteiguma punkts būšot Pakistana. Iekšpolitisku pretišķību rezultātā arī te Kremlis izšķirīgā brīdī varētu plūkt vieglus panākumu laurus.

Domājams, ka Irānas notikumu rezultātā Ēģiptes un Izraēlas miera sarunas atjaunosies ātrāk, un šoreiz nebūs vairs tielēšanās par šķietami nenozīmīgiem sīkumiem.

(Turpinājums 20. lp.)

Jānis Frišvalds ievēlēts no jauna

PAR VANADZU PRIEKŠNIECI IEVĒLĒTA AUSTRA LIEPIŅA LONDONĀ

Jānis Frišvalds

Par Daugavas Vanagu organizācijas priekšnieku nākamajiem trim gadiem ievēlēts līdzšinējais DV priekšnieks Jānis Frišvalds, par kuŗu 6.395 vēlētāji nodevuši 4.254 balsis. Otrs kandidāts Jēkabs Leitītis ieguvis 2.051 balsi. Vēlēšanās piedalījušies 67,2 proc. DV organizācijas dalībnieku. Par vanadžu priekšnieci ievēlēta Austra Liepiņa ar 1.047 balsīm, kuŗas nodevušas 2.008 vēlētājas. Ilga Breikša ieguvusi 935 balsis. Vēlēšanās piedalījušās 72,3 proc. vanadžu. DV organizācijas priekšnieka vēlēšanās piedalījās abu dzimumu personas, bet vanadžu priekšnieci vēlēja tikai vanadzes.

Balsošanas rezultāti atsevišķās DV zemēs ir šādi: Anglijā par J. Frišvaldu nodotas 1.187, par J. Leitīti — 352 balsis, ASV 1.342 un 637, Austrālijā 648 un 193, Beļģijā 14 un 7, Brazilijā 2 un 5, Francijā 9 un 19, Holandē 5 un 4, Kanadā 596 un 268, Vācijā 211 un 541 un Zviedrijā par Frišvaldu 204 un Leitīti 25 balsis. Samērā liels ir atturējušos balsu skaits —3.120.

Nederīgo balsu bija 90. J. Frišvalds uzvarējis septiņās valstīs, bet J. Leitītis trijā — Brazilijā, Francijā un Vācijā, pēdējā par viņu nodotas 541 balss, par Frišvaldu — 211. Frišvalds visvairāk balsu ieguvis ASV, Anglijā, Austrālijā un Kanadā.

Vanadžu priekšnieces vēlēšanu rezultāti pa atsevišķām zemēm ir šādi: Anglijā par Austru Liepiņu nodotas 288 balsis, par Ilgu Breikšu 127, ASV 362 un 402, Austrālijā 85 un 139, Beļģijā par Liepiņu nobalsojuši visi vēlētāji, Francijā 4 un 3, Holandē 3 un 1, Kanadā 127 un 188, Vācijā 122 un 59 un Zviedrijā 54 un 16. Liepiņa uzvarējusi 6 valstīs, bet Breikša 3 — ASV, Austrālijā un Kanadā, kur lielu balsu skaitu ieguvusi arī A. Liepiņa — 127, viņas pretkandidāte — 188.

Vēlēšanās nav piedalījusies DV nodaļa Argentīnā ar 21 biedru un DV nodaļa Dānijā ar 18 biedriem.

A. B.

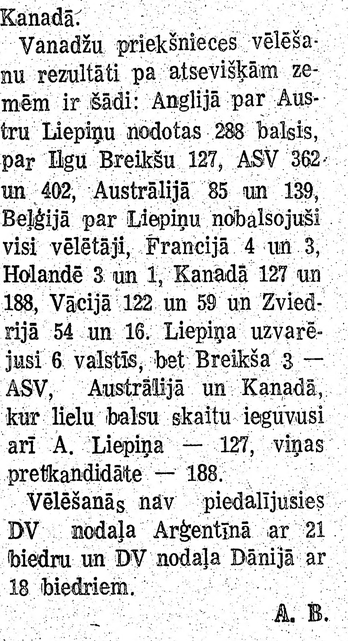

Austra Liepiņa

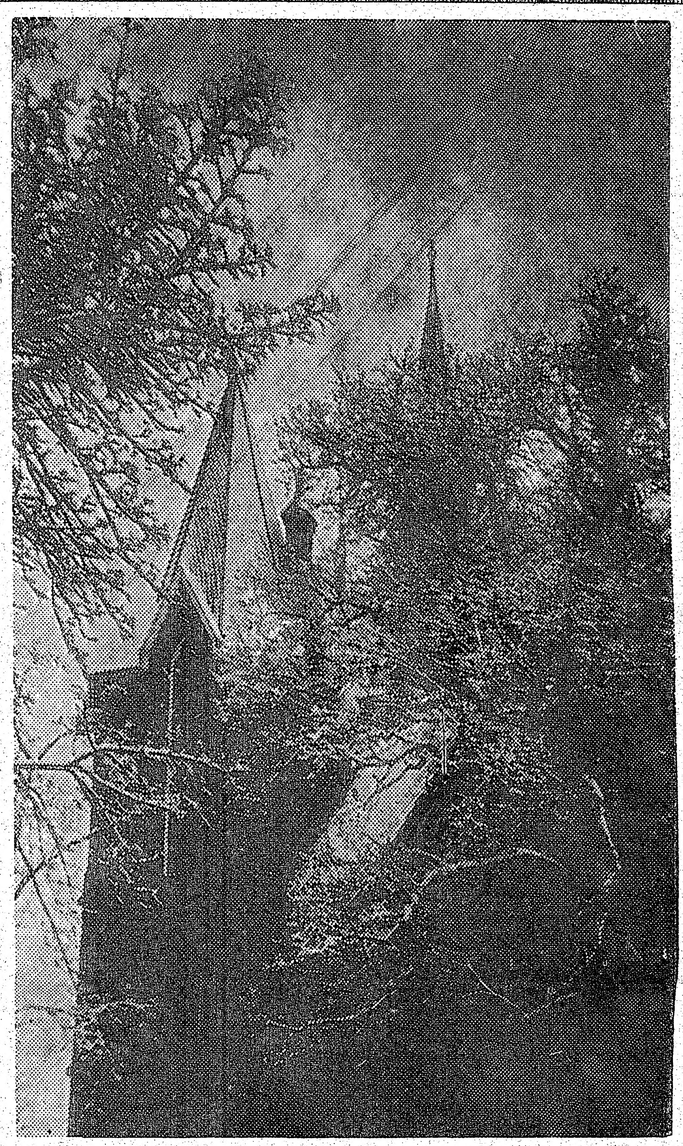

Simt gadu vecā Sv. Andreja baznīca Toronto, ziemas rotā, kur jau kopš mūsu iecelošanas sākuma notika ne vien latviešu draudzes dievkalpojumi, bet kas bija arī pirmais Torontò latviešu kultūras centrs. Šeit notika arī pirmās LNAK sēdes un dažādas mūsu kultūras dzīv es izpausmes. Baznīca pieder latviešiem kopā ar igauņu drau dzi. Foto: J. Līgers

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1979. G. 13. JANVĀRIS, 2. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redakors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28. Tafts Ave., Lagarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neatgriež, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 30 dol., 6 mēnešiem —1 6 dol., 3 mēnešiem — 8.50 dol. Atsevišķa numura cena 70 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514

Pārbaudīsim savu stāju

KĀRĻA VANAGA PĀRDOMAS, JAUNAJĀ GADĀ IEEJOT

Mūsu 18. novembra valstssvētkos un 14. jūnija sēru dienā pasaules vējos izklīdinātie latvieši aizvadītajā gadā atkal par jaunu apliecināja savu mīlestību pret Latviju un solījumu, ko devām, atstājot dzimto zemi un sākot bezcerīgās bēgļu gaitas, neaprimt cīnīties par savas zemes un tautas brīvību un neatkarību. Mums šeit ir milzu priekšrocības, ka drīkstam skaļi saukt pasaulei: brīvību Latvijai! Tautas vairums aiz dzelzs aizkara to nedrīkst. Un tomēr nacionālā dzirksts tur nav izplēnējusi, bet pieaug. Tur latvieši vēl iedrošinās rīkoties pret apspiedēju interesēm (māc. J. Šmita runa Taronto).

Aizvadītajos Latvijas valsts 60 gadu šūpļa svētkos visas latviešu trimdas paaudzes vienojās lūgsnā, lai Dievs svētī mūsu Latviju, ieslēdzot sirdīs apņemšanos pildīt Dieva un likteņa piešķirto, savas cietējas tautas pilnvarojumu — runāt arī to vārdā, kuri šobrīd čekas terrora ēnā to nedrīkst.

Notikušo svētku norises iepriecina. Svētku runātāji gandrīz visur pauduši trimdas 18. novembra cīņas ideju, aicinājuši neiemigt, bet ar savu nacionālo aktīvitāti drošināt tautu tēvzemē izauklēt brīvības alkas. Aicinājumi un uzmundrinājumi, ko dzirdējām, reizē bija arī vadlīnijas apņēmīgiem darbiem nākamajā gadā.

LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs Otavā teica: „Mēs kļūsim vēl aktīvāki cīņā par brīvību!" — Ņujorkā, DV sanāksmē, virspulkvedis A. Silgailis pauda: „Katrs atsevišķs latvietis tagad ir cīnītājs!" — Klīvlandē, ALA valdes locekle A. Jansone savukārt teica: „Par jaunu apņemsimies turpināt cīņu!" — Toronto māc. J. Šmits: „Vecajai paaudzei ar pieredzi, jaunajai ar enerģiju jāieslēdzas vienotā nacionālā cīņas platformā mērķtiecīgā darbā un bezkompromisa cīņā pret visnežēlīgāko ienaidnieku — komūnismu!" — Sanfrancisko Teodors Sīlis: „Skaidras, nacionālpolītiskas ideoloģijas vadītiem, mums ir tikai viena alternātīva — cīnīties!" — Grand Rapidos PBLA valdes loceklis Gunārs Meierovics: „Mūsu jauniešiem jābrauc uz Latviju un jāpauž tur brīvības doma, jāiededz turieniešu sirdīs — brīvības dzirksts!" — Priedainē ALJA priekšsēde Dzintra Lejiņa: „Mums šeit jācīnās arī par tiem, kuri atrodas Latvijā! Ja to nedarīsim, būsim zaudējuši Latviju uz visiem laikiem!"

Tāda pati doma cīnīties, neiestigt pašapmierinātībā, neturēt rokas klēpī kūtrumā un gļēvā vienaldzībā, tika pausta vai visos citos valstssvētku sarīkojumos, iešķiļot dzirksti, ka mums ar savu aktīvitāti jāapkaro un jāievaino komūnistu režīms kā un kur vien tas iespējams, darbos pierādot, ka „Mazā Latvija" trimdā ir modra par tiem, kas tēvzemē izmisīgi turas pretī okupantiem, apzinoties, ka trimdas nacionālā aktīvitāte palīdz brāļiem tēvzemē uzturēt dzīvu savu pasīvo pretestību režīmam.

ASV ārlietu ministrs Vēnss 18. novembrī ASV valdības un tautas vārdā mums apliecināja, ka „apbrīno latviešu drosmi, brīvības un neatkarības garu". Bet kur nu mums ir šī drosme, ja pa visiem šiem gadiem mums pat nav vienotas trimdas nacionālas ideoloģiskas platformas?

Ja trimdas latviešu luterāņu sinodes oficiozā Ceļa Biedrī 18. novembrī lasījām (māc. E. Caune), ka „neviens neliedz mums pat ellē nokāpt, lai Latvijai prasītu Latvijas tiesu" un ka „brīvību nevaram izubagot no mūsu apmulsušajiem valstsvīriem", un laikrakstā Brīvība mūsu socialdemokrati uzsvēra, ka „šodien ir sīksta, neatlaidīga darba laiks" cīņā par Latviju, tad patiešām pārsteidza mūsu laikrakstu ziņa par valstssvētku norisi Ņujorkā, kur psīcholoģijas profesores Vairas Vīķes-Freibergas runas kodols bijis koncentrēts atziņā: „Mums jācer, jātic un jāgaida, līdz brīvajai Latvijai būs sava vieta brīvajā pasaulē!"

Negribēdams ticēt šādai pacifisma manifestācijai un samierināšanos ar pašreizējo reālitāšu izpaudumiem, vēlējos apstiprinājumu no „aculieciniekiem". Izrādās, ka avīžu ziņa ir patiesa un pat „maiga", jo runātāja paudusi domu, ka mums atliek tikai mierīgi nogaidīt kādas radikālas pārmaiņas pasaulē un cerēt uz tām (citas izejas mums neesot kā paturēt ticību cilvēcei! ... Mums ir jācer un jāgaida līdz visas (!) tautas attīstīsies tik tālu, ka nejutīs vairs vajadzību (!) apspiest citas tautas, u.t.t.), Nedzirdēja aicinājuma un patriotiska mudinājuma paātrināt šo „cerību" īstenošanos ar nacionālu cīņu, cīņu pret komūnistiem un apspiedējiem, cīņu pret Kremļa imperiālistiem. Cīņas mudes vietā tika sludināti „cil-

(Turpinājums 18. lp.)

Lasītāju vēstules

KF DARBĪBA

Pasaules brīvo latviešu apvienības Kultūras fonds izveidojās no Ziemeļamerikas un Amerikas latviešu apvienības Kultūras fonda. Abiem šiem fondiem ir līdzīgi darbības noteikumi, tikai ALA KF darbojas ASV apmērā, un sadala pusi no ASV savāktiem Kultūras fonda līdzekļiem Amerikas latviešu kultūras vajadzībām. PBLA KF ir ar globālu darbību, kur līdzekļus sadala rudenī. Te naudu iemaksā visas centrālās organizācijas. No ASV latviešiem gadā te ienāk 8000 — 9000 dol., no Kanadas 2000 — 2500, no Eiropas 500, no Austrālijas solīts ap 2000, no Dienvidamerikas pērngad 500 dolaru. Austrālija savu daļu iemaksāja vēlāk.

PBLA KF pārvalda valde ar priekšsēdi, kas pārstāv Amerikas latviešu apvienību, trīs priekšnieka vietnieki (Kanadā, Austrālijā, Eiropā) un 8 vicepriekšsēži, visu četru centrālo organizāciju izglītības un kultūras nozaru vadītāji. Bez tam tur darbojas 9 valdes locekļi, kas pārstāv deviņas nozares. Amatpersonu pilnvaru laiks ir trīs gadi. Darbojas vēl pieci referenti. KF darbības noteikumi izstrādāti 1972. gada 16. novembrī.

Pārngada pēdējā Kultūras fonda sēdē, 14. oktobrī Ņujorkā, atzina, ka KF darbībā vajadzētu pārmaiņas. „Atslēgas princips" bijis tikai pagaidu nokārtojums. Lai sēdes būtu pilntiesīgas, tajās jāpiedalās priekšsēdim vai vienam no viņa vietniekiem, diviem vicepriekšsēžiem un sešiem valdes locekļiem vai referentiem ar balstiesībām, kopā 9 pārstāvjiem. Bija ierosinājums, ka valdes locekļiem vajadzētu nākt no vietām un valstīm, no kurienes varētu ērti tikt uz KF sēdēm. Tas praktiski nozīmē, ka tie būtu no ASV, Kanadas un Venecuēlas. Kādā nozarē valdes loceklis no tālajām zemēm godalgošanai bija ieteicis savu kandidātu, referenti bija izraudzījuši citu. Apskatot pagājušā gadā piešķirtos apbalvojumus, jājautā, vai darbu izvērtēšanu dažkārt nevarētu ietekmēt arī citi apstākļi, ne tikai kvalitāte? Vai nebūtu labāk, ja pēc trim gadiem KF darbinieki manītos?

V. I. Ņujorkā

PĀRMETUMI NEVIETĀ!

Daudzās lasītāju vēstulēs izteikti pārmetumi Vairai Freibergai (Ph. D.) par viņas 18. novembra atceres aktā Ņujorkā teikto runu. Pārmetumi pienākas tām amatpersonām, kas atļāva viņai aktā runāt.

Dr.Jānis Karols Toronto

MĒS SAGAIDĀM NACIONĀLU STĀJU

Latvijas goda konsuls Toronto Dr. E. Upenieks izteicis neapmierinātību, ka mūsu valsts gadasvētkos Toronto universitātes aulā neesot atreferēta viņa runa, kuras pilnu tekstu vēlāk iesūtījis Latvijai Amerikā. Nevaru pievienoties teiktajam, ka Latvijā nebūtu komūnistu un nodevēju („nemeklēsim starp viņiem nodevējus"), bet tie esot tikai „piespiesti komūnistu kalpi". Tātad tādi tomēr ir! Ja nu cienījamais konsuls saka, ka viņa runa bijusi „ļoti pārdomāta un mērķtiecīga", tad par to būs jāšaubās. Latvijā ir 150.000 komūnistu (PBLA izdotā brošūra Kas un kā valda Latvijā). Tur ir dati par partijas biedru skaitu, sākot no 1945. līdz 1977. gadam. Otrā PBLA rakstā lasām par čekistiem okupētajā Latvijā. Tātad tur ir ne tikai komūnisti vien. Disidente H. Celmiņa kādā runā Toronto vēl paskadrojusi, ka Krievijā dzimušie latvieši resp. komūnisti ir mūsu tautas nelaime. Man šķiet, ir nepareizi, ka mūsu augstākās amatpersonas nāk ar pretrunīgiem apgalvojumiem. Mums no vadošiem darbiniekiem tiesības sagaidīt patiesību, uz ko varam paļauties. Ne par velti šinī gadījumā izteikts tik daudz sašutuma. Kam lai mēs īsti ticam?

LNAK priekšsēdis T. Kronbergs ļoti pareizi brīdinājis, ka KGB iedzītais ķīlis draud mūs sašķelt. Mācītāja J. Šmita runai publika aplaudēja kājās piecēlusies. Tas viss liecina, ka mēs gribam būt vienoti. Ja Latvijā arī būtu tikai „paklausīgi kalpiņi", arī tie mūs grib sašķelt un iznīcināt. Vai tiešām mēs baidāmies saukt lietas īstajā vārdā? Ja mums ir centrālās organizācijas un pārstāvji, tad mēs sagaidām no viņiem stingri izteiktu nacionālu stāju, uz ko var paļauties. Kādēļ mēs negribam ticēt tam, ko liecina brīvībā izkļuvušie?

Aleksandrs Zaube Čikagā

VĒLREIZ — NETICAMS PĀRSTEIGUMS

Dr. Linards Lukss runā pareizu latviešu valodu, bez akcenta. Kas viņa runā sadzirdējis „akcentu" un „nepareizu" latviešu valodu, tas gan ilgi nebūs mazgājis ausis, vai dzirdi un smadzenes būs bojājusi sarkanā migla.

E. Št. Ontario

RŪPES VIETĀ

Lasītājs Norvalā, Ont. (LA 50. numurā) nevēlas ne man, ne visiem citiem Latvija Amerikā lasītājiem stādīties priekšā. Toties viņu māc rūpes. Mani arī. Anonimais lasītājs domā, ka Kanadas latviešu centrs varētu atraut līdzekļus mūsu vissvarīgākajam darbam — cīņai par Latvijas brīvību. Cīnītāji par Latvijas brīvību vajadzīgi šodien, rīt un pēc gadu desmitiem. Kanadas latviešu centrs palīdzēs radīt vidi, kurā šādi cīnītāji varēs veidoties un smelties spēku. Šo pārliecību Kanadas un citu zemju latvieši jau atbalstījuši darbiem, dažos mēnešos saziedojot pāri par pusmljonu dolaru! Kā interesēs ir šo svarīgo pasākumu jaukt, sējot šaubu un neuzticības sēklu?

Brunis Rubess Vilavdēlē, Ont.

VĒL PAR LATVIEŠU CENTRU

Pievienojos Dr. J. Karola izteiktajām domām par Centru. Kāpēc gan to necelt pēc pašu plāna, kas varētu apmierināt mūsu vajadzības? Gatavu namu pērkot, nekad neapmierināsim mūsu vēlmes. Ar piebūvēm to nepanāksim, ko jau esam pieredzējuši. Vai atkārtosim agrākās kļūdas? Kāpēc nepārdodiet Daugavas Vanagu un Latviešu namu, nauda būtu vienā vietā, un būtu arī Latviešu centrs. Ja gribat pirkt vēl vienu namu, kurš tad no tiem būtu Latviešu centrs un kura nodaļa? Pēc kāda laika atkal gribēsit pirkt kādu namu citā pilsētas daļā. Tā nav vienotība. Skaisti jau izklausās: nama priekšnieki, pārvaldnieki, kasieri, sekretāri u.t.t. Vai tad tik ļoti patīk amati, ka nevaram apvienoies lielākā pasākumā, kur būtu vieta visām mūsu vajadzībām. Es labprāt pievienotos kopējam centram ar papildus dalību, tikai vienu latviešu namu.

A. Silavs Gilfordā, Ont

IEROSINĀJUMI

Kreditsabiedrības nams gan nav Latviešu centra vajadzībām piemērots. Iemesli: Zemes gabals ir par mazu, Centru nebūs iespējams paplašināt, arī pirkšanas cena ir par augstu un apsaimniekošanas izdevumi par lieliem. Esiet saprātīgi un nepārsteidzieties ar tā pirkšanu!

Mans ierosinājums: Nopirksim 10 līdz 100 akru zemes ar jau gatavu dzīvojamo māju Sidrabenes tuvumā. Centrs šajā vietā būs ērti sasniedzams Toronto, Hamiltonas, Gvelfas, Kičeneras, Vaterlū, Kembridžas un Misisagas latviešiem. Dzīvojamā ēkā būs pārvaldniekam dzīvoklis un bankas nodaļai jaunas telpas. Apsaimniekošanas izdevumi sākumā būs ļoti mazi, var gadīties pat, ka Centrs dos peļņu. Pēc tam varēs pamazām celt ēkas, kādas vien mēs gribēsim.

Ja kādreiz tiktu pārdots Toronto Latviešu nams, tad nama akcionāri varēs Centram pievienoties. Neviens nebūs jāatraida. Centram ir jāaug, jo viss, kas neaug, iznīkst. Skataities uz Saulaini vai Sidrabeni: nopirktās zemes vērtība aug, nometnes pakalpojumi sabiedrībai aug, nometnes apmeklētāju skaits aug un reizē ar to aug arī vasaras skolas skolēnu skaits. Arī Latviešu centram jāaug.

Otrs priekšlikums: Nopirksim apm. 500 akru lielu farmu netālu no Gvelfas, ar gatavu dzīvojamo māju un lielu šķūni. Dzīvojamo ēku tūlīt varēs izlietot kā pārvaldnieka dzīvokli, šķūni varēs izmantot visāda veida sarīkojumiem. Vienu daļu no farmas zemes varētu izrentēt ģimeņu dārziņu ierīkošanai, vienu daļu latviešu biškopju vajadzībām un vienu daļu Gvelfas latviešu studentu eksperimentu vajadzībām. Zemes gabalu izrentēšanas nolūks nebūtu peļņa, bet gan nepārtrauktas aktīvitātes veicināšana Latviešu centrā. Šāds centrs vairāk nekā 6 mēnešus gadā, no agra rīta līdz vēlam vakaram, patiešām kalpotu latviešu sabiedrības vajadzībām.

Jānis A. Zībiņš, Kembridžā, Ont.

Ģimnazijas jubilejas izdevums

Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazija savā 25 gadu darbības atceres gadījumā pagājušā gada novembrī izdeva šīs jubilejas atceres žurnālu. Tas aptver 140 lp. ar 40 foto attēliem tekstā, kuros redzam gan atsevišķo gadu izlaidumus, sākot ar 1957. g. pavasari, līdz 1978. gada pavasarim, tātad 22 izlaidumi 25 mācību gados, gan attēlus no svarīgākiem notikumiem skolas dzīvē.

Ģimnaziju visā pastāvēšanas laikā beiguši 193 zēni un 202 meitenes, kopā 395 audzēkņi. Vislielākais bijis 13. izlaidums, 1969. gada pavasarī, kad ģimnaziju beiguši 12 zēni un 15 meitenes. 22. izlaidumā, 1978. gadā, beigušo bija 25, no tiem 13 zēni un 12 meitenes. 1972., — 74. un — 75. g. ģimnaziju beigušo skaits bijis vienāds — 24 katru gadu, bet vismazākais bijis 2. izlaidums 1958. gada pavasarī — 7 audzēkņi, viens zēns un sešas meitenes. Pārējos gados beigušo skaits bijis katru badu virs desmit.

No absolventiem līdz 1977. gadam laulībā devušies 57, no tiem precējušies ar latvieti 37, ar otru absolventu — 7, tātad 13 apprecējušies ar cittautiešiem, vairāk nekā 22 proc. No beigušajiem 5 kļuvuši par ārstiem un 4 par zobārstiem. Kāds pārskats rāda, ka no ģimnaziju beigušajiem latviešu grāmatas lasa 62, sarīkojumus apmeklē 113.

Ģimnazijā mācījuši 44 skolotāji un 11 skolotāji-praktikanti. Pirmais ģimnazijas direktors bijis V. Burkevics, 14 gadus (no 1953. — 1966. gadam), kad vadību pārņēmusi tagadējā direktrise V. Slavieša, pirms tam būdama 14 gadus inspektrise.

Ģimnazijas 25 gadu atceres žurnālam ievadu devis LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, pakavējoties pie latviešu skolu sistēmas izveidošanas sākuma Vācijas bēgļu nometņu laikā un tālāk izceļošanas zemēs. 1953. gada pavasarī Toronto latviešu biedrības sestdienas skolu jau bija nobeigusi trešo mācību gadu. Tā paša gada rudenī nodibinājās Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazija. Ģimnazijas inspektors Ludvigs Vīks, kas skolā darbojies piecus gadus, rakstījis par latvisko ideoloģiju, apskatot to 38 atsevišķos punktos, uzsverot mūsu kopējās intereses brīvās Latvijas atjaunošanā, kaut neesam vienprātīgi savas cīņas taktikā. Mūsu nacionālai ideoloģijai jābūt gaiša latviska ideālisma caurstrāvotai un mērķtiecīgai visās nacionālās dzīves norisēs.

Skolotāja E. Ezera, kas skolā nostrādājusi vairāk nekā 23 gadus, devusi trīs rakstus — pārskatu par ģimnazijas aizvadītajiem gadiem, īpašu rakstu inspektora Ludviga Vīka piemiņai (miris 1976. gada 30. novembrī) un rakstā par mūsu valodu divdesmit piecos gados apskatījusi galvenās valodas kļūdas, kādas bijušas vērojamas ģimnazistu rakstu darbos. Atsevišķu rakstu E. Ezera vēl veltījusi ģimnazijas ceturtajam izlaidumam, kam bijusi klases audzinātāja. Viņas abitūrientu klasē bijuši 18 skolēni, kas kopā veidojuši īpatnēju klases seju un parādījuši jaunatnei raksturīgo ideālismu.

Pa atsevišķam rakstam vēl devuši: ģimnazijas bij. vecāku padomes priekšsēži E. Nāgeils un J. Galējs, ģimnazijas direktrise V. Slavieša, sakārtojot ģimnazijas paidagogu izteikto domu kopsavilkumu, un skolotājs O. Sils, kas pats ģimnazijā mācījies četrus gadus. Vēl atsevišķu rakstu devis LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks par skolotāju sagatavošanu un E. Ziplāne, kam bijusi izdevība sastrādāties ar diviem latviešu ģimnazijas absolventiem — Andu Liberi un Juri Dreifeldu, profesoru Broka universitātē, bet Anda Libere mācījusi latviešu valodu 2 x 2 nometnēs, Mičigenas un Toronto universitātē. Par ģimnazijas nozīmi izteicies arī Andrejs Rolavs. Ģimnazijā pavadīto laiku atcerējusies Ināra Grava (1. izlaidums), Daina Merca-Šteinmeca (3.), Mārtiņš Vāgners (4.), Kaspars Dzeguze (4), Ilze Morgenšterna (18), Pēteris Mukts (10.), Viesturs Škobe (8.), Anda Maksiņa (11.), Guntars Tannis (19.) un Ivars Melnbārdis (21.).

Par drāmas pulciņu ģimnazijas 25 gados plašāku apskatu sniedzis šī pulciņa vadītājs režisors H. Miķelsons.

Izdevuma beigās ievietoti vairāki audzēkņu raksti par ģimnazijas notikumiem un atziņas. Apsveikumu daļā ievietoti konsula V. Tomsona (miris), archibīskapa A. Lūša, goda konsula Dr. E. Upenieka Toronto, LNAK valdes priekšsēža T. Kronberga un vairāku korporāciju un draudžu apsveikumi.

Jubilejas izdevumu rediģējusi redakcijas kolēģija ar atbildīgo redaktrisi dzejnieci Izoldi Krūmiņu, techniski iekārtojuši A. un E. Liepiņi.

K. S.

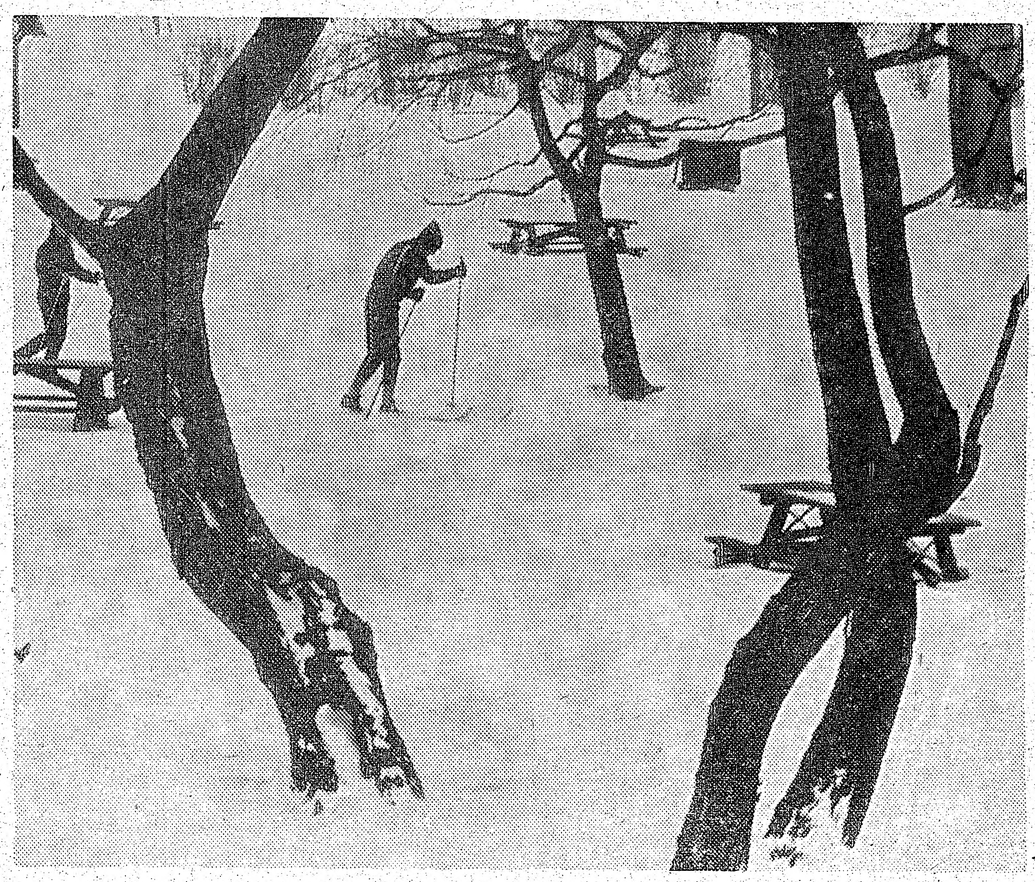

ZIEMA — Aleksandra Kalniņa studija

Saturā bagāts darbs

SV. JĀŅA EV. LUT. LATVIEŠU DRAUDZES TORONTO 30 GADU JUBILEJAS IZDEVUMS

Ar šādu nosaukumu Toronto vecākā luterāņu draudze, dib. 1948. g. 12. dec., laidusi klajā grāmatu par saviem 30 gadiem šinī miljonu pilsētā. Mācītāja Ivara Gaides un vairāku padomes locekļu redakcijā ir radies saturā bagāts un techniski glīti nostrādāts darbs. 64 prāva apmēra lappusēs atrodam 58 foto attēlus un 16 autoru rakstus par to, kā draudze dibināta, kā sākumā īrētas citas baznīcas, kā šo telpu saimnieku kristīgā mīlestība tomēr nav pieņēmusi „skābu kāpostu smaržu" un kā draudzes locekļi, vēl būdami bez saimnieciskas rocības un bez valodas, tomēr nāk pie atziņas, ka jāatver maks, jāiet arī parādos un jācel pašiem sava baznīca.

Tie ir neparasti darbi un prasa uzdrīkstēšanos. Grāmatā to vispirms interesanti atmiņu veidā atstāsta draudzes pirmais mācītājs Arnolds Lūsis, kas tai kalpojis 25 gadus. Plašāko rakstu dod vēsturnieks Jānis Mežaks, skardams visus draudzes darbības veidus. Īpaši par dievnama būvi stāsta draudzes priekšnieks (no 1970. gada) Jānis Koncis. Kā būves komisijas priekšsēdis viņš sniedz tipisku trimdas vienprātības ainu. Draudzes locekļu prāti un rokas savienojas kopējam mērķim, jo baznīcu ceļ pēc draudzes locekļa arch. E. Taņņa meta, būvē latvieša A. Gobas firma un lielu daļu amatniecības lietpratības dod brīvprātīgie talcinieki.

Bet ar labu gribu vien nepietiek — apkārtne pretojas svešinieku ienākšanai. Būvētājiem reižu reizēm jāstaigā uz sēdēm ar pilsētas tēviem, apkārtnes iedzīvotāji baidās, ka baznīca pazeminās viņu īpašumu vērtību, jo latviešu gruntsgabals tiešām atrodas ļoti labā rajonā. Modernā un skaistā celtne, krāšņu zāļāju un puķu ielenkta, tomēr uzvar visus, ko simboliski liecina kāda kanadiešu ārsta apmeklējums pie māc. A. Lūša jaunās baznīcas telpās. Viesis noliek paprāvu naudas ziedojumu, apsveic ar skaisto baznīcu un lūdz saprast kaimiņa bažas.

Šis ir pirmais latviešu celtais dievnams brīvajā pasaulē pēc Otrā pasaules kara. Tāpat draudzes vasaras īpašumu Saulaini pērkot, vēl neviena latviešu organizācija vai draudze šādu soli nebija spērusi.

Bez īpaša nodoma īpatmēja nozīme ir abām baznīcas zālēm, ko iecienījuši mākslinieki izstādēm, pie reizes atstādami pa darbam draudzei. Tā ir sakrājusies ievērojama gleznu kollekcija, ko mākslas kritiķis Nikolajs Bulmanis savā rakstā apzīmē par plašāko, kāda vispār ir kādā latviešu centrā brīvajā pasaulē.

Izdevumā ne tikai vēsturnieks, bet ikviens draudžu vai organizāciju darbinieks atradīs raksturīgas ziņas, statistiku par draudzes locekļu kustību, tabulas par padomes locekļu amata laikiem un kā vienreizēju jaunājumu šāda veida izdevumos — īsus, kodolīgus izvilkumus no gada sapulču un padomes sēžu protokoliem. Te varētu teikt — Kas gan var būt sausāks par protokolu! Bet der palasīt šādā veidā izsijātu faktu rindu. Kas par dažādību, par ko gan nav jādomā, lai bez tā, ko garīgā laukā dara mācītājs, draudze dzīvotu kā dzīvs organisms!

Grāmatai īpašu dzejojumu devusi Ingrīda Vīksna, ievada vārdus rakstījis mācītājs Ivars Gaide. Pārējie autori prāvests A. Voitkus, J. Ozols, L. Jansone, L. Lūse, A. Kurse ,K. Ozoliņš, G. Tannis, Nik. Kalniņš, V. Kinstlere un V. Lauge. Divu krāsu vāku zīmējusi Ita Ozola. Attēli pieder fotografiem J. Kreilim, J. Liģeram ,R. Šteinbergam un J. Tannim.. Techniskais redaktors V. Upeslācis. Izdevums 800 eksemplāros iespiests Daina Press Ltd. spiestuvā Toronto.

Ž. K.

BIBLIOGRAFIJA

Jāņa Šķirmanta Latgolas pilsātas. Latgaļu apgāda izdevums, 192 lp.

Lidija Ziemele — Septiņkrāsu varavīksne, ALA izdevums, lasāmviela 5. klasei, sestādītāji: G. Brēmanis, E. Bruna, Z. Junge, M. Karnupa, A. Neilande, D. Švalbe, Erika Magona ilustrācijas un vāka zīmējums, 217 lp.

Gaisma, 3/78. nr., latviešu katoļu garīgās aprūpes izdevums, redaktori Dr. J. Trizna un J. Bebre, vāku zīmējis Benjamiņš Ancāns, 47 lp.

Vēstnesis, 11/60. nr., Olgerta Liepiņa izdevums ,redaktori: O. Liepiņš, O. Akmentiņš un I. Balodis, 8 lp.

Toronto Teātris

izrāda

Leonarda Geršes komēdiju

Taurenītis lido

20. janvārī pl. 7.30 vakarā

Bickford Park Highschool , 777 Bloor St. W.

Lugā piedalās: Anna Briede, Skaidrīte Pūpēde, Vilnis Brastiņš un Voldemars Pukats. Režija: Dzintars Pūpēdis, skatuvi iekārtojis Vilnis Brastiņš.

Biļetes iepriekš pasūtināmas pa telefonu 624-2667 un izrādes dienā pie kases.

Baznīcas pajumtē Latvijā

JĀŅA KLĪDZĒJA PIEZĪMES PAR LATVIJAS APMEKLĒJUMU

Pagājušajā vasarā, augustā, mēs ar Emīliju un kopā ar lielāku latviešu grupu pavadījām 14 dienas Rīgā un apkārtnē. Redzējām un izjutām daudz skumīga, bet reizē arī laba, skaista, aizkustinoša, latviska, kristīga. Satikām simtus — radus, draugus, paziņas un tikko iepazītus tautiešus. „Mutes telegrafs" Rīgā strādā ātri: jau trešā dienā ļaudis zināja, ka mēs esam Rīgā, un zvanīja, nepārtraukti nāca un aicināja ciemoties uz visām pusēm. Mūsu dienas bija jāsadala pa stundām.

Rīga dun zem krievu soļiem un balsīm, bet gara Latvija — baznīcās, literātūrā, universitātē, teātros, mākslās, koros un pašas tautas sirdīs dzīvo drosmīgi un spītīgi. Jaunā paaudze iegūst labu izglītību, biežāk augstāko, un viņi saredz savu pienākumu pret tautu. Dzimtene viņiem nozīmē Latviju. Ļaudis sarunās jūtas daudz brīvāki nekā Staļina laikos. Ir uzmanīgi, bet nav nobijušies. Ir caurmērā materiāli iztikuši, ja viņu dzīves standartu nesalīdzinām ar mūsu lielajiem standartiem.

Tāpat kā vecākās, tā arī jaunākās paaudzes Latvijā ir izbrīnījušās: kāpēc radi, draugi, paziņas no Amerikas, Kanadas, Austrālijas un citām zemēm rietumos tik ļoti maz un reti raksta viņiem vēstules. Mūsu vēstules dod viņiem gaismu, ziņas par pasauli, un tad viņi vairs nejūtas tik vientulīgi un atstāti krievu imperijas izolācijā un dzeloņdrāšu iežogojumā. Viņi saka: Izskatās tā, ka jūs tur, brīvajā pasaulē, esat vairāk nobijušies mums rakstīt nekā mēs šeit, jūsu vēstules saņemt. Viņiem interesē, kā mēs dzīvojam, ko darām un ko veicam. Nepietiek, ka savās vēstulēs pastāstām — tas ir miris, tas apprecējies un citi turamies veseli. Tādas bija Staļina laika vēstules. Par vēstuļu saņemšanu cilvēkus vairs tā nevajā kā Staļina laikā. Tikai tad, ja kāds neatbild, tā ir zīme, ka tādam nav jāraksta. Viņi mudina mūs: Esiet jūs tur drosmīgāki, darbīgāki, gudrāki un nenodarbojieties tikai ar visa noniecināšanu, kas nāk no Latvijas. Mācaities atšķirt Latvijas latvieti no Maskavas krieva un viņu atnestās „brīvības" slavinātājiem. Mēģiniet saprast to, ka arī krievi ir cilvēki un starp viņiem ir daudz labu, kuri mīl taisnību un brīvību tāpat kā mēs.

Redzot Rīgu, Daugavu, universitāti, dzirdot Jūrmalas priežu dziesmu un Latvijas jūras runāšanu, vēl dziļāk un asāk varēja izjust, ka cilvēkam var būt tikai viena dzimtene, kur ir mūsu brāļi un māsas. Varēja izjust, ka Latvijā rada vairāk latviešu tautas kultūras vērtību nekā mēs šeit dažkārt iedomājamies. Latvijā tiem, kas tur dzimuši, ir dvēseļu mājas. Dvēseļu mājas nekāda svešā vara nespēj okupēt, atņemt, noārdīt, ja tās mēs nenoārdām un neatdodam paši. Dvēseļu mājās dzīve rit neatkarīgi no varām. Tā rit saskaņā ar Mūžīgo Varu.

Bijām divās baznīcās. Sāpīgās Dievmātes baznīcā, Iekšrīgā, un Sv. Alberta baznīcā Pārdaugavā. Pirmajā prāvests ir Izidors Upenieks, apm. 40 gadus vecs, kas ir arī profesors Seminārā. Dievkalpojumi, tāpat kā senākos laikos, notiek latgaļu izloksnē. — Sv. Alberta baznīcā svētdienās notiek trīs dievkalpojumi, visi pārpildītī. Prāvests ir dekāns Henrichs Trūps. Paciemojāmies viņa viesmīlībā. Viņam ir divi palīgpriesteri: Eiženijs Dolgoļevičs no Daugavpils un Jānis Bratuškins no Viļakas. Pirmais iesvētīts pirms gada, otrs tikai nesen. Šai draudzei ir liels koris, bagātām balsīm. Abās dzimtenes baznīcās, kurās iegājām pēc 34 atšķirtības gadiem, mūs aizkustināja. Šīs sajūtas nevar izstāstīt, tās var tikai pārdzīvot, kad tu atkal jūti sevi no jauna uz brīdi iesaistītu tautas īstenībā, dzīvē un sāpē. Satikšanās pie baznī-

(Turpinājums 20. lp.)

Daugavas Vanagu Mēnešraksta redakcijas un apgāda darbinieku apspriede DV namā 6. janvārī Toronto par mēnešraksta tālāku un labāku veidošanu jaunajā gadā. Pirmajā rindā DVM redakcijas kolēģija, no kreisās: Silvija Ancāne, Austra Liepiņa (no Anglijas), žurnāla galvenais redaktors Raimonds Čaks no ASV, dzejniece Guna Ikona un Jānis Treijs. Aizmugurē: DVM saimniecības vadītājs Paulis Plīsis, DV Kanadas valdes priekšsēdis un DV centrālās valdes loceklis Varimants Plūdons un spiestuves vadītājs Egons Treilons.

Foto: J. Liģers

DV kalendāra 25 gadi

Trimdas grāmatnīcās un grāmatu galdos iegūstams Daugavas Vanagu organizācijas illustrētais 1979. gada sienas kalendārs, ar kuru šī publikācija var atskatīties uz 25 darbības gadiem. Kalendāra ierosinātājs un sastādītājs Vilis Zobens jaunajā izdevumā raksta:

„1954. gadā DV apvienības Linkolnā (ASV) valdes sēdē, pārrunājot iespējas, kādā veidā būtu iespējams iegūt vairāk līdzekļu palīdzības darbam, apvienības priekšnieks V. Zobens ierosināja izdot sienas kalendāru. Kalendāru pirmo reizi izdeva 1955. gadam, iespiežot apvienības biedra A. Augstuma spiestuvē 500 eksemplāros un piesūtot visām DV apvienībām ASV. Kalendāra metiens ar katru gadu pieauga, un 1960. gadā to jau izsūtīja DV saimēm Kanadā, Vācijā, Anglijā, Zviedrijā. 1960. gada 27. aprīlī DV centrālā valde to apstiprināja par DV organizācijas kalendāru. Pievienojoties DV Austrālijā, kalendāra metiens pārsniedza 2500 eksemplāru."

Laika gaitā kalendāra vāka zīmējumus devuši mākslinieki grafiķi A. Cepure, V. Ozoliņš, V. Paks, A. Bērziņš, A. Balode, N Štūls, Ā. Peniķis un V. Bergholds. 25 gadu jubilejas izdevumam līdz ar veltījumu DV centrālās valdes ideoloģijas nozares vadītājam Vilim Hāznera vāku zīmējis un ziedojis grafiķis Ansis Bērziņš Kolorādo Springā. Kopš 1976. gada kalendāru iespiež Laikmeta spiestuvē Mineapolē, praktiskās rūpes galvenokārt iznesot DV ASV valdei.

Kalendārā redzama vieta ierādīta illustrātīvam materiālam, ievietojot organizācijas dzīves notikumus foto attēlos. 1979. gada izdevumā ir 28 uzņēmumi, viens centrālās valdes, 10 par DV ASV, 7 — Austrālijā, 4 — Rietumvācijā, bet pa 2 — Anglijā, Beļģijā un Kanadā; no Zviedrijas un pārējo zemju saimēm nav nevienas. Uzņēmumiem pievienoti attiecīgi teksti, bet dažiem ir tikai pa kādam skopam teikumam, kur vispirms vainojami vielas dēvēji.

Vienā no beigu lappusēm atzīmēti latviešu tautas, valsts un trimdas dzīvē vērā liekami raksturīgi gadi un datumi. Citā lappusē atzīmēti DV nodaļu resp. apvienību un kopu dibināšanas datumi, kas gan atzīmēti tikai par 6 skaitliski lielāko DV zemju saimēm. Nākamajos izdevumos būtu ievedami arī to zemju saimju dibināšanas datumi, kur darbojas tikai pa vienai nodaļai. Tagad šie datumi arī izdevējiem viegli atrodami organizācijas pirmo 25 gadu vēsturiskajā apcerē — „Laiks, Telpa, Ļaudis." Tad būtu ievērota zināma konsekvence. Vēl pievienotas mēru vienības. Pieminēti arī periodiskie izdevumi — DV Mēnešraksts un laikraksts Latvija Amerikā.

Sakarā ar izdevuma 25 gadu atceri, atrodami arī pāris veltījumi, kuŗus rakstījuši DV CV ideoloģiskās nozares vadītājs V. Hāzners, DV ASV valdes priekšsēdis J. Lācis un DV CV priekšsēdis J. Frīšvalds, kas savos vārdos pasvītrā to izcilo lomu, kāda kalendāra gaitā piederējusi Vilim Zobenam. J. Frīšvalds savu vēlējumu nobeidz, rakstīdams: „ . . . Lai arī tālākā sadarbība DV saimju starpā līdzina ceļu kalendāra nākamo gadu izdevumiem, lai tas sekmīgi turpinātu būt par vienu no mūsu kopības vienotājām saitēm!"

J. Frīšvalds

DV Kanadas valdes priekšsēdis V. Plūdons pasniedz Latviešu kaŗa veterānu strēlnieku biedrības Kanadā priekšniekam A. Lūsim čeku par 150 dolariem biedrības Ziemsvētku kauju atceres sarīkojumā Latviešu namā, Toronto.

Foto: J. Liģers

Laikraksta

LATVIJA

AMERIKĀ

atsevišķus numurus

var pirkt Toronto

latviešu veikalos un

DV grāmatnīcā

491 College St.,

kā arī spiestuvē

Pirmo reizi tik plašs stāstījums par dzīvi okupētajā Latvijā.

Veterinārārsta Eduarda Ātrena

Nekad nevar zināt, ko tie . . . atkal izgudros.

Grāmatā pastāstīts 30 gados redzētais un piedzīvotais gan pilsētās, gan dažādos lauku novados. Latviešu dzīve kolchozos un sovchozos un tur bezjēdzīgā saimniekošana lauksaimniecībā.

Tuvākas ziņas par minēto grāmatu pieprasāmas: draudzēm, latviešu nacionālām un jaunatnes organizācijām, kuŗām piesūtīts sīkāks materiāls.

Grāmata iznāks 1979. g. aprīlī. Glītā (cietā) sējumā. Cena $15.- (Amerikas dolaros). Lai noteiktu vēlamo metienu, apgāds dod ievērojamu atlaidi tiem, kas šo grāmatu pasūtinās jau līdz 1979. g. 15. februārim, pievienojot samaksai naudas pārvedumu vai čeku. Iepriekš pasūtinātās grāmatas cenā ir ieskaitīti arī nosūtīšanas izdevumi; Kanadā un ASV $14.-, pārējās valstīs $14.50.

Pasūtinājumi adresējami: Latviešu kreditsabiedrība, 491 College St., Toronto, Ont., Canada M6G 1A5 E. Ātrena Grāmatu kontā Nr. 5618 vai Amber Printers and Publishers Ltd., c/o E. Ātrens, 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. E. Ātrena tel. 767-0592.

Izcila karavira jubileja

PULKVEDIM VILIM JANUMAM 85 GADI

Uz aizvadītiem 85 mūža gadiem 7. janvārī atskatījās Daugavas Vanagu organizācijas goda priekšnieks pulkvedis Vilis Janums, kas ir viens no pašiem izcilākiem mūsu karavīriem Otra pasaules kara laikā. — Jubilāra karjēra sākās jau Pirmā pasaules kara laikā, kad pēc Oranienbaumas kara skolas beigšanas 1916. gadā viņu paaugstināja virsnieka pirmā dienesta pakāpē Dienējis 4. Vidzemes latviešu strēlnieku pulkā, piedaloties kaujās Rīgas frontē pie Olaines un Ķekavas, kā arī atiešanas kaujās Vidzemē.

Sākoties Latvijas brīvības cīņām, V. Janums brīvprātīgi iestājas Baloža brigādes 2. Cēsu bataljonā un sākot ar 1919. gada 1. jūniju piedalījās Latvijas atbrīvošanas cīņās kā rotas komandieris. Atbrīvošanas karam beidzoties, īsu laiku studēja mežkopību Latvijas universitātē. 1930. gadā nobeidza Augstāko kara skolu Čechoslovakijā. Pēc tam darbojās Armijas stāba operātīvajā daļā, bet kopš 1934. gada bija Augstākās kara skolas lektors. 1939. gadā paaugstināts par pulkvedi, iecelot par Kurzemes divīzijas stāba priekšnieku. Šai amatā plkv. Vilis Janums palika līdz Latvijas armijas izformēšanai 1940. gada rudenī. 1941. gada martā viņš izceļoja uz Vāciju, bet jau nepilnu gadu vēlāk atgriezās Latvijā, kur vienu gadu nostrādāja par referentu Latvijas pašpārvaldes Iekšlietu ģenerāldirekcijā, bet 1943. gada 7. aprīlī iesaukts Latviešu leģionā. 1943. gada 23. jūnijā iecelts par latviešu 3. grenadieru pulka komandieri. Šos pienākumus plkv. V. Janums veicis no pulka dibināšanas dienas līdz pat nokļūšanai rietumu sabiedroto gūstā 1945. gada 27. aprīlī.

Plkv. V. Janums ar savu pulku piedalījies visās smagajās atkāpšanās un ielenkuma kaujās Krievijā, kā arī vadījis pulka kaujas Rietumprūsijā. Pomerānijā un Berlīnes telpā.

Sadzīvē ar karavīriem plkv. V. Janums bija iecietīgs, taisnīgs un korrekts, bet reizē arī nepārspīlētas disciplīnas ieturētājs, kā tas pulkvedim pienākas. Kaujās viņš allaž ievēroja morāles augstāko principu — saudzēt karavīru dzīvības, par cik tas katros apstākļos bija iespējams. Pulkam viņš bija tēvs, pulka karavīri — viņa dēli, par ko pulkvedis uz visiem laikiem ieguvis līdzgaitnieku nedalītu cieņu un respektu.

Atrodoties gūstā Cedelgēmā jubilārs 1945. gada 28. decembrī piedalījās Daugavas Vanagu organizācijas dibināšanā, 1946. gada 6. janvārī ievēlēts par šīs organizācijas priekšnieku. Šai amatā viņš palika līdz 1969. gada 31. decembrim, kad viņu ievēlēja par DV organizācijas goda priekšnieku.

Būdams trimdā aktīvi darbojas arī latviešu centrālās organizācijās. Viņu ievēlēja Latviešu centrālā padomē Vācijā, bet kopš 1951. gada līdz 1969. gada beigām bija Latviešu centrālās komitejas priekšsēdis. Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centrā Janums kopš šīs komitejas dibināšanas ir prezidija priekšsēža vietnieks, kā arī pilda PBLA valdes priekšsēža vietnieka pienākumus Eiropā. Vairākus gadus aktīvi piedalās arī Eiropas apspiesto tautu asamblejas darbā. Plkv. V. Janums izrāda lielu interesi arī par latviešu jaunatnes nacionālo audzināšanu un izglītību. Daudz darījis Minsteres latviešu ģimnazijas darbības sekmēšanā. Pirms pieciem gadiem, godinot pulkvedi viņa mūža 80. gadskārtā, nodibināja Pulkveža Viļa Januma Fondu. Šo balvu ik gadus piešķir kādam no trimdas latviešu izglītības institūtiem vai jaunatnes pašdarbības grupai.

Neatkarīgās Latvijas laikā apbalvots ar Viestura ordeņa 3. šķiru un citām goda zīmēm, bet Otrā pasaules kara laikā ar vācu armijas Dzelzs krusta 2. un 1. šķiru, kā arī Vācu krustu zeltā. Par izciliem nopelniem DV organizācijas darbā kā pirmais apbalvots ar DV nozīmi zeltā. Bez tam 1970. gada 18. novembrī viņam pasniegta PBLA Tautas balva.

Un šodien, kad pa atmiņu takām aizejam atpakaļ uz cīņu laukiem, kur dunēja lielgabali un ložu krusa prasīja savu tiesu, kur vaidēja ievainotie, un sniegā un dubļos izdzisa daudzu mūsu cīņu biedru dzīvības, kur valdīja izmisums, bet reizē arī spīts un dzeļžainā apņēmība nepadoties, bet celties un izturēt, tad šobrīd mūsu acu priekšā stāv arī leģendārais pulkvedis, mūsu izcilais jubilārs. Kaut pēdējos gados par viņa aktivitātēm sabiedriskā dzīvē mazāk dzirdēts, tas nebūt nedod liecību, ka jubilāra interese par DV organizāciju un rūpes par latviešu tautas un tās nacionālā gara saglabāšanu svešumā mazinājusies. Pulkvedis nav aizmirsis tos spēka gadus, ko ziedojis mūsu tautas un valsts dzīvības kokam, un savā sirdī vēl arvien glabā ticību, ka kaujas laukos zaudētās latviešu karavīru dzīvības reiz tiks gandarītas ar brīvības saules lēktu dzimtajā krastā.

Pievienosimies šai ticībai, reizē novēlot dievpalīgu un gara možumu lielajam jubilāram viņa dzīves turpmākajās gaitās.

N. Bisenieks

Pulkvedis Vilis Janums

Kirbēnu sapulces 60 gadu atcere

sestdien, 27. janvārī, pl. 19.00, DV namā, 125 Broadview Ave., Toronto.

Dzejniece Biruta Senkēviča skandēs patriotiskus dzejoļus un vanadžu koŗa Zīle koŗa solistes atceri kupliņās ar latviešu dziesmām. Par Ķirbēnu sapulces nozīmi stāstīs Alberts Ameriks. Pēc priekšnesumiem savstarpēja domu apmaiņa un dziesmas, baudot DV Toronto nodaļas vanadžu gatavoto cienastu. Ieeja pret ziedojumiem. Kara invalidiem un L.K.O. kavalieriem ieeja brīva. Ikviens, sevišķi jaunatne, mīļi lūgts pagodināt atceri ar savu klātieni.

Ziemeļnieki

Poļu komūnistiem jaunas rūpes

No Polijas 35 milj. iedzīvotāju lielākais vairums ir dziļi ticīgi katoļi. Tas rada visai īpatnēju stāvokli, jo Maskavas aizvējā stāvošai Polijas komūnistu partijai jāpacieš, kā iedzīvotāju vairums meklē baznīcas atbalstu.

Kad Polijas baznīcu un kulta ministram Kazimiram Kakolam jautāts, vai poļa ievēlēšana par pāvestu neradīs kādus saspīlējumus, tas atteicis, ka sociālistiskā valstī, kur neticīgajiem jāsadzīvo ar ticīgajiem, problēmu jau vienmēr būšot. Kakols, kam ilgus gadus bijusi saskare ar pāvestu Jāni Paulu II, kad tas bija Krakovas archibīskaps Karols Kardinālis Vojtila, izteicis cerību, ka valsts attieksmes ar katoļu baznīcu Polijā arī zem poļu izcelsmes pāvesta būšot pozitīvas un apmierinošas.

Novērojumi tomēr liecina, ka valdība nav iepriecināta par jaunā pāvesta nodomu apmeklēt Poliju, vismaz tā priecātos, ja pāvests neierastos Varšavā. Kāds bijušais poļu komūnistu partijas centrālās komitejas loceklis rezignēi noteicis, lai kur pāvests neietu, vai uz savu dzimteni, vai uz Čenstochovas svētceļnieku vietu, miljoniem poļu viņu tur jūsmīgi sagaidīs ceļos noslīguši.

Pat pārliecināti komūnisti un neticīgie, saņemuši ziņu, ka pirmo reizi vēsturē polis kļuvis par pasaules baznīcas galvu, neslēpuši savu nacionālo lepnumu un prieku, kaut ar apzinājušies, ka pāvests Jānis Pauls II komūnisma režīmam Polijā nozīmē jaunas rūpes.

kvgs

Maldu mācība ticības dzīvē

Par šo aktuālo tematu referēja mācītājs K. Pētersons Ziemsvētku laikā Minchenē. Viņš norādīja, ka par maz darīts, lai pasargātu cilvēkus, sevišķi jauno paaudzi, no viltus praviešu sludināšanas. Miljoniem cilvēku aizraujas gan ar Marksa ateisma mācībām, gan daudzām kultu izdarībām. Visas maldu mācības, uzsvēra mācītājs Petersons, apdraud kristīgo baznīcu. Tādēļ jācenšas šīs mācības pazīt, izvairīties no tām.

Referents sniedza analizi par galvenām maldu mācībām, kam pamatā ir fantastisku cilvēku izdoma, kas pretendē uz reliģiju, un deva vispusīgu izgaismojumu un īas atšķiras no kristīgās ticības. Kultiem nav nekā kopēja ar Kristus mācību. **Tie māca ticēt citiem dieviem.** Šie kulti dara lielu ietekmi arī uz laicīgo sabiedrisko dzīvi.

Mācītājs izteica atziņu, ka kristieši ļoti maz interesējoties par reliģiskiem jautājumiem, domādami, ka tas ir mācītāju uzdevums, tādēļ maldu mācību sludinātāji tik viegli aizrauj daudzus kristiešus.

Savā priekšlasījumā māc. K. Pētersons pakavējās arī pie okultisma, jo arī viņu mērķis ir Kristus mācības noliegšana. Populārākais ir spirituālisms un kontakti ar mirušo gariem. Spirituālisms pieņem zināmu duālismu starp garu īstā nozīmē un garu kā matēriju. Spirituālisti noliedz arī bībeli, sakramentus, svētnīcas un baznīcu.

Pēc referāta Minchenes dāmas aicināja pie galdiem un pacienāja sapulces dalībniekus ar kafiju un Ziemsvētku cepumiem. Notika arī Ziemsvētku tirdziņam saziedoto mantu izloze. Sanāksmes vadītājs un LCK Bavārijas pārstāvis P. Biezais izteica pateicību dāmām un visiem, ks palīdzēja sanāksmes un mielasta galda noorganizēšanā, it sevišķi mācītājam par interesanto referātu.

I. Blaževics

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību. — Zvaniet pēc izvēles.

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
5985 Yonge St., suite 20, Willowdale
226-6950 445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Andrejs Šteinbachs
6806 Drumond Road
Niagara Falls, Onterio
354-1258

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, - jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedriskos pasākumus.

Latviešu jaunieši demonstrē par cilvēka tiesībām

Pagājušā gada 10. decembrī pagāja 30 gadi kopš Apvienotās Nācijas pieņēma Cilvēka tiesību deklarāciju. Daudzās valstīs cilvēku tiesības tomēr netiek ievērotas. Tādēļ 30 gadu jubilejas dienā, 10. decembrī, vairākas vācu un cittautu cilvēka tiesību organizācijas Rietumvācijas galvaspilsētā Bonnā rīkoja demonstrāciju par cilvēka tiesībām. Latviešus demonstrēt aicināja Pasaules brīvo latviešu apvienība — PBLA.

Demonstrācijas gājienā ar plakātiem un karogiem pa Bonnas ielām un sapulcē tirgus laukumā piedalījās ap 3000 personas, vairumā vācieši, bet bija arī albāņi, igauņi, kroāti, latvieši, lietuvieši, vietnamieši u.c. Latviešu bija ap 60, vairumā Minsteres ģimnazisti, arī studenti, skolotāji u.c., tāpat junieši no Ķelnes. Vecākās paaudzes latviešu šoreiz bija maz.

Jaunieši bija izgatavojuši un nesa plakātus ar iespaidīgiem uzrakstiem un zīmējumiem. Mācītājs P. Kļaviņš bija izgatavojis īpatnējus plakātus — torņa veida cietuma kameras ar režģiem. Uz vairākiem plakātiem bija lasāmi komūnistu ieslodzījumos esošo latv. vārdi: Ivars Grabāns, Ēriks Gauers, Andrejs Macepāns, Laimons Niedre, Žanis Skudra, Jānis Alberts Tilgailis, Māris Tilgailis, Maigonis Rāviņš, Pēteris Vaičuks un Kārlis Vētra.

Demonstrantus tirgus laukumā uzrunāja Vācijas cilvēka tiesību biedrības priekšsēdis prof. H. Niče. Tad lasīja Rietumvācijas parlamenta priekšsēža profesora Karstena apsveikuma rakstu, pēc kam runāja vairāki parlamenta deputāti. Demonstrantus vēl uzrunāja krievu disidenti VI. Bukovskis un M. Makarenko, kroāts M. Michajlovs, čechs L. Pachmans, lietuvietis Venclava, kāds polis, vietnamietis, gvinejietis u.c. Visi runātāji pieminēja un nosodīja komūnistu noziedzības. Baltijas valstis pieminēja un par to brīvību iestājās Dr. Jēgers, Vl. Bukovskis un Venclava. Vietnamiešu runātājs jautāja, kur palikuši tie demonstranti, kas pirms gadiem neatlaidīgi prasīja amerikāņu izvākšanos no Vietnamas, bet tagad klusē un neprotestē pret komūnistu noziedzībām un cilvēku iznīcināšanu Vietnamā.

Pēc demonstrācijas turpat tirgus laukumā notika oikumēnisks dievkalpojums, kuŗu vadīja vācu mācītājs, piedaloties arī latviešu mācītājam P. Kļaviņam. Trīs dienas pirms demonstrācijas Bonnas tirgus laukumā uzceltā teltī 300 personas piedalījās bada streikā. Par demonstrāciju un bada streiku vairākkārt ziņoja Rietumvācijas radiofons, televizija un laikraksti.

A. Ludriksons

Cilvēka tiesību demonstrācija pagājušā gada beigās Bonnā, Rietumvācijā. Priekšējās rindas vidū PBLA valdes loceklis Jūlijs Kadelis un V. Bukovskis. Pirmais rindas galā prof. H. Niče. Foto: A. Ludriksons

Latvijas apmeklētāji stāsta

Pagājušā gadā okupētās Latvijas apmeklētāju skaits divkāršojies. Ceļotāju vairums vēl arvien vecākā paaudze. Sastapšanās ar dzimto zemi acīs izraisa valgumu, bet šķiršanās notiek ar bēdīgu sirdi, par apstākļiem, kādos mūsu tautai šajā apspiestības maisā jādzīvo. Dažas atmiņas par pagājušā gada Latvijas apmeklējumiem:

„Romas viesnīca nolaista, trūkst saimnieka. Uzturs gan dārgs, bet labs. Mūsu galvaspilsēta visai pelēka, neredz smaidīgus ļaudis. Pie Brīvības pieminekļa noskaitīju lūgšanu. Pieminekļa iekšpusi redzēju piegānītu. Brāļu kapi labi apkopti, tikai izdzēsti mūsu ievērojamāko cīnītāju vārdi. Mazais bērziņš pie Mātes tēla tagad izaudzis tik liels, ka drīz saplēsīs mūri. Vispārējais iespaids drūms. Tā vairs nav tā Rīga, ko atstājām kara beigu dienās. Sirds visu laiku bija smaga. Tikai sasniedzot Amerikas krastu, drūmums pagaisa."

Kāda cita dzimtenes apmeklētāja:

„Maskavā man izkrāmēja pat rokas somiņu. Atņēma divus ābolus (augļus ievest nedrīkstot). Rīgas jaunā lidosta moderna un ļoti tīra. Salīdzinot to ar Maskavas Vnukovo lidlauku, pēdējais atgādināja cūku kūti. Rīgas (Romas) viesnīcu apkopj krievietes pēc savas paražas. Pagultes mēnešiem nav slaucītas. Tirgū bagāts kolchoznieku galds. Par saviem ražojumiem viņi var prasīt, ko vēlas. Dzīves apstākļi tautiešiem labāki mazpilsētās, kas tuvāk laukiem. Universitātē tikai garderobe tāda pati kā senos laikos. Uz klausītavām uzraksti, ka tur vai nu „partogs" vai kāda „sekcija". Pat „rožu dārza" gaitenis tagad citādāks. Satiku 14. jūnija upurus, kas 10 gadus pavadījuši Jeņisejā. Sievietes tur strādājušas mežā. Vairākus izsūtītos saplēsis lācis. Pēc izsūtījuma Rīgā grūti dabūt dzīvokli. Jaunbūvēs tos piešķir iebraukušiem krieviem. Jūrmalā vasaru drausmīgs paskats, redzot resnās krievietes bikīnī tērpos. Rīgas ielās dzird tikai krievu valodu. Gaužām grūti veciem ļaudīm, jo pensijas niecīgas. Vietējie saka, pie mums visa kā ir—tikai nevar dabūt! Viesnīcā brokastīs deva siļķi krējumā.

—vg—

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.,
kā arī spiestuvē

Prāvests Arturs Voitkus

Latvietības sardzē

(Spredikis teikts archibīskapa Arnolda Lūša 70 gadu dzimšanas dienas atceres dievkalpojumā, 1979. gada 7. janvārī Toronto Sv. Jāņa ev. lut. baznīcā. Sniedzam to mazliet saīsinātu).

Mt. 28, 20: Redzi, Es esmu pie jums ik dienas un līdz pasaules galam.

Nolasītais teksts nav Zvaigznes dienaş pārdomām. Mēs šodien šeit esam nākuši no tuvienes un tālienes, lai būtu kopā ar vīru, kas, sasniedzis 70 gadu vecumu, var ne tikai atskatīties uz gariem gadiem, kas aizvadīti, kalpojot Kristum un savai tautai, bet kas, Dieva žēlastības vadīts, ar nemazinātiem spēkiem var skatīties rītdienai pretim, liecinot: Dzīvot man ir — Kristus. (Filip. 1, 21). Šai tekstā bez solījuma ir saklausāms arī Kristus brīdinājums: Es esmu pie jums ne tikai par atspaidu un palīgu, bet arī, lai vērotu, uzmanītu un pārbaudītu, kādus ceļus jūs ejat, kādas domas domājat un kādus darbus darāt.

Latviešu draudzēm trimdā, to locekļiem un vadītājiem Dievs uzticējis trīskārtēju uzdevumu: kā vecajā, tā īpaši jaunajā paaudzē izplatīt un saglabāt kristīgo garu un kristīgi latvisko dzīvības ziņu; uzturēt vienību pasaules vējos izkaisīto draudžu starpā un vienmēr no jauna atgādināt, ka mēs esam latvieši ne tādēļ, ka kaut kāda savtīga apsvēruma dēļ esam izšķīrušies tādi būt, bet tāpēc, ka Dievs mūs par tādiem radīja.

Grūti iedomāties nepateicīgākus apstākļus, kādi tie ir šodien, lai izpildītu pavēli, ko Kristus devis saviem mācekļiem. Pirmkārt Viņš sola: es būsu pie jums, proti, dod pavēli: ejiet un dariet par Maniem mācekļiem visus ļaudis.

Komūnistiskajās zemēs reliģiju, it īpaši kristīgo reliģiju, apspiež un vajā. Metodes tur šodien ir citādas nekā senajā Romas imperijā pirmajos gadu simteņos mūsu ēras sākumā, bet mērķi un izdarības visumā daudz neatšķiras. Vecākus un skolotājus soda par to, ka bērniem māca Kristus vēsti; mācītājus un baznīcas darbiniekus spiež kļūt par ziņotājiem — nodevējiem, draudzēm uzliek nesamaksājamus nodokļus un baznīcas īpašumus konfiscē. Kristīgos rakstus atļauj iespiest tikai visminimālākajā skaitā tikai tāpēc, lai pasaulei varētu teikt: pie mums to drīkst. Kristīgo literātūru no ārzemēm neļauj ievest. Materiāli aizrobežas draudzēm palīdzēt nedrīkst. Ļaunākais, ka rietumos ir kristiešu grupas, kas šiem meliem notic.

Rietumu zemēs galvas pacēluši gan naīvi ideālisti, gan pašlabuma meklētāji un ļaužu lētticības izmantotāji, gan komūnistu viltus praviešu samulsināti dažādu ideoloģiju paudēji. Tas, kas pirms nedaudz nedēļām notika Dievidamerikā, liecina, cik cilvēki viegli samulsināmi, līdz kādam rezultātam nokļūst tie, kas nonākuši šādu daimonisku spēku varā. Šādas un līdzīgas sektes nav vienīgās, kas skalda un drupina kristīgās pasaules celtni. Tādu ir saradies daudz tieši mūsu laikmetā, kad meklētājs cilvēks ilgojas meklēt nezūdošās vērtības un cenšas atrast atbildi jautājumam, kā reiz izbeigt cīņu pēc varas, cīņu, kas pasaulei nesusi vienīgi postu, iznīcību un nelaimi. Šīs ilgas un sapņi šādiem paradīzes zemes virsū sludinātājiem atver jo plašas iespējas. Trauksmainos laikos lētus upurus vienmēr atraduši tie, kas ar nopietnām sejām pratuši izdabāt pūlim un solījuši par neko, par velti visu, kas cilvēkam visnepieciešamākais: veselību, draudzību un beidzot — pestīšanu.

Kristīgais latvietis pašreiz pārdzīvo pārbaudes un krizes laikmetu. Jaunās paaudzes dvēseles satrauc laikmetiskās ideoloģijas un saukļi, kas aicina noārdīt visus šķēršļus, kas individu šķir no individa — ignorēt rasu atšķirības, piederību pie dažādām tautām un pat abu dažādo dzimumu — vīrieša un sievietes īpatnības. Arī latviešu starpā pieaug to skaits, kas laulību uzskata par savu laiku pārdzīvojušu, novecojušu institūtu. Pieaug to jauniešu skaits, kas gan nāk no luteriskām ģimenēm, bet atsakās kļūt par luteriskās draudzes locekļiem, un iesvētījušies, no draudzes dzīves aiziet. Šajos apstākļos Arnolds Lūsis ir saklausījis un pildījis aicinājumu stāvēt sardzē.. Dievs mūsu tautai stāvējis klāt trimdas laikā. Mūsu draudzes brīvajā pasaulē garīgi un daļēji arī juridiski palikušas vienotas, lai gan tās vienu no otras šķir lieli ģeografiski attālumi. Lielāko problēmu latviešu luteriskā draudžu vienotībā sagādā valnis, ko dzimtenes un trimds baznīcas starpā uzcēlusi okupācijas vara.

Ja svešuma robežās dzīvojošās draudzes nav no kopbaznīcas atskaldījušās, bet darbojas ar vienu mērķi un sevi apzinās par vienas baznīcas locekļēm, tad tam pamatā ir archibīskapa persona, kas kļuvusi par mūsu izkaisīto draudžu garīgo vienotāju saiti. Tradiciju, ko nodibināja nelaikā archibīskaps prof. Dr. T. Grīnbergs un turpināja viņa ieceltais pēcnieks prof. Dr. K. Kundziņš, tālāk izkopis un padziļinājis trimdas draudžu vēlētais archibīskaps

(Turpinājums 15. lp.)

LATVIEŠU VĒSTURES MŪZEJS
meklē dažādus priekšmetus, kas liecina par latviešu dzīvi, ģimeni, darbu un kultūru.
Informācijai — A. Brumelis, 210 Kirk Dr.,
Thornhill, Ont. L3T 3L8, Canada.
Tel. 1-416-889-0472

Edvarts Tūters

**VAIDU BALSIS,
POSTA BALSIS**

**Vaidu balsis, posta balsis,
Šurp līdz trimdai atlidoja:
Saviešiem, kas savzemītē,
Pelavmaize galdā celta;
Dienas vērstas nedienā,
Nozūmēta brīvība.**

**Vaidu balsis, posta balsis,
Nāk mūs trimdā uzrunāti:
Tu, kas brīvs starp brīviem elpo,
Zinies, cik vēl latvis esi;
Zemes postu, tautas postu
Zinies, — savu daļu nes.**

**Vaidu balsis, posta balsis,
Ja tās nāk no tavas tautas, —
Dvēselītē glabājamas,
Lai var tauta vieglāk elpot;
Lai zin brāļus žēlotājus,
Gaismas ceļu staigātājus.**

Valentīne Hermane

BEZ ŠODIENAS

**Ir vēla pievakare,
Tālu sniedzas ēnas
Rāmos ūdeņos,
Kā laipu ceļot
Pāri svešām dzelmēm
Pirms saule riet.**

**Šī diena aizgājusi
Kā daudzas citas
Tik līdzīgas,
Tik vienaldzīgas,
Ceļ domas savu tiltu
No pagātnes uz nākotni
Bez šodienas.**

Valdis Mežezers

ZIEMAS DZEJOLIS

**Dārzs ir piesnidzis balts.
Dienas dziest rietu pusē.
Zeme zem sniega klusē.
Meži ilgaini šalc.**

**Kāpēc tāds nemiers māc?
Sirds man uz tālumu skrien.
Sniegus visdziļākos brien.
Vai Tu man pretim nāc?**

**Debess zvaigžņoties sāk.
Sniega pārsla skaļ vaigu,
Atvizot zvaigžņu zaigu.
Tālums man pretim nāk.**

Velta Černavska

KRISTĪGĀS DZĪVES NOSKAŅAS

**Kas ir grūtības? —
Kas jāpārvar klusējot.
Kas ir sāpes? —
Kas jāpacieš.
Kas ir ciešanas? —
Par ko jānopūšas.**

**Vai tu redzēji ugunskuru?
Nē.
Tikai dzirksteles. —
Vējš nēsāja tās pret debesīm.
Tās mirgoja.
Vai tās kļūs zvaigznes?
Nē.
Tās izplēnēja saltā dzestrumā.**

**Es zemojos
Dieva godības priekšā;
Es, puteklis.
Manu ilgu dziesma
izskanēja kā raudu dziesma
Asaras nožuva, ritot pa vaigiem.**

(82. turpinājums)

Raksta beigās Karulis jautā, kādēļ Upīts konsekventi raksta savu uzvārdu bez i galotnē. Viņš atbild, ka Skrīveru apkaimē tā runājot, tas vienmēr tā esot bijis. Pēc viņa nāves — tad lai rakstot, kā gribot. Bet pašreiz rakstnieks nemierīgi sagrozās krēslā un pastingrā balsī saka: „Es jau jums vienreiz teicu, ka tas man ir pierasts, un es citādi negribu."

KA IZDZĪVOT?

Latvijas laikā tas intellektuālam darbiniekam nebija joks. Tik daudz pretišķību visapkārt — un arī katra paša dzīvē. Daudz kas bija jauns, nedrošs, nezināms, — gan politiski virzieni, gan mākslas uzskatu maiņas. Pirmie desmit Latvijas pastāvēšanas gadi, bez šaubām, bija svarīgs posms un jubileja liela. Vēl visapkārt valdīja jaunības romantisms, vēl iespējas likās neizpētītas. Bet dzīve sita augstu vilni, īpaši tiem, kas bija nonākuši izcilās vietās.

Orientācija kalendārā bija krāsaina kritika — ministri un deputāti, frakās ar ordeņiem, pie bagāta mielasta galda bauda, kā saka, pilnām mutēm. Apakšā parakstīts:

Nedomā, ka nakti
Te viss preparēts!
Te tik ieņem prakti
Tas, kas dekorēts!

Pirmo Latvijas gadu Orientācija „mīluļi" bija īpaši Ulmanis un Meierovics. Tā kā pēdējais neatteicās iegriezties vaļas laikā dejas grīdās un citos lokālos, kalendārā parādījās viņa šaržs dejojot ar tekstu:

Aiz ko mūsu prezidents
Vienmēr fokstrotdīlē?
Katram sava rezidenc',
Kur tas dej un mīlē.

(dziesmiņa 20. gadu simteņa bērniem). Bet arī citi valstsvīri un atklātības darbinieki kariķētā veidā parādījās visur avīzēs un joku lapās, jo humora un satiras raža kuploja tiešām bagātīgi cauru gadu. Gan ap 1927. gadu uznāca pirmās krizes kā brīdinājums nākotnei, bet tā jau bija arī visā pasaulē, kad „dunošie divdesmitie" gāja uz beigām. Katrā ziņā nākošie divdesmit gadi pēc pirmās jubilejas bija daudz nopietnāki, smagāki.

Valdim Grēviņam pamazām bija apnikusi politika, ko viņš labi pazina, jo bija gan Satversmes sapulces loceklis, gan vēlāk partijas uzdevumā bankas direktors un pat sāka avīžu feļetonos it kā zināmā mērā „izrakstīties". Varbūt arī paša dvēselē pasitās vaļā kādi dziļāki avoti. Viņš vairāk sāka nodoties dzejai un aiz „nerra džindžuļu kalpekā" (Plūdoņa vārdiem runājot) atklājās tīrākās markas romantiķis!

Vai minēt, piemēram, Edgara Po mistēriozā kaķa motīvu:

Tad kaķi, mans melnais kaķi,
Tu leksi vingrs un smalks! ...

Pat vācu ekspresionistu revolūcionārie saukļi viņam pārvērtās it kā romantiskā motīvā:

Mums, veco dzelzgriezēj, šo nakti
Šī pasaule ir jāsagriež!

Abas vārsmas vēl atceros nesalīdzināmā Birutas Skujenieces skandējumā..

Grēviņš kļuva tāds kā „amatnieciskāks", viņš daudz sastrādāja drāmatizējumu abiem lielajiem teātriem, kas vienu laiku bija „modē". Daži bija īsti lieli: Marka Tvēna „Princis un nabaga zēns", Lagerlēfas „Gesta Berlings", arī Aleksandra Grīna „Tobago". Vispopulārākais no tiem kļuva Berlings, galvenokārt „Kavalieru dziesmas" dēļ, ko kādi divpadsmit dēkaiņi dzied glīti izkārtotās pozēs, ar „lipīgo" Dailes teātŗa mūzikas konsultanta Burharda Sosāra mūziku:

Tad nebij ausmas, nebij rieta,
Tad gaismu neredzēja acs ...
Tā aizdūca kā tūkstoš spietu
Tas trakais kavalieru gads ...

Drīz pēc pirmizrādes gadījās iegriezties Mazajā Vērmanes dārzā. Tur sastapu pie galdiņa Liepājas Strādnieku Avīzes redaktoru Pauli Melno. „Vai zināt, kas tagad ir lielākais dzejnieks?" viņš jautāja un atbildēja turklāt: „Tas ir Valdis Grēviņš ar „trako kavalieru gdu!"

Jā, gadi ir gājuši, bet skaistā dzērāju dziesma ieguvusi pat mākslinieciskā prestižu komponista Okolo-Kulaka apstrādājumā un solista Dr. Jāņa Kļaviņa priekšnesumā. Cik teiksmaini tā atskanēja Tobago salas tropu naktī lieliskajā dārzā, kad latvieši — seno kurzemnieku daudzinātāji — svinēja atvadu vakaru!

Pavisam nepareizi ir domāt, ka humorists ir tāds „paviegls" cilvēks. Joku plēsēji patiesībā gudri, tālredzīgi. Ne velti viduslaikos nerrs bieži bija tuvākais valdniekam.

Priekš Pirmā pasaules kaŗa daži latviešu humoristi un feļetonisti bija nodibinājuši Muļķu biedrību ar savu izdevumu Gudrais Muļķis. Savādi — par prātīgām domām asprātīgā formā klausītāji bieži smej, bet lielāka posta nevajaga, kad vientiesis iedomājas sevi par atjautīgu un sāk sacerēt domu graudus!

Trīsdesmitajos gados pienāca laiks, kad sociāldemokrati pavisam nesatika ar Benjamiņu un palaida bez partijas oficioza otru šķietami bezpartejisku laikrakstu ar nosaukumu Dienas Lapa, kas atgādināja marksistiskās preses pirmsākumus Latvijā deviņdesmitajos gados ar Raini-Pliekšānu par redaktoru. Atkal viens piemērs, ka dziļi izglītots un augsti apdāvināts vīrs tika izraudzīts toreiz par redaktoru. Tagad Raiņa vietā sekoja Valdis Grēviņš. Izrādījās, ka tīri labi bija iespējams Benjamiņu konkurēt, ja avīze iznāk pēcpusdienās, kad visi dodas no darba mājās.

Dienas Lapai nostiprinājās ap 40.000 liels metiens, strādnieki to labprāt pirka. Par atbildīgo rabkalnu okupanti ieredzēja labāk nekā Grēviņu, faktiskais bija Grēviņš — Orientācijs.

Krievu laikā Rozītis jau bija miris, bet Sudrabkalnu okupanti ieredzēja labāk nekā Grēviņu, lai gan 1934. gadā viņš tīšām bija atšķīries no žurnālistu ekskursijas Maskavā, lai tuvāk iepazītos ar krievu teātriem.

Uz viņa dēlu Valtu Grēviņu, kam nebija sociāldemokratiskas pagātnes, skatījās labāk. Bet jaunais Grēviņš drīz mira. Pēc vispusīgām pārdomām boļševiku mākslas „lietpratēji" Valdi beidzot aicināja uz „komandējumu" Sibirijā. Vēlāk viņš gan atgriezās, bet katrs, kas tādā „komandējumā" bijis, savu cilvēcisko būtību zaudē, kļūst lēns un nopietns — pavisam cits.

(Turpinājums sekos)

Atkal Staļins

Pad. savienībā izplata „Politizdat" sienas kalendāru 1979. gadam ar Staļina portretu, viņa dzīves aprakstu un norādījumiem par mirušā sarkanā diktātora „lielajiem nopelniem" Pad. savienības politiskās un saimnieciskās dzīves uzbūvē.

Nevar noliegt, ka Staļinam nav bijuši ļoti lieli nopelni Pad. savienības valsts uzbūvē. Ja Ļeņinu varētu apzīmēt par padomju „architektu", tad Staļinu katrā ziņā par tās būvmeistaru, kas šo asinīm apslacīto gigantisko celtni uzbūvēja uz miljoniem cilvēku gindeņu. Saskaņā ar Dr. Kosarova Minchenē izdoto dokumentāro karti, „Ļeņina un Staļina maldu konstitūcijas sekas", līdz Staļina nāves dienai 1953. g. 5. martam, upuru skaits, neieskaitot karā kritušos, novērtēts 125 milj. cilvēku.

Staļins bija ieskatos, ka nevis grūtie dzīves apstākļi un iekšējās problēmas rada tautas neapmierinātību, bet gan nepmierinātie rada problēmas. Tādēļ līdz ar neapmierināto likvidāciju izzūd arī pastāvošās problēmas. Nacionālās, brīvības un sociālās problēmas čeka likvidēja ar spīdzināšanām, nošaušanu, ievietošanu cietumos, koncentrācijas nometnēs, masveidīgo un atsevišķo tautu izsūtīšanu.

Staļina vārds, kā lielākā despota cilvēces vēsturē, nav izdzisis no viņa noverdzināto tautu atmiņas. Staļina pastrādātie noziegumi ir cieši saistīti ar viņa vadītās komūnistiskās partijs darbību, ko vēl tagad apzīmē par „nemaldīgu". Kad ar goda tituliem apkrauto, prozas un dzejas pacelto, līdz dievišķībai apbrīnoto „tautu tēvu un skolotāju" Chruščovs pārvērta par tautu slepkavu, Staļins bija ja tik zemu degradēts, ka pat viņa iebalzamēto līķi atzina par necienīgu atrastiem komūnistu „svētnīcā" — Ļeņina mauzolejā.

Ar Chruščova runu partijas 20. kongresā sākās mirušā diktātora kulta likvidācija un viņa gara izdzīšana no polītiskās dzīves un sociālistiskām tradicijām.

Tik viegli tas tomēr nebija izdarāms. Staļina noziegums ir neiedomājami liels. Tas cirtis pārāk dziļas brūces tautu dzīvajās miesās, ko nespēs izdzēst gadu simteņi. Jaunajam diktātoram pēc Chruščova padzīšanas — Brežņevam šāda nostāja pret Staļinu nepatika. Pārņemot varu, viņš mēģināja pakāpeniski atgriezties pie Staļina laika, kad ļautu masās ar policejisku varu resp, čeku iedzina „prieku" par „laimīgo dzīvi" nemaldīgās komūnistu partijas vadībā." Sakausēt nācijas, par ko jau sapņoja Ļeņins, un radīt jaunu padomju cilvēka tipu, vēl joprojām nav izdevies. Taisni pretēji — modušās prasības, lai Kremlis respektētu pašā radīto padomju konstitūciju un Helsinkos parakstīto cilvēka tiesību deklarāciju. Radušās organizācijas: Cilvēka tiesību komiteja, Helsinku komiteja, Amnesty Internacional.

Ievērot padomju konstitūcijā fiksētās tiesības un brīvības garantijas nozīmētu pastāvošā komūnistiskā režīma un sarkanās imperijas galu. Partijas vadība tāpēc atzinusi, ka nepieciešama atgriešanās pie agrākā stingrākā režīma, bet bez Staļina gara atdzemdināšanas tas nav izdarāms. Jau agrāk bija izdarīti vairāki uzmanīgi Staļina rehabilitācijas mēģinājumi. Ar sevišķu rūpību Staļina rehabilitācija gatavota 24. partijas kongresam, bet tas izraisīja domstarpības polītbirojā, sašutumu tautu masās un komūnistu partijās visā pasaulē.

Lielajā padomju enciklopēdijā teikts, ka Staļina pārrēķināšanās ar nacionālsociālistiskās Vācijas uzbrukuma laika noteikšanu bijis iemesls smagām pirmo kara mēnešu sekām. Uzsvērts arī, ka „Staļina pielaistās kļūdas vēlāk izlabotas". (!?) Bet nekas nav teikts, kas un kādā veidā viņa „kļūdas" izlabojis un kas vispār varēja Staļina slepkavības, kas sniedzas tālu pāri visu kriminālo sodu likumu ietvariem, pārvērst par „kļūdām"? Staļina „kļūdas" nevienš nespēja izlabot, jo nevar atgriezt dzīvību miljoniem, kas nogalināti pēc viņa pavēlēm.

Staļina „spožā saule", par kādu runāja padomju propaganda, nebija vairs atgriežama, atstājot aiz sevis Staļina pastrādāto noziegumu tumšo ēnu, kuru pārkāpt nespēja arī Brežņevs un viņa vadītā partija. Staļins vēl arvien spokojas tautu masās. Partijai tas joprojām sagādā nopietnas rūpes.

Tagad Staļina rehabilitāciju partija apvienojusi ar viņa dzimšanas dienas simtgades atceri. Šajā sakarībā tautai izdots Polītizdata 1979. gada kalendārs ar Staļina portretu un dzīves aprakstu. Biografijā uzsvērts, ka Staļins pielicis daudz pūļu Oktobra revolūcijas sagatavošanai un tās īstenošanai, lietojot Ļeņina principus iekšējā un ārējā polītikā un bijis viens no ievērojamākiem pasaules komūnistiskās kustības vadītājiem. Ar kalendāru partija acīm redzot vēlas Staļina garu ieviest tautu masās. Kādu reakciju šis partijas solis radīs tautu masās un citās komūnistiskās partijās, rādīs nākotne.

I. Blaževičs

A. Martinsones ludziņas izrādes dalībnieki Toronto Latviešu biedrības sestdienas skolas Ziemsvētku sarīkojumā 7. decembrī Lietuviešu namā. Foto: J. Liģers

TORONTO ZIŅAS

● Pensionāru apvienība savas nodarbības jaunajā gadā atsāka 4. janvārī Latviešu namā ar māc. I. Gaides vadītu svētbrīdi un kopīgu koraļu dziedāšanu. Apvienības valdes priekšsēdis A. Retigs apsveica pensionārus ar Jauno gadu un novēlēja labu veselību 160 saieta dalībniekiem, kuru vidū bija arī viešņa Zuzanna Zepe no Deitonas, Floridā. Sarīkojumu daļas vadītājs K. Tannis pateicās mācītājam I. Gaidem un sakarā ar apvienības gada sapulci un vēlešanām 1. februārī, uzaicināja biedrus pieteikt savus kandidātus nominācijas resp. revīzijas komisijai, kuras priekšsēdis ir K. Priedītis, sekretārs K. Bencons un A. Ozoliņa. Nākamā, 18. janvāra saietā, M. Kociņa lasīs par Jāņa Poruka daiļradi.

● Sv. Andreja draudzes koŗa eglītes sarīkojumā 6. janvārī Sv. Andreja baznīcas zālē pulcējās ap 100 koristu ar piederīgajiem un viesiem. Māc. J. Cālītis vadīja svētbrīdi un Ziemsvētku dziesmu dziedāšanu, klavierpavadījumu spēlējot Intai Kusmanei. Priekšnesumos spēlēja flautu ansamblis: Sarma Eglīte, Anita Šterna un Sandra Ķuze. Lija Pone lasīja Jaunsudrabiņa tēlojumu Sapņu kamanās. Par azaidu bija rūpējušās koŗa jaunietes V. Jankēvičas vadībā. Sarīkojumā piedalījās arī māc. Ā. Čops, koŗa dirigents A. Purvs un draudzes priekšnieks J. Pētersons. Pēc pašapdāvināšanās ar dāvanām iepriecināja arī bērnus.

● TLTA sestdienas ģimnazijas drāmas pulciņš sava vadītāja H. Miķelsona režijā iestudējis šā gada Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojumam Tijas Bangas trīs cēlienu komēdiju Septiņas vecmeitas, kuŗas darbība norit neatkarīgās Latvijas 30-tajos gados. Intrigas, kas aplido jauno pāri, Daiņas Vāgneres un Mārtiņa Veinberga tēlojumā, risina septiņas vecmeitas — Astrīda Kalna, Dace Ķuze, Ilze Ezergaile, Sandra Ķuze, Ilze Miezīte, Ilze Krauj iņa un Dace Veinberga. Dekorācijas gatavo E. Tannis, apgaismotājs V. Kurzemnieks, par tērpiem un frizūrām rūpēsies V. Jansone. Pirmizrāde notiks 27. janvārī pl. 18 Latviešu namā, kad atklās Latviešu kultūras dienas Kanadā, atkārtojums 28. janvārī pl. 17 turpat.

● Māc. J. Cālītis salaulājis Ingu Kristīni Brūni un Lari Viljamu Makdonaldu

● Toronto Latviešu biedrības 30 gadu atceres rīcības komitejas priekšsēdis I. Alksnis papildus informē, ka jubilejas aktā literāri mūzikālajā daļā bez biedrības drāmas sekcijas vadītājas Lonijas Vasariņas un Ērikas Krēmanes, Maijas Ķuzes, Andŗa Vasariņa vēl piedalīsies Oļegs Bērziņš, Arvīds Mārsons, Stanis Butkēvics (nepiedalās E. Stiebriņš) un vīru ansamblis Kalvis J. Dzeguzes vadībā.

● Toronto 1. janvārī pēkšņi miris 54 g. vecais rīdzinieks Kārlis Ciemgalis. Viņš pēdējos 6 gadus darbojies Sv. Andreja draudzes padomē. Rosāra apbedīšanas mājā atvadu vārdus teica draudzes priekšnieks J. Pētersons. Pie aizgājēja šķirsta stāvēja padomes locekļu goda sardze. Aizgājēju 5. janvārī uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. J. Cālītis. Nelaikis atstāj sievu Mirdzu, dēlus Andri un Uldi.

● Ceļā uz slimnīcu 1. janvārī no sirdstriekas miris 58 g.v. Emīls Heinrichs Cieminš. Viņš atstāj dzīvesbiedri Venerandu, dēlus Viesturu un Kārli un meitu Skaidrīti. Aizgājēju 4. janvārī uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. I. Gaide.

● Ziemeļnieku rīkotā Ķirbēnu sapulces 60 gadu atcere svētdien, 27. janvārī, pl. 19 DV namā.

● Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba gadskārtējā „Zaķu balle" sestdien, 13. janvārī, pl. 19.30 Latviešu namā ar Runču mūziku. Medījumu un zivju izloze.

● DV teātŗa Kanadā eglītes vakars 5. janvārī DV namā bija pulcinājis 55 teātŗa darbiniekus ar piederīgajiem un draugiem. Eglītes runu teica Liene Martinsone. Teātŗa vadītājs Valdis Martinsons apsveica Jaunajā gadā un pakavējās pie teātŗa darbības aizvadītajā gadā. Teātris sacis sagatavot Mārtiņa Zīverta kriminālluga Nauda iestudēšanu Gunāra Vērenieka režijā. Pirmizrāde paredzēta maijā. Ar šo izrādi teātris piedalīsies arī Ziemeļamerikas teātŗu dienās Toronto. Rudenī iestudēs Jūlija Pētersona komēdiju Pieklīdušais kaķēns Ernesta Jurševska režijā. Sakarā ar Kanadas DV 30 gadu jubilejas svinībām 1980. g. maijā, arī teātris atzīmēs savas darbības 30 gadus, piedaloties ar izrādi. Eglītes vakarā ar programmu piedalījās teātŗa darbinieces un vanadžu koŗa Zīle dziedātājas (H. Jurševska, M. Lapiņa, A. Magone, A. Plūdone, R. Rēvalde un V. Vare). Deklamēja Anete Bencone. Režisors H. Miķelsons stāstīja anekdotus. Imants Ķipis iepriecināja ar skaņu lenšu mūziku.

● DV Toronto nodaļas tautas deju kopas Daugaviņas mazo dejotāju grupa atsākusi darbību, pulcinot mazos dejotājus katru otrdienu pl. 18 DV namā. Bērni no 6 — 12 gadiem — neatkarīgi no vecāku piederības pie DV organizācijas — aicināti piedalīties Mazajā Daugaviņā. Pieteikšanās otrdienās deju mēģinājumu laikā vai pie šīs grupas vadītājas Sarmas Mālinas (tālr. 783-4472) un Arņa Markitenta (tālr. 222-1827).

KANADAS LATVIEŠU CENTRS TORONTO

NĀCIET TALKĀ

Līdz šim bankā un solījumos ir $545.000

Centra telefons darbdienās no pl. 19 līdz 22 — 960-1515

5. AABS konference

Piektā baltiešu studiju konference paredzēta no 14. līdz 17. jūnijam Stokholmā. To organizē Baltiešu zinātņu institūts Skandināvijā sadarbībā ar Stokholmas universitāti, bet financiāli atbalsta Zviedrijas Izglītības ministrija un Stokholmas pilsēta. Atklāšana 14. jūnijā Karaliskajā zviedru akadēmijā. Konferencē apskatīs ne tikai Baltijas valstu tematus, bet arī citas zemes ap Baltijas jūru. Galvenais konferences temats — „Baltiešu minoritātes", ietverot arī visas iespējamās zinātnes nozares. Referāti pieteicami līdz šī gada 15. janvārim. Katrs priekšlasījums nevar pārsniegt 20 minūtes. Konferences oficiālās valodas angļu un vācu.

Rīkotāji aicinājumā piedalīties konferencē un semināros norāda, ka radusies vajadzība baltiešu minoritāšu tematu apskatīt plašāk, jo līdz šim par baltiešu minoritātēm dažādās zemēs samērā maz zināms. Arī baltiešu likteņi gūs lielāku starptautisku ievērību. Konferences materiālus domāts publicēt.

Konferences virstematu varētu iedalīt vairākos apakštematos. Tur būtu apskatītas minoritātes Baltijas zemēs pirms to neatkarību laika un šo zemju neatkarības laikā, baltiešu minoritātes dažādās zemēs pirms Otrā pasaules kara un kara laikā, kā arī iespējamās nākotnes izredzes. Sīkāks sadalījums varētu būt par igauņu, latviešu, lietuviešu, vāciešu, žīdu un zviedru minoritātēm Zviedrijā, Pad. savienībā, ASV, Kanadā, Anglijā, Rietumvācijā, Austrālijā un Izraēlā. Varētu apskatīt krievu un citu padomju tautu atrašanos tagadējās Igaunijas, Latvijas un Lietuvas „republikās", kā arī tematu par skandinaviem Baltijas valstīs un baltiešiem Skandinavijas zemēs.

Baltiešu studiju apvienību (AABS) vada priekšsēde Marija Gimbutas, tās prezidents ir Ivars Ivasks. Valdes sēdē 29. un 30. septembrī Ņujorkā pieņemts priekšlikums ievēlēt goda biedrus, bet gadā ne vairāk par vienu. Tāds varētu būt ikviena tautas zinātnieks, kas ar savu darbu daudz palīdzējis baltiešu jautājumu pētīšanā pasaules apmērā. Kandidātu izrauga iepriekšējo AABS prezidentu komiteja, bet apstiprina valde. Šinī sēdē apskatīja arī nākotnes darbības iespējas, pārrunājot katras nozares darbību. AABS sakārtojusi sarakstu par pēdējā laikā publicētām grāmatām, kur apskatītas baltiešu problēmas dažādās valodās. Pieminēti 16 izdevumi.

V. I.

Sandra Markitante (Spīdola) Toronto studenšu korporāciju kopas eglītes sarīkojumā stāsta par senajiem latviešu Ziemas svētkiem. Sarīkojumā bija ieradušās 60 apmeklētājas.
Foto: J. Liģers

Iestājas par cilvēka tiesībām

Ziemsvētku steigā, kad daudzi domāja tikai par dāvanām, sirsnīgā latviešu labvēlē, Ilinojas Tautas vietnieku nama locekle Penija Pullena neaizmirsa arī vajātos. Viņas ierosmē Ilinojas Tautas vietnieku nams savas pēdējās sesijas dienā pieņēma rezolūciju, kas nosoda Laimoņa Niedres apcietināšanu un notiesāšanu ar 10 gadiem izsūtījumā, un Jāņa Skudras notiesāšanu ar 12 gadiem.

Rezolūcijā teikts ,ka viņu „noziegums" ir sabrukušu un izpostītu baznīcu fotografēšana, ko padomju vara nosaukusi par spiegošanu. Rezolūcijā prasīts, lai Pad. savienība ievēro pašas parakstītos Helsinku solījumus un atbrīvo Niedri un Skudru, mudinot aktīvi iestāties par šo divu latviešu atbrīvošanu.

Pirms šīs rezolūcijas Ilinojas Tautas vietnieku nams tai pašā dienā pieņēma arī citu Penijas Pullenas rezolūciju, kas deklarē, ka Ilinoja prasa, lai 1980. gada Olimpiādu nerīko Pad. savienībā, jo Maskava ne vien neievēro cilvēka tiesības saviem pilsoņiem, bet arī negarantē, ka tā ielaidīs žurnālistus no visām ziņu aģentūrām. Penija Pullena paskaidro, ka viņa domājusi par Radio Liberty un Radio Free Europe un līdzīgām iestādēm. Pad. savienības apstākļos nevar izpausties īsts olimpiadas gars, tādēļ Ilinoja prasa rīkot Olimpiādu citur. Abas rezolūcijas atbalstījis J. Volfs, kas arī latviešiem pazīstams.

Penija Pullena ir jauna politiska darbiniece. Pirmo reizi viņa ievēlēta pirms divi gadiem. Toreiz, tikai divas stundas pēc stāšanās amatā, jau pieņēma viņas pirmo rezolūciju, kas sveica Čikagas latviešu biedrību tās 42. gada dienā un izteica biedrībai atzinību par tās veikumiem latviešu kultūras saglabāšanā un ASV brīdināšanā no komūnisma briesmām. Interesanti, ka savu pirmo, uz divi gadiem ievēlēto amata laiku, Penija Pullena iesākusi ar rezolūciju par latviešiem un tagad to nobeigusi ar rezolūciju par latviešiem. Šai laikā viņa ir centusies iestāties par māc. M. Grīvāna, G. Rodes, V. Kalniņa un citu vajāto atbrīvošanu. Tāpat viņas izkārtojumā Olafs Brūvers satikās ar Ilinojas gubernātoru un dažiem citiem politiķiem.

Pēdējos pāris gados Penija Pullena bijusi daudzos apspiesto tautu sarīkojumos, tomēr vislabāk viņa pazīst latviešus. Viņa ir dziļa kristiete un Amerikas patriote, kuras senči ieradušies šai zemē jau pirms 350 gadiem ar kuģi „Mayflower", un pāris viņas senči pirms 200 gadiem cīnījušies Džordža Vašingtona armijā par ASV neatkarību. Pēc paaudžu paaudzēm šis brīvības cīnītāju gars kvēlo arī Penijā.

Viņa apliecina, ka pirmo reizi dzirdējusi Latvijas un apspiesto tautu vārdu vidusskolas pēdējā klasē, kad skolotājs Pauls Karlsons rādījis filmu „My Latvia" un ielūdzis latviešu runātāju stāstīt par savu zaudēto dzimteni. „Filma My Latvia un stāsti par bezdievīgā komūnisma necilvēcību ietekmēja mani pievērsties politikai", liecina šarmantā Penija Pullena. „Esmu kristiete un tādēļ nevaru klusēt, kamēr vien pasaulē kaut kur pastāv brutālā sarkanā vara, kamēr vien kaut kur ir vajātie," viņa saka ar dziļu pārliecību.

Nesen notikušās vēlēšanās Peniju Pullenu atkal ievēlēja ar lielu balsu vairākumu, un janvārī no jauna stājoties amatā, latvieši vēl viņai dievpalīgu.

Pedis Zeriņš

Doma par Amerikas latviešu ģimnaziju Toronto nav atmesta

Par to plānošanas komisijas priekšsēdis Valdis Muižnieks paskaidro:

Plānojot pasākumus, kādreiz ir grūti paredzēt laiku, kas nepieciešams to īstenošanai. Sevišķi, ja pasākums ir plašs, grūts un iekļauj arī atbildes no ASV un Kanadas valdības iestādēm; atbildes nav tikai rutīnas dabas, bet prasa pētījumus, lai izšķirtos par eventuālu precedentu radīšanu.

Izrādās, ka šinī katēgorijā ir iecerētā Amerikas latviešu ģimnazija. Plānošanas komisija cerēja redzēt to darbojamies vēlākais 1978. gada rudenī, vai šim mērķim ziedotos līdzekļus atmaksāt līdz 31. decembrim. Diemžēl, tas nav izdevies. ALG plānošanas komisijai vēl nav atbildes no Ontario provinces izglītības ministres Dr. Betes Stefensones atļaut Toronto modināt akreditētu divvalodu vidusskolu ar angļu un latviešu mācības valodām.

Kāpēc tā kavējas? — jautā Valdis Muižnieks un paskaidro:

Kanada taču pazīstama kā daudzkultūru zeme. Dažādo kultūru saglabāšanas nozīme uzsvērta vairākās Ontario provinces deklarācijās. Ontario kultūras ministrs Velčs teicis: „Individiem un grupām ir tiesības saglabāt savu kultūrālo mantojumu un valodu. Vispārīgi runājot, Kanadā un mūsu (Ontario) provincē tā tas vienmēr ir bijis. Bet tam mēs vēl pievienojam valdības solījumu, ka viņi to var darīt bez bailēm zaudēt vienlīdzīgu vietu sabiedrībā . . . Tā ir individa un etniskās grupas izšķiršanās, vai saglabāt savu kultūrālo mantojumu, ieskaitot valodu? Valdība var palīdzēt, bet nevar aizstāt grupas iniciātīvu šinī lietā."

Līdz šim Ontario provincē visas divvalodu skolas ir tikai angļu un franču valodā. Mūsu skolas veidošana prasa pavērt durvis vēl vienai valodai, radīt precedentu. Līdz ar to, cik šķiet, tā vairs nav tikai rutīnas lieta. ALG plānošanas komisijas pārstāvja tikšanās ar izglītības ministru tagad nolikta jaunvārī (iecerētā septembra vietā). Sanāksmē paredzēts dot papildinājumus pie iesnieguma, kā arī atbildēt uz eventuāliem jautājumiem.

Tiklīdz ALG plānošanas komisijai būs zināma Ontario izglītības ministres atbilde, varēsim izveidot ALG Toronto modeli un aicināt mūsu organizāciju, draudžu un kopu pārstāvjus, kā arī visus ieinteresētos uz kopēju sanāksmi, līdzīgu tai, kas notika 31. martā un 1. aprīlī. Tajā, balstoties uz faktiem, varēsim lemt par tālāko rīcību .

Starplaikā Valdis Muižnieks lūdz visus ALG atbalstītājus resp. ziedotājus pagarināt ALG veidošanas laiku. Tie, kas vēlētos, lai līdzekļus atmaksātu, balstoties uz iepriekšējām iecerēm, aicināti rakstīt ALG plānošanas komisijas priekšsēdim Dr. Valdim Muižniekam, 2318 Gull Rd., Kalamazoo, MI. 49001. Ziedoto summu tad izsūtīs.

Valdis Muižnieks

Latvija Maskavas ķetnās

PĒTERA BAUŽA RAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO RIETUMVĀCIJAS

Pirms Ziemsvētkiem Rīgā notika okupētās Latvijas Augstākās padomes desmitā sesija. Tanī pieņēma ekonomiskās un sociālās attīstības plānu un 1979. gada budžetu, kā arī apskatīja 1978. g. plāna īstenošanu. No plānu un budžeta komisijas locekļa pienākumiem atbrīvoja M. Drozdu, kuru jau pagājušajā vasarā iecēla par iekšlietu ministru.

Sesiju atklāja Augstākās padomes priekšsēde V. Klibiķe. 1979. g. saimniecības plāna izklāstu nolasīja valsts plānu komitejas priekšsēdis, ministru padomes priekšsēža vietnieks M. Ramāns. Plānā jau kuro gadu paredzēts palielināt iedzīvotāju ieņēmums un patēriņa preču apgrozījumus, sevišķi paaugstināt gaļas un piena ražošanu par 15 proc. Arī labība un kartupeļi jāaudzējot vairāk, kartupeļi pat par 28 proc. Laikam krievi lieli kartupeļu ēdēji. Palielināma arī lopbarības ražošana, jo tās trūcis arī „labajos gados". Kartupeļu un lopbarības sagādes plānā ieskaitītas arī kolchoznieku, kalpotāju un strādnieku piemāju zemes. Tām esot jāpalīdz „aizpildīt robus", kā arī jāpalīdzot produkcijā, raksta laikraksts Cīņa. Valsts saimniecība vien, acīm redzot, netiek galā ar savu mazumiņu jāpalīdz privātiem režotājiem.

Kapitālai celtniecībai lielāki līdzekļi šogad nav paredzēti. No tā secināms, ka jaunas, lielas rūpnīcas 1979. gadā Latvijā necels, bet gan tikai vietējām vajadzībām. Paredzēts celt Liepājas lopbarības ražošanas uzņēmumu, kā arī pārbūvēt Ķekavas „putnu fabriku" un alus darītavu Aldaris. Turpinās gan izbūvēt Rīgas un Ventspils ostas. Pie Rīgas dzelzceļu stacijas gājējiem izbūvēšot īpašu tuneli. Turpināšot celt dzīvokļu mājas, lai šogad gūtu vairāk nekā 1 milj. kvadrātmetru jaunu apdzīvojamo platību, laukos vien 439.000 kv. m. Skolotājiem vien izbūvēšot 456 dzīvokļus, tāpat skolēniem kopmītnes. Tehniskajās skolās uzņemšot 17.300 skolēnu. Rīgā, Zaķu salā, sākšot celt radio un televīzijas kompleksu.

Tie visi, protams, ir tikai projekti. Līdz gada beigām paliks daudz kas nepaveikts, kā tas vienmēr bijis.

Kā katru gadu, arī 1979. g. okupētās Latvijas t. s. trešo budžetu jau iepriekš pieņēma Augstākās un tautību padomes sēdē Maskavā. Tas ir nedaudz mazāks par Rīgā pieņemto vispārējo budžetu, bet lielāks par „republikānisko" budžetu. Tā kā „republikām" jāuztur „vis-

(Turpinājums 12. lp.)

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

13. janvārī pl. 19.30 Latviešu namā TLMM kluba Zaķu balle. Izlozēs medījumus un zivis. Spēlēs Runči.

14. janvārī pl. 17 DV namā Andrēs el Leton – Andŗa Kārkliņa ģitaras koncerts kabarē stilā.

18. janvārī pl. 14 Latviešu namā Pensionāru apvienības sanāksme. Par Jāņa Poruka dailrades motīviem lasīs Marga Kociņa.

20. janvārī pl. 19.30 Bickford Park vidusskolā Toronto teātris atkārtos L. Geršes komēdiju „Taurenītis lido" Dz. Pūpēža režijā.

20. janvārī pl. 19.30 Tartu kolledžā, 310 Bloor Str. W. Studenšu korp. kopas slēgts tējas vakars. Biļetes: tālrunis 766-5391.

20. janvārī pl. 17 Latviešu namā TLB 30 gadu jubilejas sarīkojums Ieeja brīva. Vakariņas 10 dol. no personas. Pieteikties pie D. Priedes 241-6453

27. janvārī pl. 19 DV namā Ķirbēnu sapulces 60 gadu atcere. Piedalīsies dzejniece Birua Senkēviča un vanadžu koŗa Zīle solistes.

27. janvārī pl 18 un 28. janvārī pl. 17 Latviešu namā TLTA ģimnazijas draudzīgā aicinājuma sarīkojums ar Tijas Bangas komēdijas Septiņas vecmeitas izrādi.

27. janvārī DV namā Ķirbēnu sapulces 60 gadu atcere.

4. februārī pl. 15 Gaujas (14.) gadu un Rīgas (72.) skautu vienību 28. gadasvētki. Dievkalpojums. Svētku akts pl. 16. 30 Sv. Andreja baznīcā.

10. febr. pl. 7 vak. vīru koŗa Viesturs 25 g. jubilejas koncerts un balle Lietuviešu namā, 1573 Bloor St. W.

11. februārī pl. 14.30 Latviešu namā TLB rīko Dr. B Kokina referātu „Pasaules uzskatu nadursme."

24. februārī pl. 19.30 Daugavinas kārtējais Baltiešu vakars.

SV. ANDREJA DRAUDZES DĀMU KOMITEJAS SARĪKOJUMI BAZNĪCAS TELPĀS 1979. G.

13. janvārī pl. 19.30 Jautrais vakars Juŗa Dzeguzes vadībā par labu Latviešu centram.

21. janvārī pl. 16 Garīgās literātūras pēcpusdiena ar mūzikāliem priekšnesumiem Irmas Grebzdes vadībā.

28. janvārī pl. 9 Tirdziņš — brokastis. Tortes, maize, medus, jāņusiers u.c. Atlikums par labu Sidrabenes jaunajai ēkai.

18. februārī pl. 16 māc. Ivara Gaides referāts. Kafija.

25. februārī pl. 16 gadskārtējais draudzes bazārs.

15. aprīlī pl. 7 Lieldienu brokastis.

13. maijā Ģimenes dienas sarīkojums ar veco ļaužu godināšanu.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS

20. sezonas KONCERTI

29. martā pl. 20 Town Hall, Ievas Graubiņas (vijole) koncerts.

8. aprīlī Sv. Andreja ev. lut. latviešu draudzes koŗa gadskārtējais koncerts.

22 aprīlī (svētdien) pl. 17 vanadžu koŗa ZĪLE 7. gadskārtējais koncerts Toronto universitātes mūzikas fak. ēkā (Walter Hall — Edw. Johnson Bldg.).

HAMILTONA

13. janvārī pl. 19 Daudzkultūru centrā 35 Catharine St. S. ģitarista Andŗa Kārkliņa koncerts kabarē stilā. Pēc koncerta balle.

Archibīskapu Arnoldu Lūsi (pa kreisi) 70 gadu dzīves jubilejā Sv. Jāņa baznīcas sanāksmju zālē sveic prāvests Artūrs Voitkus no Montrealas. Foto: J. Liģers

Daudz apsveikumu un velšu archibīskapam

Latvijas ev. lut. baznīcas virsvaldes un Toronto Sv. Jāņa draudzes izkārtojumā īpašā dievkalpojumā 7. janvārī Sv. Jāņa baznīcā atzīmēja archibīskapa un agrākā šīs draudzes gana Arnolda Lūša 70. muža gadskārtu. Pateicības dievkalpojumā dievlūdzējiem pārpildītā baznīcā piedalījās 11 garīdznieku: archibīskaps A. Lūsis, LELBA pārvaldes priekšnieks prāv. A. Voitkus, kas ir arī Kanadas apgabala garīgais vadītājs, ASV 3 apgabalu garīgie vadītāji — rietumu prāv. R. Āboliņš, vidienes — prāv. J. Turks, austrumu — prāv. K. Birznieks un mācītāji E. Ķerģis (Sadberija), K. Kuškēvics (Hamiltona), Ā. Čops, A. Briedis, J. Cālītis un I. Gaide.

Svētrunu pateicības dievkalpojumā teica prāv. A. Voitkus, sākuma liturģiju vadīja prāv. R. Āboliņš un mācītāji E. Ķerģis un K. Kuškēvics, lūgšanu prāv. J. Turks, bet beigu liturģijā māc. I. Gaide dziedāja Mūsu Tēvs. Svētības vārdus teica visi četri prāvesti. Archibīskaps A. Lūsis pateicās ar 103. Dāvida dziesmas vārdiem un svētīja draudzi. Dievkalpojumu kuplināja draudzes jauniešu mūzikālie priekšnesumi: vijolnieks Artūrs Jansons atskaņoja J. Mediņa Āriju un J. Š. Bacha Solo svītu Nr. 1 vijolei, meiteņu ansamblis Maijas Barušas vadībā dziedāja divas Jāņa Baruša komponētās dziesmas. Dievkalpojumā dziedāto dziesmu teksti bija Arnolda Lūša sacerēti. Pavadījumus spēlēja ērģelnieks J. Barušs.

Pēc svinīgā dievkalpojuma baznīcas sanāksmju telpās draudzes dāmu kom. bija gādājusi par azaidu, kuŗā piedalījās vairāk nekā 200 draudzes locekļu un viesu, galda lūgšanu vadot māc. Ā. Čopam. LELBA pārvaldes priekšnieks prāv. A. Voitkus sveicināja jubilāru no Latviešu ev. lut. baznīcas virsvaldes un Latvijas ev. luterāņu baznīcas Amerikā pārvaldes ar adresi ādas vākos, kam titullapu zīmējis mākslinieks Eduards Dzenis. Viņš arī paziņoja, ka jubilāram veltīta arī grāmata ar 27 autora spredikļiem — Es ticu, kas jubilejas dienā vēl nebija iespiesta. No LELBA Kanadas apgabala draudzēm un mācītājiem bija īpaša aploksne, ar novēlējumu to izmantot Svētās zemes apmeklējumam.

No ASV austrumu apgabala sveicināja garīgais vadītājs prāv. K. Birznieks, pieminot, ka archibīskaps A. Lūsis veicis lielu trimdas latviešu draudžu apvienošanas darbu. Sveicieniem bija pievienota austrumu apgabala aploksne. ASV vidienes apgabala garīgais vadītājs prāv. J. Turks sveicināja no apgabala draudzēm un četrām dāmu komitejām (aploksne un adrese). No rietumu apgabala sveicināja prāv. R. Āboliņš un nodeva aploksni, bet 12 draudžu komiteju sūtītos ziedus — archibīskapa dzīvesbiedrei Lidijai Lūsei.

Toronto Sv. Andreja draudzes agrākais mācītājs Ā. Čops pakavējās atmiņās no jaunības laikiem Latvijas universitātē un pie vecajiem mācītājiem, kas savu kalpošanu, ko turpina jaunie, beiguši. No Hamiltonas Kristus draudzes sveicināja māc. K. Kuškēvics, bet no Sadberijas draudzes māc. E. Ķerģis. Toronto Sv. Jāņa draudzes māc. I. Gaide minēja, ka archibīskaps, ja viņam laiks atļāvis, vienmēr piedalījies dievkalpojumos.

No latviešu katoļu saimes sveicienus un aploksni nodeva J. Grodnis, no Toronto latviešu baptistu draudzes — Ā. Sudmalis. Gaŗo apsveicēju rindu turpināja Latvijas goda konsuls Toronto Dr. E. Upenieks, novēlot piedzīvot dzimtenes atbrīvošanu un aizvest trimdiniekus uz apsolīto zemi. LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs pakavējās pie archibīskapa darba nacionālpolitiskās nozīmes, it īpaši starptautiskos baznīcu kongresos, un novēlēja audzināt jaunos mācītājus. Viņš nodeva arī aploksni. DV Kanadā valdes priekšsēdis V. Plūdons sveicināja DV organizācijas priekšnieka J. Frišvalda un DV CV, kā arī no DV Kanadā valdes un DV Toronto nodaļas, pasniedzot DV goda biedram archibīskapam A. Lūsim grāmatu veltes. Latviešu preses biedrības Kanadas kopas jaunās valdes priekšsēdis R. Norītis izcēla archibīskapa literāros devumus un pasniedza adresi, ar kuŗu archibīskaps uzņemts par LPB Kanadas kopas goda biedru, bet Inta Purva kopas vārdā pasniedza archibīskapa dzīvesbiedrei rozes. Kopas goda priekšniece Biruta Senkēviča nolasīja archibīskapa jubilejai sacerētu dzejoli.

Vēl sveicināja TLTA ģimnazijas direktrise V. Slavieša, Kanadas latviešu gaidu un skautu jendu priekšnieki vad. Inta Kalniņa un vad. S. Leimanis (veltes), Toronto latviešu korporāciju kopas seniors Dr. A. Vanags (Latvia), pieminot vienu no archibīskapa mūža darbiem — akadēmiskā žurnāla Universitas nodibināšanu 1932. gadā un nodeva sveicienus no žurnāla redakcijas. No archibīskapa korporācijas Latvia sveicināja seniors J. Paukšēns (aploksne).

Visu klātesošo vārdā sveica un aploksni nodeva Sv. Jāņa draudzes priekšnieks J. Koncis, kas vadīja jubilejas sarīkojuma norisi un nolasīja daudzos rakstveida apsveikumus, to vidū no Austrālijas latviešu draudzēm (prāv. A. Grosbachs), Zviedrijas un Norvēģijas (prāv. A. Čuibe), Rietumvācijas (prāv. E. Rozītis), Lielbritanijas (J. Paeglis), Latvijas sūtniecības Vašingtonā (Dr. A. Dinbergs), Latvijas lietveža Lielbritanijā T. V. Ozoliņa, PBLA valdes priekšsēža Dr. I. Spilnera, ALA priekšsēža J. Riekstiņa, Eiropas kopības prezidija (L. Apkalns), Vanadžu priekšnieces M. Ķeņģes, DV CV priekšnieka J. Frišvalda, Minsteres latviešu ģimnazijas (A. Liepkalns), TLB sestdienas skolas (J. Ozols), kā arī vairāku mācītāju apsveikumus no okupētās Latvijas un daudzus citus.

Nobeigumā archibīskaps A. Lūsis pateicās apsveicējiem, un suminātājiem, atceroties arī savus vecākus un ģimenes locekļus. Šķiroties kopīgi nodziedāja Pie rokas ņem un vadi. V. S.

Slavenā flamingo ģitarista

Andres el LETON koncerts

OTAVĀ, svētdien, 21. janvārī, pl. 18.30

All Saints Anglican baznīcas zālē

Laurier un Chapel ielu stūrī, ieeja no 317 Chapel St.

Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar $3. Atlikums par labu Patiesības fondam.

Visi laipni ielūgti

DV Otavas nod.

Pārdodams

plašs, tepiķots, 2 guļamistabu dzīvoklis ar 2 vannas istabām, lielu balkonu. Apsildīts peldbaseins, tvaika duša. Izdevīga Latv. kredītsabiedrības obligācija.

Zvanīt 661-9816.

PAVASARA **LE 1-7353**

DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA

361 Roncesvalles Ave. **Īpašnieks K. KEDZIERSKI**

ksmju
Liģers

minot vienu
iža darbiem
āla Univer-
1932. gadā
s no žurnāla
archibīskapa
sveicināja
(aploksne).

ārdā sveica
a Sv. Jāņa
s J. Koncis,
sarīkojuma
a daudzos
mus, to vi-
tviešu drau-
Grosbachs),
ģijas (prāv.
ācijas (prāv.
ritanijas (J.
sūtniecības
. Dinbergs),
Lielbritanijā
BLA valdes
pilnera, ALA
tiņa, Eiropas
L. Apkalns),
ces M. Ķeņ-
mieka J. Friš-
latviešu ģim-
pkalns), TLB
(J. Ozols), kā
tāju apsveiku-
s Latvijas un

chibīskaps A.
sveicējiem, un
ceroties arī sa-
ģimenes locek-
pīgi nodziedāja
n vadi. V. S.

odams
ots, 2 guļam-
is ar 2 vannas
balkonu. Ap-
aseins, tvaika
a Latv. kredit-
s obligācija.
661-9816.

E 1-7353
ITOREJA
KEDZIERSKI

Vēl divas jaunas ēkas

Gaŗezera ārkārtas akcionāru sapulcē nobalsoja par internāta un nodarbību ēku būvēm. Architekta A. Vintera projektētās abas būves izdos mazāksolītājiem. Tās pabeigs līdz 25. jūnijam.

Sapulci ar svētbrīdi ievadīja prāv. J. Turks, bet atklāja un vadīja padomes priekšsēdis J. Meija. Viņš arī informēja par ēku nepieciešamību un financēšanas iespējām. Par telpu vajadzību runāja arī skolas direktors A. Bolšteins, Dr. Z. Zadvinskis, R. Dimante, P. Kubuliņš un vairāki citi. Revīzijas komisijas priekšsēdis J. Utināns deva skaitlisko pārskatu, no kura bija redzams, ka Gaŗezera brīvie līdzekļi ar katru gadu palielinās. Māc. V. Vārsbergs apellēja pie draudzēm aizdot naudu ēku finansēšanai, neprasot augļus, vai aplēšot tikai 6%.

Dr. J. Lācis saskatīja nepieciešamību pēc moteļa ēkas būves, ko varētu veikt jau reizē ar abām jaunceltnēm. J. Kinēns cildināja Milvoku un Saginavas draudzes ar atsaucību Gaŗezeram, bet R. Dimante vēlējās izdebatēt sabiedriskās celtnes būvi, kas pēc viņas ieskata ir tikpat svarīga. Latviešu atsaucību Gaŗezeram izcēla St. Logins. „Jo vairāk mēs darām, jo lielāku atsaucību saņemam," izteicās A. Tīdemanis.

Sapulces dalībnieki solījumos jau pieteica pāri par 20.000 dol. Latviešu palīdzības fonds aizdos 120.000 dol. par 9 procentiem. Par vidusskolas internāta un nometnes nodarbību ēku būvēm akcionāri nobalsoja ar 3686 pret 62 balsīm, 2 atturoties, tā izšķirot līdz šim lielāko Gaŗezera būvju projektu par apmēram 160.000 dol.,

Pēc ārkārtas sapulces Gaŗezera padome savā kārtējā sēdē vienojās būves izdot mazāksolītājiem, kam jāpieteicas Gaŗezera birojā līdz 15. februārim. A. Tīdemanis ziņoja, ka Gaŗezera draugu saimei vēl pievienojušies: M. Stunda ar 500 dol., bet ar 200 dol. J. Mednis, E. Brože, Dr. T. Bērziņš, V. Zemesarāja, A. Dzirkalis, Saginavas ev. lut. latviešu draudzes dāmu komiteja, E. Venters, J. Kalnietis, G. Strautnieks, E. Lācis un R. Kubuliņa. Dr. H. Kuplis vēl papildus nodevis 1000 dol. Līdz šim draugu saimei pievienojušies 124 tautieši.

Mūzeja vitrīnu izbūvei 100 dol nodevuši O. Grīns un A. Hirša, bet Indianapoles latviešu dāmu komiteja 200 dol. Vitrīnas uzsāks izbūvēt jau šinī ziemā. Akcijas iegādājušies: Kalamazū DV apvienība (vienu akciju), Katoļu draudze Grand Rapidos un Latviešu virsnieku apvienība — divas. A. un Z. Kalniņi Kalamazū nodevuši jaunajām būvēm 200 dol., ar to atpērkoties no Ziemsvētku kartīšu sūtīšanas. Mančestras akadēmiskā kopa ziedojusi 50 dol., Kalamazū un Edmontonas latviešu biedrība katra 100 dol. un 50 dol. Bafalo ev. lut. draudze.

Nākošo vasaru vidusskolā absolventu klasē paredzēts pāri par 60 audzēkņu. Padome nolēma mācību laiku pagarināt uz 7 nedēļām (no 1. jūlija — 18. augustam), pēdējo nedēļu izmantojot arī mēģinājumiem dziesmu dienām. 7 nedēļas varēs palikt arī pārējo klašu skolēni, ja tie piedalās uzvedumā. Par pēdējo nedēļu papildus jāpiemaksā vēl 70 dol. Skolas izlaidums notiktu dziesmu dienu laikā, bet mācību nobeigums pārējās klasēs 12. augustā.

Līdzšinējā kasieŗa J. Geriņa vietā, kas no pienākumiem atlūdzies, padome pieņēma Olgu Gruelu. Padomes sēdi vadīja priekšsēdis J. Meija, piedalotiės visiem padomes un revīzijas komisijas locekļiem, kā arī nometnes un vidusskolas direktoriem, saimniecības pārzinim un Gaŗezera ziņu redaktoram.

V. Boķis

Gaŗezera padome jaunu un lielu darbu darot. Augšējā uzņēmumā padome pēc ārkārtas biedru sapulces. No kreisās: revīzijas kom. loc. E. Šneiders, saimn. pārzinis V. Ārums, viceprezidents V Miķelsons, sekretārs J. Tupesis, pad. loc. R. Dimante, nometnes direktors A. Vinters, revīzijas kom. priekšsēdis J. Utināns, padomes priekšsēdis J. Meija, prezidents A. Tīdemanis, finanču vad. Dr. Z. Zadvinskis, pad. loc. J Mintiks, vidusskolas direktors A Bolšteins, pad. loc. A. Bērzkalns, redaktors R. Ārums. Stāv no kreisās: nākamā kasiere O Gruela, kasieris J. Geriņš, A. Junkulis, māc. V. Vārsbergs un revīzijas kom. loc. A. Elgūts. Apakšējā uzņēmumā — akcionāru sapulces laikā architekts A Vinters iepazīstina ar jaunbūvju plāniem.
Foto: V. Namatēva

Centra zāles laulībām un banketiem

Laikraksta Financial Post 30. decembŗa numurā ievietota intervijā ar Centra izveidošanas komisijas priekšsēdi Valdi Liepiņu. Intervijā teikts, ka apmeklējot latviešus viņu dzīves vietās, sešu mēnešu laikā savākta vairāk nekā puse no paredzētā viena miljona dolaru. V. Liepiņš izteicies, ka latviešu grupa vēlas pirkt tagadējo Ontario kreditlīgas īpašumu, ko pārbūvēs, lai varētu rīkot izstādes un izīrēt zāles laulību svinībām un banketiem. Vietējās firmas — Don Valley Volkswagen, Agincourt Autohaus, Beaverbrook Real Estate and Insurance Ltd. nodevušas kopā 7000 dol. Centra projektam. Pārējais sastādās no latviešu ģimeņu iemaksām, katrai ziedojot 1000 dol. Latviešu grupa piedāvājusi daiļamatniecības un valodas kursus privātās mājās, baznīcu zālēs un sabiedriskos centros. Intervijā vēl teikts, ka vairāk nekā puse no Kanadā dzīvojošiem 20.000 latviešiem apmetušies Toronto.

Latviskās lelles mūzejā

Sakarā ar Apvienoto Nāciju izsludināto 1979. gadu par starptautisko Bērnu gadu Royal Ontario mūzejā (ROM) etnoloģiskais departaments rīkos lellu izstādi — „Dolls of Many Cultures". Izstādes klāstā būs ap 300 leļļu — kanadiešu un daudzo iecelotāju grupu, lai iepriecinātu bērnus viņiem veltītajā gadā. Izstādē, kur piedalās ap 50 tautību, latviešus reprezentēs daiļamatniece Otīlija Mežule ar savām darinātām lellēm no dažādiem Latvijas novadiem. Izstādē vairums leļļu būs tautas tērpos, bet būs arī lelles, kas raksturos kādas zemes paražas, kā mazās japāņu galmu lellītes, kuŗas izstāda gadskārtējā meiteņu festivālā. Lelles gatavotas no dažādiem materiāliem: salmiem, vilnas, koka, porcelāna, vaska, māla un moderniem sintētiskiem materiāliem. Izstādi atklās 9. februārī mūzeja etnoloģiskā galerijā, 2. stāvā, 100 Queen Str. un tā būs atvērta līdz 9. jūlijam, katru dienu no pl. 10—18, bet otrdienās no 10—21 un svētdienās no 13—21.

—ls—

Inženieŗu apvienībai vēlēšanas

Pašreiz norit Latviešu inženieŗu apvienības prezidija vēlēšanas. Prezidijā ievēlami LIA prezidents un divi viceprezidenti. Lielāko balsu skaitu ieguvušo kandidātu uzskatīs ievēlētu par prezidentu. Pirmais un otrs viceprezidents sekos iegūtos balsu secībā. Prezidija kandidāti: inž. Ph.D. J. Auns (Toronto), prof. J. Lielmežs (Vankuverā), būvinž. A. Palejs (Montrealā), būvinž. N. Zoldners (Otavā). Vēlēšanās var piedalīties LIA vienību (biedrību un kopu) biedri, kas nokārtojuši biedru naudas maksājumus par 1978. gadu. Balsošana izdarāma līdz 1. martam. Balsošanas zīmes sūtāmas vēlēšanu komisijas un TLB inženieŗu un techniķu kopas priekšsēdim R. Strazdam (223 Gainsborough Rd., Toronto, Ont. M4L 3C7).

O. K.

Toronto studenšu korporāciju kopas prezidija locekles gadskārtējā Ziemsvētku sarīkojumā Torono. No kreisās: ekonome Ruta Kaļiņa (Imeria), sekretāre Anitra Leksere (Varavīksne), kopas seniore Silvija Plīse-Argue (Dzintra) un audzinātāja Maija Asare (Dzintra). Nebija klāt viceseniore Rasma Ruģele (Imerin).
Foto: J. Liģers

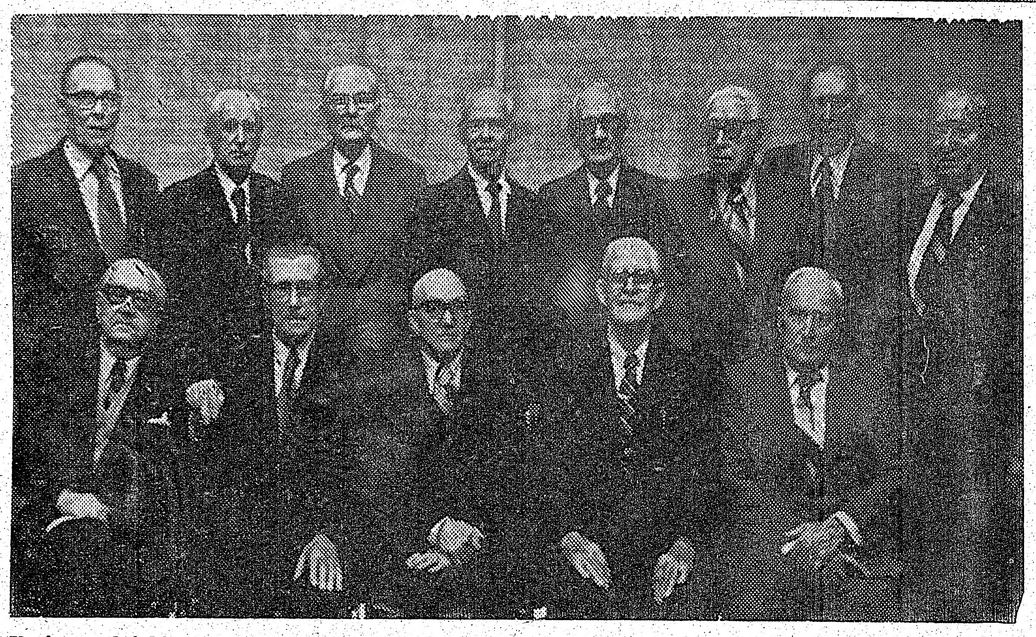

Vecie strēlnieki „neklūst veci". Attēlā Ziemsvētku kauju dalībnieki Latviešu kara veterānu strēlnieku biedrības atceres sarīkojumā Latviešu namā Toronto. Viņi visi pārsnieguši 80 gadu vecumu. 1. rindā no kreisās: Aleksandrs Tirzītis, Eduards Apenis, priekšnieks Arnolds Lūsis, Jānis Cielava un Pēteris Menska. Otrā rindā: Voldemārs Ziemanis, Oskars Kurcigs, Jānis Irbe, Fricis Viksne, Kārlis Geruckis, Pēteris Puļķis, Oskars Dzērvītis un Krišjānis Galvāns.
Foto: J. Liģers

Strēlnieki atceras Ziemsvētku kaujas

Latviešu kara veterānu-strēlnieku biedrības Ziemsvētku kauju atceres sarīkojums šoreiz iekrita tieši strēlnieku cīņu atceres dienā — 6 janvārī, pulcinot Latviešu namā Toronto ap 150 apmeklētāju. Kauju atceres vakars izcēlās patriotiskā noskaņojumā, ko ievadīja veco strēlnieku (Edv. Apinis, J. Cielava un Kr. Galvāns) ienestais Latvijas karogs māc. Ed. Ķerģa vadībā. Mācītāja svētrunu ievadīja pirms 62 gadiem Ziemsvētku kauju vakarā dziedātā svētvakara dziesma: Klusa nakts, svēta nakts strēlnieka A. Tirzīša klavieru pavadījumā.

Mācītājs patriotiskā svētrunā pieminēja strēlnieku cīņas, kas vainagojās ar uzvaru, pārraujot vācu fronti. Šī uzvara atbalsojās visā pasaulē, ko nevarēja neatzīt arī vācu armijas virspavēlnieks Hindenburgs: Kamēr latviešu strēlnieku astoņi zvaigžņu pulki sargās Rīgu, to vāciešiem neieņemt. Mācītājs minēja arī tā laika cīņu vadītājus, vēlākos ģenerāļus Auzānu, Bangerski, Gopperu, Misiņu, plkv. Briedi u. c. Strēlnieku cīņas ievadīja Latvijas atbrīvošanu. Krituši strēlnieki pirmie guldīti Brāļu kapos Rīgā.

Biedrības priekšnieka A. Lūša aicināti, ar klusuma brīdi godināja pēdējā laikā mūžībā aizsaukto strēlnieku Frici Kažoku un biedrības labvēli Annu Tirzīti.

DV Kanadas valdes priekšsēdis V. Plūdons atceres runā norādīja uz strēlnieku cīņu nozīmi vēlākajās Latvijas atbrīvošanas cīņās. Otrā pasaules kara cīnītājiem nebija lemts atkarot savai tautai atņemto brīvību. Runātājs arī norādīja uz mūsu valsts pēdējā prezidenta Kārļa Ulmaņa aicinājumu uz tautas vienotību un vienprātību, kas tik nepieciešama arī tagad. Jāturpina cīnīties pret mūsu tautas pārkrievināšanu, kas draud latviešus pārvērst mazākumā pašu zemē. V. Plūdons pasniedza biedrības priekšniekam DV Kanadas valdes apsveicinājumu ar 150 dol. čeku.

Strēlniekus vēl sveicināja TLB sestdienas skolas pārzinis J. Ozols un DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis Z. Akots. Ar rakstu un aploksni bija sveicinājusi nelaika strēlnieku ģenerāļa Auzāna atraitne un Latviešu virsnieku apvienības Kanadā valdes priekšsēdis vltn. E. Ziplāns.

Vakara dalībniekus ar dziesmām iepriecināja vanadžu koŗa Zīle solistes Dzidra Egle, Kristīne Vīkmane un Ženija Vītola Astras Vītolas klavieru pavadījumā. Režisors Ernests Jurševskis deklamēja K. Dziļlejas Karavīra ticība un Fr. Bārdas Parole. Ar dzeju iepriecināja arī programmas vadītāja dzejniece Biruta Senkēviča.

Savā pateicības runā biedrības priekšnieks A. Lūsis aprādīja, ka strēlnieku cīņu laika vīri jau pārsnieguši 80 mūža gadus, kādēļ biedrības aktīvitātes samazinās. Pienāks diena, kad biedrībai būs jāpievienojas DV organizācijai, kurai runātājs veltīja īpašus pateicības vārdus, tāpat puķu veikala Crest Florist īpašniecei Elmārai Gulbei par ziediem.

Par cienasta galdu bija rūpējusies Ida Menska ar palīdzēm. Darbojās arī loterija. Grāmatas Kurzemes cietoksnī autors un cietokšņa cīņu līdzgaitnieks Arnolds Šiņķis nolasīja savu dzeju Nakts pie Daugavas, kas sacerēta naktī no 12. uz 13. oktobri, kad leģionāri pāri Daugavai devušies uz Kurzemes fronti.

O. K.

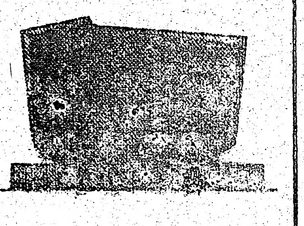

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955

Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Igauņu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto
Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc E. J. Hopp

Lielākās latviešu skolas eglīte

Lielākais svētku eglītes sarīkojums Toronto bija Latviešu biedrības sestdienas skolas eglīte 7. janvārī Lietuviešu namā, kur plašo zāli piepildīja vairāk nekā 400 apmeklētāju no tiem 130 bērnu. Svētbrīdi vadīja māc. A. Briedis. 5. un 8. klases audzēkņi deklamēja. Skolēnu priekšnesumu centrā bija ngrākās skolas pārzines Austras Mārtinsones pasaku luga 2 cēlienos Neiesmīdināmā princese, ko iestudējusi Maija Kuze ar 6. klases audzēkņiem piedaloties arī vairākiem jaunāko klašu skolēniem, kas tēloja pelītes, vistiņas un gaiļus. Dejas bija choreografējusi skolotāja I. Kenina, dekorācijas gatavojusi R. Brante, kostīmus pārzināja L. Kalnina, skatuves gaismotājs V. Briedis, sufliere V. Kronberga, skatuves meistari — V. Brants, A. Briedis un V. Matušēvics, koklētājas māsas Anita, Andra un Valda Matušēvicas.

Starpbrīdī 5. klases skolēni skandēja dzejoļus, sarīkojuma dalībnieki dziedāja Ziemsvētku dziesmas. Pēc izrādes autore A. Martinsone saņēma rozes un savukārt pateicās tēlotājiem. Skolas pārzinis J. Ozols pateicās programmas dalībniekiem, bērnu vecākiem un „klusajiem talciniekiem". Skolēni bija sacentušies Ziemsvētku sarīkojuma programmas vāku zīmēšanā. Mākslinieces Guntas Sebres vadībā piesprieda godalgas katras klases labākajiem zīmētājiem. Tādi pirmskolas un 1. klasē bija Gints Brencis, 2. kl. Daina Eislere, 3. kl. Laila Sveķe, 4. kl. Arturs Lauzis, 5. kl. Jānis Preisbergs, 7. a. kl. Dāvis Balodis, 7. kl. Pēteris Kiesners, 8. kl. Anita Matušēvica un speciālajā klasē Marks Džemisons. Pavisam bija uzzīmēti vairāk nekā 180 programmu vāki.

Pēc priekšnesumiem vecāku padome bija sarūpējusi cienastu skolēniem, ko pārzināja V. Murate un D. Untika, bet bufeti vadīja skolas vecāku komitejas pārstāve B. Priedīte un G. Bernava. Izlozi ar 8 laimestiem vadīja R. Preisbergs. Sarīkojums beidzās ar tautas dejām un rotaļām, ko vadīja skolotājs R. Brencis ar palīgiem. Sestdienas skola Draudzīgā aicinājuma dienu atzīmēs ar aktu 27. janvārī pl. 8.55 Jesse Ketchum skolā. Aktā runās LNAK padomes priekšsēdis V. Upeslācis.

—ls—

Latvija Maskavas . . .

(Turpinājums no 9. lp.)

savienības" lielais ierēdņu bars, armija, čeka, jāfinancē visa bruņošanās, tad, saprotams, vispārējais budžets ieklauts šinī „vissavienības" budžetā, paredzot savu daļu milzīgā pārvaldes aparāta uzturēšanai. Augstākā padome pieņēma arī Latvijas 7 pilsētu un 26 rajonu budžetus un noteica, cik no ienākumiem var paturēt pilsētas un rajoni, un cik iekasēs valsts.

Galvenais ieņēmumu avots okupētajā Latvijā ir uzņēmumu un organizāciju apgrozījumu nodoklis un peļņa, kas sastāda 90%. Taču no šī apgrozījumu nodokļa Latvijai paliek tikai 43,1%, kā noteikts Maskavā. Pārējo paņem „vissavienība". Jāpiebilst, ka mazajai Latvijai savu kaklā kungu uzturēšanai jādod visvairāk, jo nu jau trešo gadu tā drīkst no apgrozības nodokļa paturēt vismazāk. 1979. gadā tikai 43,1%, kā noteica Augstākās padomes sēdē Kremlī. To apliecināja arī Praude savā budžeta projektā. Pārējie ienākumi paredzēti no kolchoziem, kooperātīviem un sabiedriskiem uzņēmumiem, mežiem, strādnieku un kalpotāju algu nodokļiem, kā arī lauksaimniecības nodokļa. „Strādnieku paradīzē" nodokļi jāmaksā arī strādniekiem.

Latvijas ministru padome gādā par padomju finanču politikas realizēšanu, bet „vissavienība" par valsts drošības un aizsardzības spēkiem. Okupētās Latvijas ministru padome pati nevar nekā lemt, ne noteikt, jo pat ministri ir divējāda veida — 18 koprepublikāniskie ministri, pavisam 18 ministrijas, kas saņem rīkojumus tieši no Maskavas, tai skaitā arī kultūras un izglītības ministrijas un pārējās 5 ministrijas (autotransporta un šoseju, komunālās saimniecības, sadzīves pakalpojumu, sociālās nodrošināšanas un vietējās rūpniecības) ir „republikāniskās ministrijas", kas drīkst patstāvīgi rīkoties savas zemes robežās. Patiesībā tās ir tikai pārvaldes, kas iepojas ar ministriju vārdu.

Cīņas 1978. g. 19. decembŗa numurā publicēts mežu kodekss. Tanī mežu apsaimniekošanas noteikumi ietverti 7 sadaļās, 140 pantos. Tā kā Latvijā viss pieder valstij, tad atsevišķs pilsonis bez atļaujas nedrīkst nogriezt pat ganu rīksti. Pat piemāju zemēs un visarnīcās pašu stādītu koku un krūmu izmantošanas iespējas nosaka attiecīgs likums. Latvijā tagad stāvoklis ir sliktāks nekā muižnieku laikos, kad mežsargu vai vagaru varēja piekukuļot. Tagad uzdots uzraudzīt vienam otru, un par valsts mantas izšķērdēšanu bargi soda. Kremļa ēna tagad stiepjas arī pār Latvijas mežiem.

Pēteris Bauzis

Mūsu līdzgaitniece

Anna Matilde Foran

dzimusi 1899. gada 5. martā,
mirusi 1979. gada 1. janvārī.

Apglabāta 5. janvārī Magnolijas kapsētā, Gainfordā, Albertā.

Par viņu sēro

DV Edmontonas nodaļas saime

Plašā izvēlē

latviska un moderna keramika, skulptūras, sienas segas

Piejam pasūtījumus brokastu un pusdienu trauklem (īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi).

ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS — ZIGFRID ART POTTERY
1421A Bloor St. W., Toronto M6P 1L6, tālr. 531-6183

Sacelšanās padomju soda nometnēs

Rietumos saņemta ziņa, ka soda nometnē LEJREN US-20/7 Ņevski rajonā, netālu no Ļeningradas, notikusi ieslodzīto sacelšanās. No 1700 ieslodzītiem nemieros piedalījušies pāri par 800, protestējot pret neciešamo režīmu un dzīves apstākļiem nometnē. Sacelšanās apspiešanai, kā parasti, iesaistīts karaspēks. Pāri par 100 ieslodzīto smagi sašauti un nogādāti uz Ļeņingradas cietuma slimnīcu „Kresti". Nometnes komandants KGB majors Nevsorovs apsūdzējis ieslodzītos Vladimiru Aitmani un Nikolaju Agafonovu kūdīšanā uz sacelšanos un bez izmeklēšanas un tiesas sprieduma licis abus nošaut. Saņemtas ziņas, ka pēdējā laikā vairākas sacelšanās notikušas arī citās soda nometnēs, protestējot pret grūtiem darba apstākļiem un stingro režīmu.

Plašāka apjoma asiņaina sacelšanās notikusi arī Tadžikistanas padomju republikā, kuŗas robežas ir ar Ķīnu un Irānu. Piecdesmitajos gados šai republikai pievienoja dažus Irānas rajonus. Kā ziņo Londonas laikraksts Daily Telegraph, 13.000 āziātu Tadžikistanas galvaspilsētā Dešanbē (agrāk Staļinabada) protestēja pret viņu diskrimināciju un Maskavas izmantošanu. Sacelšanās apspiešanai iesaistīti arī tanki. Par upuŗu skaitu ziņu nav.

Zināma nedrošība valda arī padomju armijā. Armijas centrālais organs Sarkanā Zvaigzne (Krasnaja Zvezda) arvien biežāk publicē brīdinātājus ziņojumus par „iekšējo nestabilitāti un par paļāvības un uzticības trūkumu komandieŗu un padoto starpā". Laikraksts izsaka pārmetumus arī augstākiem komandieŗiem par viņu gļēvulību, bet zemākajiem virsniekiem par nepaklausību. Tas attiecas galvenokārt uz Sibirijā stacionētām armijas daļām, kur virsnieki domā, ka viņiem nav jāpieturas pie rēglamentu vispārējās kārtības. Kļuvis arī par paradumu, ka virsnieki mēdz savus tiešos dienesta pienākumus uzvelt instruktoriem. — „Tāds virsnieku pienākuma apziņas trūkums vājina padoto un visa karaspēka cīņas gatavību un sparu," uzsveŗ laikraksts.

Laikraksts Sarkanā Zvaigzne arī atklāj, ka svarīgas militāras būves nav pabeigtas plānā paredzētos termiņos. Pāri par 15 procentiem no darba laika tiekot patērēts gaidīšanai uz būvmateriāla un armatūras piegādi.

Armēnijas sociālistiskajā republikā, kur pēdējā laikā bieži notikušas dažāda veida neapmierinātības izpausmes, izdarīta plaša propagandas akcija „tautas nervu nostiprināšanai". Armēņu laikraksts Komūnists raksta, ka Armēnijas KGB kopīgi ar valsts kinomotografijas komiteju no 4. līdz 11. decembrim Erebanā, Ļeņinakanā, Kirovokanā, Kafanā un citās pilsētās plašā propagandas akcijā brīdināja nepārkāpt likumus. Kinoteātros rādītas propagandas filmas par tematiem: Krimināllietu izmeklēšanas darbinieki, Mana milicija, Uzmanību — lielceļā! u.c.

Īstenībā vissmagākos likuma pārkāpumus izdara partijas, valsts iestāžu un viņu atbildīgie darbinieki ar konstitūcijā garantēto pilsoņu tiesību neievērošanu. Pie atbildības tiek saukti nevis viņi — likuma pārkāpēji, bet tie, kas iedrošinās pieprasīt likuma ievērošanu un tiesību garantijas.

Konstitūcijas dienā, ko Pad. savienībā oficiāli atzīmē 5. decembrī, Puškina laukumā Maskavā jau 1965. gadā pirmo reizi saujiņa drosmīgu disidentu sarīkoja demonstrācijas, nesot plakātus, kuŗos prasīts ievērot padomju konstitūciju. Kopš tā laika šādas demonstrācijas, jau ar lielāku dalībnieku skaitu, tur notikušas katru gadu 5. decembrī. Daudzi apcietināti, daži izkļuvuši uz rietumiem, piem., Bukovskis, Garboņevskaja, Grigorenko un citi. Demonstrētāji nav prasījuši nekā cita kā tikai ievērot pašas Pad. savienības izdotos likumus.

Arī ar jauno padomju konstitūciju, kas pieņemta Oktobŗa revolūcijas 60 gadu jubilejā, nekas nav mainījies. Visas pilsoņu tiesības un brīvības garantijas, kas izteiktas jaunajā konstitūcijā, arī tur palikušas tikai uz papīra. To apstiprināja politiskie tiesu procesi Maskavā, Kaunā, Rīgā, Tallinā un citur. Visur tiesā tos, kas iedrošinās pieprasīt konstitūcijā garantētās tiesības.

I Blaževičs

Vislem brīvajiem latviešlem!

JAUNS UZSAUKUMS UN LŪGUMS NO LATVIJAS

Latviešu nacionālais fonds Stokholmā saņēmis nelielu uzsaukumu, kas radies latviešiem, lasot „Cīņā" rakstu par L. Niedri, Z. Skudru un LNF, tā iegūstot arī Fonda adresi. Sūtījums nav nācis parastājā ceļā pa pastu, un adresēts Andrejam Eglītim.

Vislem brīvajiem latviešiem un Vislem cilvēkiem brīvajā pasaulē!

Mēs griežamies pie visiem tautiešiem ar lielu lūgumu. Palīdziet mums un atbalstiet mūs, vienalga kādā veidā: ar radio, presi, demonstrācijām un citādāk. Informējiet par mums visus cilvēkus brīvajā pasaulē. Mēs arī vienreiz gribam dzīvot brīvi un laimīgi.

Mēs esam latvieši, bet tēvzemē mēs esam svešinieki un nekad nevaram šeit būt laimīgi. Tādēļ gaidām to brīvības dienu, kad varēsim izceļot uz brīvo pasauli.

Valsts mūs neapgādā ar elementārāko apdzīvojamo platību, kaut gan konstitūcija to paredz. Dzīvojam pieci cilvēki to skaitā divi bērni: divarpus gadus un 8 mēnešus veci, vienā tumšā istabā, bez loga. Mums nav virtuves, ūdens, tualetes. Jau vairāk nekā 10 gadu vēlamies emigrēt uz brīvo pasauli, bet vīru nodaļa to mums liedz. Kad pienāks mūsu laimes diena?

Mums aizliedz ceļot. Nolauj ielūgt ciemos ārzemniekus. Bet ar latviešu valodu Latvijā nevar „tālu" tikt. Palīdziet mums, vienalga kādā veidā!

Šis uzsaukums parakstīts, un dota arī parakstītāju pilna adrese.

Pēkšņi no mums aizgāja

Kārlis Ciemgalis

dzimis 1924. gada 28. jūlijā Rīgā,

aizgājis mūžībā 1979. gada 1. janvārī Toronto.

Un ja ar Tov sveštumā jādzīvot bij
Uz lielo un pēdējo dusu,
Tak mūžības sapnī Dievs ieaudžu,
Tov dzimtenes mīļumu līdzi.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

sieva un dēli

Dāmontonas nodaļas vanadze

Anna Matilde Foran

mirusi 1979. gada 1. janvārī

DV Kanadā Bēŗu Fonds

Baltiešu materiālu kataloga otrs izdevums

Toronto universitātes apgāds nupat izdevis otru izdevumu no kataloga „Baltiešu materiāli Toronto universitātes bibliotēkā", kuŗā atzīmētas grāmatas un pamfleti, kas atrodas šīs lielās Kanadas universitātes bibliotēkā. Pirmais izdevums šim katalogam iznāca 1976. gadā, sakarā ar trešo Baltijas studiju konferenci, kas notika šai gadā Toronto. Bija cerēts otru izdevumu izdot sestās Baltijas studiju konferences laikā, pagājušā gada maijā, bet tā kā otrā izdevumā ir divreiz vairāk materiālu nekā pirmajā, tad jauno publikāciju atlika uz 1979. gadu.

Pirmajā kataloga izdevumā bija 1509 grāmatas un pamfleti, bet otrā izdevumā būs 3268. Kataloga lappušu skaits arī pieaudzis no 125 uz 267. Toronto universitātes bibliotēkas darbiniece Emīlija Ziplāne, kas koordinēja kataloga sastādīšanu, domā, ka šis pieaugums norāda uz augošo interesi Baltijas studijā laukā. Kataloga sastādīšanā, bez E. Ziplānes piedalījās arī trīs citas darbinieces — viena bijušā un trīs pašreizējās Toronto universitātes bibliotēkāres. Otrā kataloga izdošanu atbalstījusi Baltijas studiju veicināšanas apvienība (AABS) un naudas piešķīrumi sestai Baltijas studiju konferencei no Ontario valdības „Wintario" fonda un Kanadas valdības.

Baltiešu materiālu katalogam ir vairākās nodaļas, kā māksla un architektūra, vēsture un ģeografija, tieslietas, literatūra, sabiedriskās zinātnes, vispārēja satura grāmatas u. c. Katalogā ietilpst monografijas, pamfleti, mikrofilmēti materiāli, serijas un valstu dokumenti 16 valodās. Katalogam ir autoru un virsrakstu rādītāji, lai materiāli būtu vieglāk atrodami. Lai gan kataloga otrs izdevums satur materiālus, kas atradās Toronto universitātes bibliotēkā 1978. gada 31. martā, katalogā atrodamas arī saraksts no materiāliem, kas iegādāti vēlākā laikā, bet vēl nav klasificēti.

Katalogu „Baltic Materials in the University of Toronto Library" var iegādāties par $8.00 (ASV), pasūtīšot to no AABS Executive Office, 306 — 69th St., Brooklyn, N.Y. 11209 (čekus rakstīt uz „AABS").

I. V.

DRAUDZIGA AICINĀJUMA ZĪME

Toronto latviešu skola

VALODIŅA

Līdz tautiešus un organizācijas atbalstīt latviskas izglītības darbu, ziedojot līdzekļus Latvijas karoga iegādei un bibliotēkas izveidošanai. Otrajā mācību gadā VALODIŅĀ 13 skolotāji māca vairāk nekā 70 latviešu bērnus.

Ziedojumus lūdzam zīmēt skolas sekretārei Mrs. I. BULMANIS 23 Markland Drive, Etobicoke, Ont. M9C 1M8.

Konstantins Strods

Teicēns meklē sievu

LAIKMETĪGS STĀSTIŅŠ

Jāzepam Krustānam ir ciemiņš. Jau no paša rīta. Nedēļas sākumā Antons Teicēns atnāk pie Krustāna, bet neko daudz nerunā. Sēž. Nezko domā vai pašķirsta jauno latviešu avīzi, kāda, domājams, arī viņam ir mājās.

Krustāns taisa sev brokastis un domā piesolīt ciemiņam.

— Vai jau ēdis? — viņš veicā.

— Vai nu bešā . . .

— Varbūt iedzersi ko stiprāku?

— Neko! Šoreiz paturēšu tīru galvu.

Ja draugam tādas vien atbildes, Krustāns liek viņam mieru. Bet tā vien liekas, Teicēnam būs kas uz sirds uzgūlies, ko pats nekā nevar nogrūst. Vajag ar kādu izrunāties. Būtu jāiet draugam palīgā, un Krustāns atkal vaicā:

— Par ko tev šoreiz tīra galva vajadzīga? Līdz šim nekāds liels strēbējs neesi bijis. Ja kādu mēriņu iemetīsi, galvai neskādēs. Mēle būs mīkstāka. Liekas, tu gribi ko sacīt?

— Neko sevišķu . . .

— Diezin . . . — Krustāns tā tik nosaka un ietur savu brokastu.

Ēdājam muguru pagriezis, Teicāns rakņājas pa grāmatu plauktu. Tad viņš, strauji pagriezies, vaicā.

— Zini ko?

— Kas man jāzina?

— Ēhē, lai paliek! — Teicāns atmet ar roku. Tā viņš kā nevar, tā nevar iesākt kārtīgi runāt.

— Ja tev kas uz sirds, pūt ārā. Būs vieglāk, — papīra dvielī muti noslaucījis, Krustāns drošina draugu. — Ja esi atnācis, nežņaudzies. Saki drošī!

— Tu esi katolis? — Teicēns beidzot izgrūž.

— Nu jā! Esmu! To tu zini no tiem laikiem, kad abi pie Vitebskas sitāmies ar krieviem.

— Jā, tā bija . . . Tu bieži lasīji tādu mazu lūgšanu grāmatiņu ar svēto bildēm. Tā bija katoļu. — Teicēns beidzot tiek pie valodas.

— Tā pati arī te man ir. — Krustāns tūliņ to noliek uz galda.

Grāmatiņu domīgi aplūkojis, Teicāns saka:

— Toreiz tu vēl teici tā: „Ar šaušanu vien no šīs elles dzīvi ārā netiksim. Jālūdz arī Dievs.

— Droši vien tā būšu teicis...

— Tāpēc tagad tev gribu ko jautāt.

— Sper vaļā!

— Vai tu, Jāzep, pa īstam tici Dievam vai tik tā...?

— Ei, Anton, kas tas par muļķīgu jautājumu. Būdams katolis, neticētu Dievam? Kā tu tik slikti vari par mani domāt?

— Ko var zināt. Piemēram, es pats — neticu ne Dievam, ne velnam.

— Tad ar tevi, brāl, nav diez cik labi, — Krustāns noplāta rokas. — Palikt galīgi neticīgam . . .

— Tāpēc nācu pie tevis aprunāties.

— Pie manis? Kāpēc ne pie sava mācītāja? — To pateicis, Krustāns sāka smieties pa īstam. — Ej, ej, Anton, piedzēries tu neizskaties. Kāpēc sāc muldēt?

— Nemuldi vis. . . — Teicēns pienāk draugam pavisam tuvu. — Kā vecam kara biedram saki, vai tu patiešām tici Dievam?

Kas ar tevi ,Anton, noticis? Vai tevi kāda jauna slimība apsēdusi, vai kas, ka pēkšņi sāc meklēt Dievu. Tā jau daudzi dara. Kad līdz ausīm nelaimē un nezina cita glābiņa, tad arī Dievu atceras.

— Ne jau tas . . . — Teicēns tikai noņurd un kasa pakausi.

— Nu, kas tad tevi vajā? Sadzēries, kādu sabrauci? Tam gan es neticētu. Žūpa, ne trakulis neesi. Būsi kādam blēdīgam aģentam sliktu līgumu parakstījis. Tagad tev pēdējās bikses velk nost.

— Arī tas nē.

— Nu, kas? Neāksties, Anton! — Krustāns atkal pamet rokas gaisā.

Teicēns vilcinās, vilcinās, vilcinās, tad izgrūž:

— Sievišķis . . .

— Sievišķis tevi velk pie Dieva? — Krustāns gandrīz izlēc no krēsla. — No kura laika tu pinies ar tām?

— Nesmejies, Jāzep, šoreiz lieta nopietna.

— Ja tu tādas lietas sāc cilāt, tad bez kārtīgas glāzītes nekas tālāk nav runājams. Tu jau zini to manu zaļo pudelīti, kādu franču marku man reiz ieteica viens no mūsu ļaužu dakterīem. Tie gudrie galvās savās viesībās tādus draņķus par pieciem dolariem, kas taisa dullu galvu, galdā nemaz neliek. Bet šis te īsts dzīvības eliksirs. Ar vienu mēriņu tevi pataisa drošu un līksmu kā Jāņu naktī. Ko var vairāk vēlēties no 110 gradnieka?!

Runādamies Krustāns arī izcej no dzērienu skapīša paprāvu franču „Chartreuse".

— Nevajadzēja vis, Jāzep! Šoreiz parunāsimies tāpat bez tā ārzemnieka. Man nav diezcik daudz laika.

— Ja tu, Anton, šodien esi atvēris muti, tad gan parunāsim. Vakar tu atnāci kā mēms. Tāds arī aizgāji bez pušplēsta vārda. Neturies pretī! Pa vienai mazināi, un redz, te arī būs melna kafija ko piedzērt. Labas zāles! He, nu tev sievišķis gadījies. Jau esi laika trūkumā. Tev būs kā kuģa kapteinim, kad redz tuvumā peldošu ledus kalnu. Vai nu pamanies ātri tikt garām, vai drāzies tik virsū un saņem savu ātru galu. Nu, tad būsi vesels!

— Jā, sveiks! — Izdzēris, Teicēns aplaiza lūpas.

— Ko saki, gards gan? Tagad runā, kas tā par sievieti? Iezemiete laikam nebūs.

— Nē!

— Tā jau domāju. Tās, brālīt, par ticību un Dievu galvu nelauza, ja tik puisim naudas maks pilns. Pēdējais laiks tev bija pamosties. Gadi nāk. Mēs sākam iepelēt. Bet ja dzīves ceļā pēkšņi nostājas krietna sieviete, jūti sevi kā atplaukstam. Tu jau zini, kā ar mani pašu tagad ir. Zaldātos aizejot, dzimtenē atstātā mīļotā meitene Mārīte, cerības nezaudējot, ka palikšu dzīvs, izturējusi visus grūtumus. Tagad es daru visu, lai viņu dabūtu šurpu.

Stāstot Krustāns paskatās sienā, kur zeltītā ietvarā redzams sievietes attēls. Arī Teicāns pamet skatu uz to pusi. Pēc klusuma brīža viņš ierunājas:

— Glīts gan tavs Kalupes skuķis, tikai pārāk skumīgām acīm . . .

— Ne jau vairs skuķis, Anton, bet tuvu maniem gadiem. Par ko gan lai viņa tur priecātos? Godīgam cilvēkam tur prieka nekāda.

— Vakar pamanīju pavītušu ziedu pie tavas Mārītes bildes, bet šodien redzu atkal svaigu rozi.

— Tādu, Anton, es nolieku tur ik pārdienas. Un piemini manus vārdus, es rakstīju un rakstīšu visiem zināmiem kongresmeņiem un senātoriem tik ilgi, kamēr mana Mārīte būs te. Bet ja tas nelīdzēs, braukšu turp. Tu zini, ka tālāk par Rīgu nevienu tūristu nelaiž. Bet es paslepus došos uz Kalupi, kaut arī mani grābtu ciet, bet Mārīti būšu redzējis.

Pēc tik sparīgas runas, Krustāns atkal otrreiz piepilda mazās glāzītes.

— Tev, Jāzep, arvien ir cerības, — Teicēns paklusu ierunājas, — bet man nekādu . . .

— Tu jau man stāstīji, ka tava Stāmerienes Anniņa padevās. Sadraudzējās ar kādu krievu. Varbūt tāpēc tu tāds neticīgs, par bezdievi paliki.

— Tā laikam būs . . . — Teicēns skumji pašūpo galvu.

— Ar to tev, Anton, lieta cauri. Kas norakstīts, tam svīru pāri un āmen.

— Tā to viegli pateikt . . .

— Kas zaudēts, zaudēts, nesāc, Anton, vēl raudāt. Liekas, mēs noskrējām no sliedēm. Teici, esot jau kādā ieskatījies. Runāsim par to, par nākotni. Iemet un saki, kas tā tāda?

Teicēns tikai pieliek pie lūpām mazo glāzīti un atkal lēnām malko kafiju. Tāda draugа kautrība Krustānam krīt uz nerviem.

— Tu esi jau kā iemīlējies skolnieks. Tik labs padzēriens tevi vairs nespēj iesildīt. Runā, vai es ņemšu knaibles, lai meitas vārdu izlauztu tev no mutes.

— Nu, pateikšu arī. Tā ir Salenieku Sofīte.

Krustāns strauji atgāžas krēslā. Nopētījis Teicēnu tādām acīm, it kā spoku redzētu, saka:

— Pilnā tu neesi, bet šoreiz muldi gan. Tā sieviete ar zeltu nav atsverama. Ja tu, pagāna dvēsele, esi viņu kaut kā apvārdojis un domā tikai jokoties, tad es tevi tūliņ metu ārā.

— Tas tev nebūs jādara. Drīz es pats iešu. Bet tu, Jāzep, pagādā man katoļu lūgšanu grāmatu latviešu valodā. Šitā, ko tu lasi, ir latgaļu mēlē, un daži vārdi ne visai saprotami.

— Tad tik tālu ar tevi jau ir, ka patiešām sāc Dievu lūgt.

— Gribu būt tikpat ticīgs kā Sofīte.

(Turpmāk beigas)

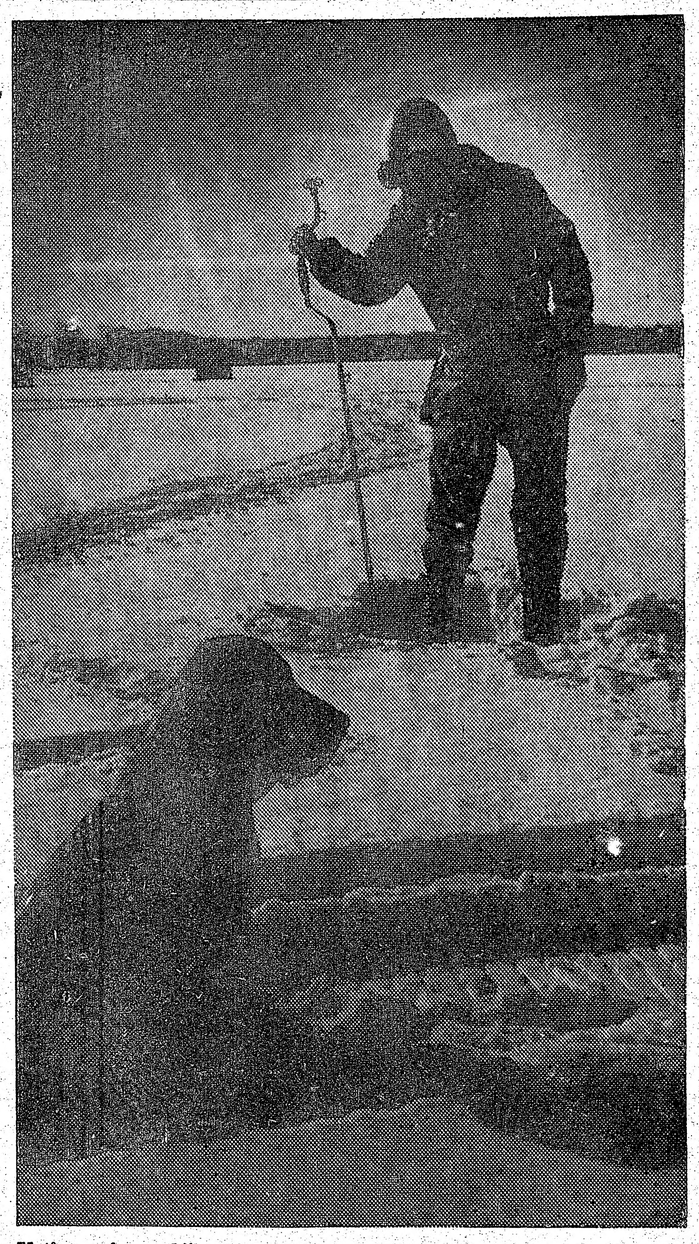

Uzticamais makšķernieka draugs Kriksis pacietīgi gaida, kamēr viņa saimnieks izcirtīs ledū āliņģi. Un tad . . . gan jau saimniekam beidzot apniks, un viņš tiks siltajā mašīnā, lai pasēdētu tās sešdesmit jūdzes līdz mājām. Sunim nav viegla cilvēku dzīve . . . Foto: J. Ligers

PBLA aicinājums

PROTESTĒSIM PRET PADOMJU TIESAS SODU NIEDREM UN SKUDRAM

Okupētās Latvijas padomju tiesas spriedums pret Laimoni Niedri un Jāni Skudru par spiegošanu balstās uz smiekligu padomju varas fabrikāciju. Niedre no Zviedrijas un Skudra no okupētās Latvijas savāca un izplatīja fotogrāfijas un rakstus par okupēto Latviju, kas, protams, reāli rāda arī to, kā padomju vara ir izpostījusi Latviju. Informācijas izplatīšana, kas rāda izpostītās baznīcas un lauku sētas, ir padomju varai kaitīgāka nekā raķešu bāzu fotografēšana, kas citām lielvalstīm būtu nevērtīga, jo tās šādas fotogrāfijas iegūst nepārtraukti, vissīkākās detaļās ar militāro satelītu palīdzību.

Lai slēptu savu īsto Latvijas apspiešanas politiku, padomju režīmam bija nepieciešams lietot melu apsūdzību, izpostīto baznīcu torņu vietā liekot militāras raķetes. Pasaules Brīvo Latviešu Apvienība aicina latviešus visā pasaulē protestēt pie padomju sūtniecībām, konsulātiem, tūristu birojiem, Apvienotām Nācijām un citām starptautiski politiski nozīmīgām vietām, lai ar uzskatāmu materiālu palīdzību atmaskotu šo padomju melu tiesu un parādot patiesā gaismā, padarītu to smiekligu. Tikai plaša publikācija un īsto faktu atklāšana brīvajai pasaulei presē, informācija valdībām un baznīcu organizācijām var palīdzēt atvieglot Laimona Niedres un Jāņa Skudras likteni.

Ilgvars Spilners, PBLA valdes priekšsēdis

Andrejs Arājs
Toronto latv. i
mācītājs

Es vis

Es visu s
man dod

Kāpjot pāri
snim, ir labi
denas, vērtas
apust. Pāvila
spēju... — pie
domām? Vai t
sās pēc ļoti s
Ja neņemam
trim pirmajie
patiesi iznāk
ba un dižošan
visu šo teikum
par vienu no
rakstu patiesīb
sība, kas atk
spēju kalngal
Un domāt pa
sniegšanu, ie
dā, katrā zi
vai nē?

Vai tu, dā
domājis, kād
Pāvils saka š
su spēju...?
sacīto tie ska
paēdis un iz
nībā un ciest
spēju..." Ja
tu cilvēkiem,
prot dzīvot
mā, es nešau
atbildētu — pr
tiesība tomēr

Latvie

(Turpināj

Arnolds Lūsis
ticējis uzdevu
mēr atgādinā
latviešu luter
cekļi, latviešu
gie.

Nav nejauš
vieši, ka dzīv
ņas krastā a
īpatnējo kult
Dieva - Radītā
zināmos ap
tautas kopum
atskaldījis un
tu starpā, ta
jaušība, bet
žīgo plānu ne
Tas mūsu b
gribas paud
citu tautu p
gādina mums
ca mūsu bēr

Redzi, Es
dienas . . .

RELIĢISKĀ DZĪVE

Andrejs Arājs
Toronto latv. baptistu draudzes
mācītājs

Es visu spēju . . .

Es visu spēju iekš tā, kas man dod spēku.
Filip. 4:13

Kāpjot pāri gadu mijas slieksnim, ir labi domāt lielas, cildenas, vērtas domas. Bet vai apust. Pāvila vārdi — es visu spēju... — pieder pie šādām domām? Vai tie ātrāk neizklausās pēc ļoti stipras lielīšanās? Ja neņemam vērā turpinājumu trim pirmajiem vārdiem, tad patiesi iznāk pasakaina iedomība un dižošanās. Bet ja lasām visu šo teikumu, tad tas kļūst par vienu no visvarenākām Sv. rakstu patiesībām. Tā ir patiesība, kas atklāj Dieva cilvēka spēju kalngalus šinī pasaulē. Un domāt par kalngalu aizsniegšanu, ieejot Jaunajā gadā, katrā ziņā ir iedvesmīgi, vai nē?

Vai tu, dārgais lasītāj, esi domājis, kādā sakarībā apust. Pāvils saka šos vārdus: es visu spēju...? Kopā ar iepriekš sacīto tie skan tā: „Protu būt paēdis un izsalcis, dzīvot pilnībā un ciest trūkumu. Es visu spēju..." Ja mēs šodien jautātu cilvēkiem, vai viņi **labāk** prot dzīvot pilnībā vai trūkumā, es nešaubos, ka vairums atbildētu — protams, pilnībā. Patiesība tomēr ir gluži pretēja: cilvēki pa lielākai daļai neprot pareizi dzīvot pilnībā. Viņi gan negribēs to atzīt, bet tā tas ir. Kad ļaudis tiek pie turības, bagātības, viņi bieži vien paliek iedomīgi, lepni, pat vieglprātīgi.

Bez tam cilvēks, kas tiecas pēc mantas, parasti nav apmierināts ar to, ko viņš ieguvis. Viņam gribas vēl un vēl. Viņš iekāro arvien vairāk. Raksturīgus gadījumus par to lasām bībelē. Viens no tiem ir par ķēniņu Ahabu. Vai viņam kas trūka? Vai viņš kā ķēniņš nebija bagāts? Un tomēr viņš iekāroja Nabota vīna dārzu, pat tādā mērā, ka atļāva savai sievai Izabelai Nabotu noslepkavot. Jēzus stāstīja par bagātnieku, kas gribēja sacīt savai dvēselei: dvāsele, tev ir lieli krājumi uz ilgiem gadiem, atpūties, ēd, dzer un līksmojies. Vai mūsdienu pasaulē tādu ļaužu trūkst? Bez šaubām, netrūkst. Par to liecina bagāto nožēla par nepareizo dzīvi tad, kad viņi nonāk pie mūžības vārtiem.

Bet kāda tad ir prasme dzīvot pilnībā? Ticīgam cilvēkam, nākot pie turības, ir labi atmināties, ka viņš nepieder sev pašam, ka viņš ir aicināts Dievu godināt ar visu, kas viņam pieder. Vai viņš godina Dievu, domājot tikai par sevi, savām ērtībām un savu labklājību? Vai viņš godina Dievu, aizmirstot Dieva valstību? Vai viņš godina Dievu, aizmirstot savu tuvāko? Vai viņš godina Dievu, krājot mantu virs zemes, bet ne debesīs? Ticīgais, kas aizmirst, ka viņš nepieder sev pašam, protams, pilnībā dzīvot neprot.

Apustulis Pāvils varēja arī sacīt — es protu ciest trūkumu. Daudzi ir spiesti ciest trūkumu, bet neprot to darīt, kļūst kurnētāji. Jēzus stāstīja par kādu, kas, tāpat kā Pāvils, prata ciest trūkumu: Pie kāda bagātnieka durvīm gulēja nabags, vārdā Lācars, un priecājās par druskām, kas krita no bagātnieka galda (Lūk. ev. 16:19-21). Tāpēc ka Lācars prata cest trūkumu, pēc nāves eņģeļi viņu aiznesa labākā dzīvē. Ja turība daudzreiz cilvēkam palīdz aizmirst Dievu, trūkums viņu Dievam tuvina. Un taisni tāpēc Dievs bieži cilvēkiem liek ciest trūkumu. Lielais angļu sludinātājs Sperdžens sacījis: Varbūt Dievs zināja, ja nedarītu tevi nabagu, tu nekad debesis neaizsniegtu. „Es visu spēju iekš tā, kas man dod spēku", sacīja Pāvils. Lai Dievs palīdz mums ikvienam jauniesāktajā gadā šiem kalngaliem tuvoties.

Latvietības sardzē

(Turpinājums no 6. lp.)

Arnolds Lūsis. Dievs mums uzticējis uzdevumu visur un vienmēr atgādināt, ka mēs esam latviešu luteriskās draudzes locekļi, latviešu tautas piederīgie.

Nav nejaušība, ka esam latvieši, ka dzīvojam Baltijas jūras krastā ar savu valodu un īpatnējo kultūru. Tā ir bijusi Dieva - Radītāja griba. Ja Dievs zināmos apstākļos no mūsu tautas kopuma dažus tūkstošus atskaldījis un pārcēlis citu tautu starpā, tad arī tā nav nejaušība, bet ietilpst Dieva mūžīgo plānu negrozāmajā ritumā. Tas mūsu baznīcai un Dieva gribas paudējai ir jāapliecina citu tautu piederīgajiem, jāatgādina mums pašiem un jāmāca mūsu bērniem.

Redzi, Es esmu pie jums ik dienas . . .

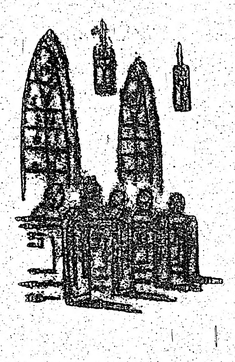

Lai cik sarežģītu ceļu mums bijis jānostaigā, lai cik šķietami neveicamu šķēršļu bija jāpārvar un vēl tagad jāpārvar mūsu baznīcai trimdā un tās vadītājiem, mēs varam liecināt, ka Kristus ir pildījis savu solījumu: būt pie mums katru dienu, katru stundu. Tas, ko pirms apmēram trīsdesmit gadiem pareģoja ir mūsu draugi, ir ienaidnieki, proti, ka svešuma elpa mūs izklīdinās kā pelavas vējā, nav īstenojies. Ir noticis, ko rakstīja apustulis un ko ne vienu reizi vien gan rakstos, gan runās atgādinājis mūsu šīsdienas gavilnieks: mēs esam kā mirēji, bet redzi — mēs dzīvojam. Dzīvojam tāpēc, ka Kristus ir pie mums un ar mums.

Kristus vārdos — Es esmu pie jums ik dienas — nav tikai solījums, bet arī brīdinājums, proti, es esmu pie jums ne tikai, lai svētītu un sargātu, bet arī, lai vērotu jūsu ceļus, jūsu domas un jūsu darbus. Kristus stāv nomodā par to, vai mēs pildām Viņa gribu un mūsu uzdevumu — būt kristiešiem un latviešiem. Un tā, varbūt, arī nav archibīskapa darba pamatkamākā daļa: vērot, izsekot, norāt, brīdināt, bet — tā ir nepieciešama, lai viņš savu uzdevumu veiktu tā, kā Dievs, kas viņu šai darbā aicinājis, no viņa to sagaida.

Ja mūsu archibīskaps šī uzdevuma daļu veicis ar taktu un smalkjūtību, tad tas varējis notikt tikai tāpēc, ka viņš, tāpat kā mēs visi, savas dzīves un darba gaitās sajutis Kristus klātieni. Kas lasījis viņa atmiņu grāmatu „Cilvēks bez mājas", tas pārliecinājies, cik vienkāršiem, bet patiesiem un dziļi pārdzīvotiem vārdiem autors varējis liecināt, ka Kristus tam gājis līdz: vakar, šodien, ik dienas un līdz pasaules galam.

Tas ir arī mūsu visu vēlējums mūsu virsganam un viņa ģimenei šai lielajā, skaistajā dienā.

Redzi, es esmu pie jums ik dienas — un līdz pasaules galam.

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no katra vārda, kas iziet no Dieva mutes". Mateja ev. 4—4.

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.

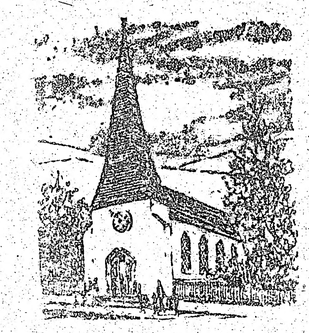

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Gr., Toronto M4V 1J6, Ont., tālr. 766-5525. S. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc: I. Gaides runas stundas Sv. Jāņa baznīcā: otrdienās no pl. 10 — 12.30, trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc iepriekšējas vienošanās.

14. janvārī pl. 11 dievkalpojums. Draudzes locekļu pārrunas no pl. 10.15 — 10.45.

21. janvārī pl 11 dievkalpojums Draudzes locekļu pārrunas no pl. 10.15 — 1045

28. janvārī pl. 11 dievkalpojums. Draudzes locekļu pārrunas no pl. 10.15 līdz 10.45.

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. 482-5743 mājās, 8 Rolland Road. Toronto, Ont. M4G 1V5.

Sv. Andreja draudzes māc. J. Cālīša runas stundas Sv. Andreja baznīcā, trešdienās no pl. 10 — 12 un no pl. 18 — 20, bet ceturtdienās no pl. 10. — 12. Citā laikā pēc iepriekšējas sazināšanās.

13. janvārī, sestdienā, pl. 19.30 — „Jautrais vakars', Jura Dzeguzes vadībā. Vakaru izkārtojusi dāmu komiteja, atlikums par labu Latviešu centram:

14. janvārī pl. 11 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma pusdienas un pārunas iesvētītiem un iesvētāmiem jauniešiem. Piedalīšanās brīva.

21. janvārī pl. 15 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma literātūras un mūzikas pēcpusdiena rakstnieces Irmas Grebzdes vadībā. Dāmu kom. sarīkojums.

28. janvārī pl 11 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma pusdienas un pārrunas jauniešiem. Dāmu komitejas tirdziņš.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., T., M4B 3C6, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

14. janvārī pl. 13 dievkalpojums un svētdienas skola.

21. janvārī pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā

28. janvārī pl. 13 dievkalpojums un svētdienas skola.

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 411, Toronto (Willowdale) M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latv. baptistu draudze. Sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Bībeles stundas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

14. janvārī pl. 16 dievkalpojums ar tam sekojošu 2. gaismas bilžu seriju par Braziliju un tur dzīvojošiem latviešiem.

21 janvārī pl. 16 dievkalpojums ar jaunatnes priekšnesumiem.

28. janvārī pl. 15 svinīgs mācītāja ievešanas dievkalpojums ar draudžu un apvienību pārstāvjiem un aicinātiem viesiem — solistiem no ASV.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave. tālr. 532-5456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pulksten 13.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-9838.

Mācītāja K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl 19.30—21.30. Tālr. 527-5816. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

7. janvārī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase. Pl 11 draudzes dievkalpojums

14. janvārī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un Bībeles klase, pl. 11 draudzes dievkalpojums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 486-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

14. janvārī pl. 13.30 dievkalpojums.

21. janvārī pl. 13.30 dievkalpojums.

Māc Artūrs Dūmiņš, P.O. Box 655, Port Colborne, Ont. L3K 5X8, tel. 834-6081. Christ Memorial baznīcā, 4850 Grand Blv. Montreal.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu misijas
radio raidījumu
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti 23. gada gājumā
Katru svētdienas rītu no
plkst. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
No Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis,
106 Dorset Rd. Scarboro,
Ont., tālr. 261-4215

PRIEKA VĒSTS
Kristīgs latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale,
Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntly Str., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta.
Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.7
24 stundas. Tel. 889-3136.

LOTUS FLOWERS

792 Bathurst St.,
(Pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
Tel. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu pušķu pasūtījumu izpildīšu nekavējoties. Ināra un Arvīds Tīrumi

DALT'S HONDA

2343 Eglinton Ave. W.,
(pie Caledonia)) Toronto, Ont.
M6E 2L6. Tel. 789-4101

Vecākā un lielākā HONDA auto pārstāvība Kanadā

Ieguvusi augstāko atzinību Kanadā par klientu iecilu apkalpošanu. Esot DALT'S HONDA pārstāvis, ceru uz tautiešu tādu pašu uzticību un atsaucību, kādu tie man parādījuši manos ilgajos darbības gados, strādājot EATON firmā.
Tel. mājās 742-0368. Nikolajs (Nick) Mednis

LABU MAŠĪNRAKSTĪTĀJU

latviešu valodas pratēju, meklē apgāds Latvija Amerikā. Vēlams 50 līdz 60 vārdu minūtē. Labs atalgojums. Darba stundas pēc vienošanās: var būt arī daļēja laika darbs.

Zvanīt: 466-1514
darbdienās no pl. 9 līdz 16.

JAUNAS GRĀMATAS

G. Janovskis — Kur sunim vieta, stāsti	$9.50
Anšl. Eglītis — Laimīgie, rom.	$11.00
T. Zeltiņš — Leopolds Maurs atzīstas, rom.	$8.50
Alb. Brīvkalns — Krāsu varā	$11.00
J. Širmanis — Brīnumi, brīnumiņi	$7.00
A. Plaudis — Akcenti, atm. esejas	$9.80
Archīvs XVIII — mūzika	$10.00
P. Ērmanis — Izkaisītie dzejoļi	$8.00
Alberts Galiņš—Zem atvērtām debesīm, dz.	$4.40
U. Rūtiņa — Vēl tā gribjjās dzīvot	$7.00
J. Babre — Meditācija naktī, dzejoļi	$6.00
V. Mežezers—Sirds,ko dziļi iemīlēja, dz.	$6.50
Andr. Niedra — Mana bērnība un mani puikas gadi	$10.00
L. Āboliņa — Latviskas jaundejas	$9.50
G. Janovskis — Un kas par to, rom.	$9.50
V. Richters — Uz Jelgavas pusi, rom.	$9.00
E. Malpass — Septiņos norīta pasaule vēl kārtībā, rom.	$8.00
Laiks, telpa, ļaudis III daļa	$26.00
L. Alberings un E. Līcis — Rūjiena	$20.00
E. Dambergs — Elmer's Parry Sound - karik.	$2.50
Edg. Dunsdorfs — Kārļa Ulmaņa dzīve	$33.50
J. Roze — Latvijas rītausmā, saulrietā	$10.50
A. Brastiņš — Saules teiksma, t. dz. apc.	$12.00
Mārtiņa dziesmu grāmata II daļa	$11.00
Z. Sarma — Kolimas piezīmes	$3.00
Rūgtais Apīnis Nr. 50	$2.50
L. Grābeklis — Destiny's Darling	$12.75
V. Mežezers — The Herrnhuterian Pietism in the Baltic	$6.95
Valda Dreimane — Kad bēg putni, dz.	$5.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5
Tālr. 921-7121
Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶĀS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKALA A. GŪGĀNA ROTAS

Veikals atvērts ceturtdienās līdz pl. 8.00 vakarā.
Māra Gugāns-Lūsis

LATVIEŠU NAMS
IZĪRĒ
TELPAS
491 College St., Toronto
sarīkojumiem - viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2331

RM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD
Thomas L. Morrison — Funeral Direktor
487 Sherbourne St. Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
Apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

TĀLR. 534-1403, Toronto

B & V Installers
IERĪKO, PAPILDINA UN IZLABO APKURES IERĪCES

Zvanīt vakaros
V. Īvāns 763-3374
R. Bulovs 638-5478

TEAKWOOD mēbeles

791-2355

Hwy 7

Pārdošana
noliktavā

Airport Rd.

Yonge St.

Don Caster Ave.

Einar Clausen Ltd.

Steels Ave.

881-0000

Eglinton - Mt. Pleasant rajona LATVIJA AMERIKĀ abonenti, kas pasta traucējumu dēļ laikrakstu vēlētos saņemt jau ceturtdienās Crest pušķu veikalā, 567 Mt. Pleasant Rd., laipni lūgti sazināties ar LA biroju pa telef. 466-1514.

Crest Motors
Custom Service
labo visāda veida automašīnas. 253 Merton St. (starp Yonge un Mt. Pleasant), tel. 485 5537. Sestd. darbojas līdz 12.
S. Miķelsons, latviešu uzņ.

LATVIJA AMERIKĀ

LAIKRAKSTAM
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $30.00
☐ 6 mēnešiem $16.00
☐ 3 mēnešiem $ 8.50

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LTD vārda

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza A v o t s

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 363-5011

Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, dziegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:

Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak.;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.,
kā arī spiestuvē

NACIONĀLIE ĶĪNIEŠI PROTESTĒ

Jaunajā gadā ASV pacēlās protesti pret ASV prezidenta jaunajām attiekšmēm ar sarkano Ķīnu. Protesta demonstrācijas notika vairākās ASV pilsētās, bet kulminējas ar sapulcēšanos Ņujorkā, ķīniešu kvartālā, piedaloties ap 15.000 dalībniekiem. Demonstrantu vidū bija liela grupa jauniešu, tērpušies sarkanos uzsvārčos ar zelta lauvu virs krūtīm. Tie bija Amerikas tradiciju, ģimeņu un īpašumu aizstāvji (TFP — American Society for the Defence of Tradition, Family and Property). Viņi parādē izveidoja disciplīnētas formācijas un sludināja pretkomūnistiskus saukļus: „Amerikāņi, pieminiet 60 milj. komūnisma upurus, kas nogalināti sarkanā Ķīnā, tie brēc uz debesīm pēc atmaksas." — „Nekādu draudzību ar slepkavām!" — „Nekāda vara nevar dot likumīgu spēku, ko Dievs nosodījis!" — „Komūnisms ir būtisks ļaunums!" — „Par brīvu un pretkomūnistisku Ķīnu — tradicijām, ģimeni un īpašumu!"

TFP nosūtījusi prezidentam Kārteram telegrammu, izteicot protestu pret draudzīgu attieksmju nodibināšanu ar sarkano Ķīnu, par atklāti atzītu kristīgās civilizācijas un Amerikas tautas ienaidnieku uz brīvās Ķīnas rēķina, kas bijusi daudzus gadus ASV lojāls sabiedrotais. TFP protestēja pret prez. Kārteru ne vien Taivānas, bet arī to daudzo amerikāņu dēļ, kas krituši cīņās Āzijā, kuŗas inspirējusi komūnistiskā Ķīna.

Telegrammā brīvās Ķīnas prezidentam TFP izteikusi savu sašutumu par prezidenta Kārtera kļūdaino lēmumu, aplieci not savu solidāritāti brīvās Ķīnas tautai, kuŗas lojālitāte pret amerikāņu tautu tagad esot netaisni un rupji pārkāpta.

(TFP Press Release)

Latviešu sporta apvienības Kanadā sporta kongress notika 7. janvārī Latviešu namā Toronto. Attēlā kongresa dalībnieku kopgrupa. 1. rindā no kreisās: Jēkabs Erdmanis, Žanis Zentiņš, Oskars Zvirgzdgrauds, LSAK valdes priekšsēdis Arnolds Ticmanis, Arnolds Dzilna, Jānis Daugavietis, Voldemārs Galviņš, Modris Lorbergs un Romāns Auptmanis. Aizmugurē pārējie kongresa dalībnieki.

Divas vēstules

Tās kanadiešu laikrakstos ievietojis Toronto tautietis V. Cinis, vienu The Toronto Star 8. janvāŗa numurā, otru The Toronto Sun 9. janvārī, vēršoties pret prezidenta Kārtera jaunajām attieksmēm ar komūnistu Ķīnu, kas nosauktas par kauna pilnu liekulību pret nacionālo Ķīnu — Taivanu. Vēstulēs norādīts, ka prezidents Kārters uzskatījis ASV par cilvēka tiesību cīnītājām, bet tagad pagriezis Taivanai muguru. ASV nosodījušas Čīli, Dienvidafriku un Rodēziju, kurnot par cilvēka tiesību pārkāpšanu šinīs valstīs, bet no otras puses apglāstījušas komūnistisko totālo režīmu Pad. savienībā un sarkanajā Ķīnā, kuŗas varmācībā pret cilvēka tiesībām pārspēj pārējās šī gadu simteņa diktātūras. Agrākais ASV prezidents Franklins Delano Rūzvelts savā laikā atdevis brīvās Austrumeiropas valstis Pad. savienībai, kas salīdzinot ar tagadējā ASV prezidenta Kārtera rīcību vedina domāt, ka pastāv kāda „likumsakarīga politika".

Trešo V. Ciņa vēstuli iespiedis The Toronto Sun savā 7. janvāŗa izdevumā. Tajā viņš apsveicis Klairu Hoju, kas minējis Ontario kabineta locekļu mazdūšību, vairumam no tiem kautrējoties savās apsveikuma kartītēs lietot vārdu „Christmas". Liekoties, ka viņi ignorējot kristiešu mantojumu, kas vēl tagad vienmēr ir mūsu valsts mugurkauls. Vietnamā, sarkanā Ķīnā un Austrumeiropas valstīs miljoniem cilvēku vēlas reliģisku brīvību, ko mūsu vadītāji nevēloties ievērot.

Laikraksts piezīmējis: „Mēs tikai tad apzināmies brīvības vērtību, kad mums tās vairs nav." V.S.

PASAULES BRĪVO LATVIEŠU DZIESMU DIENAS

VISBIJĀ, GOTLANDĒ
1979. gadā, 19.–22. jūnijā

GOTLANDES DZIESMU DIENU APMEKLĒTĀJU IEVĒRĪBAI

Tā kā līdz šim no Kanadas pieteikušās mazāk par 200 personām, kas bija minimālais skaits, lai dabūtu lidojumam čartera likmes, tad tagad WADDELL'S ceļojuma birojs kopā ar SAS kārto grupu lidojumu uz Visbiju Gotlandē. Lidojuma cenas uz Visbiju turp un atpakaļ no personas:

No Montrealas	Can. $614.00
Toronto un Otavas	$638.00
Halifaksas	$677.00
Thunder Bay un Vinipegas	$678
Edmontonas un Kalgarijas	$718.00
Vankuveras	$753.00

Lidojums ir ar pārsēšanos Montrealas Mirabel lidlaukā un Stokholmā, Arlanda lidlaukā. Pārsēšanās ir tikai ar rokas bagāžu (lielā bagāža iet cauri uz Visbiju).

Pēc Dziesmu dienām ieinteresētām personām varam piedāvāt grupu ekskursijas Skandinavijas apskatei:

2 dienas un vienu nakti	US $168.00
3 dienas un 2 naktis	$225.00
6 dienas un 5 naktis	$640.00

Tiem, kas vēlas apceļot Eiropu privāti, iespējams atgriezties arī no Kopenhāgenas, Frankfurtes, Londonas vai kādas citas pilsētas, ja tas ir izdevīgi. Tādā gadījumā kopējā lidojuma maksa var attiecīgi samazināties. Noklūšana no Stokholmas (Visbijas) uz iepriekš minētajām pilsētām kopējā lidojuma cenā nav ieskaitīta.

Lai laikus nodrošinātu kopējam lidojumam vajadzīgo vietu skaitu, lūdzam tautiešus nekavēties ar pieteikšanos. Lidojumam vēl iespējams pieteikties, iemaksājot $100.00 no personas Latviešu Kreditsabiedrībā, Toronto uz „Ceļotājs" vārda. Tuvāka informācija par lidojumu un ekskursijām saņemama pie Rīcības komitejas pārstāvja Kanadā Žaņa Šmita, 133 Colin Ave., Toronto, Ont. M5P 2C4, tel. (416) 488-9445, vai pie WADDELL'S World of Travel Ltd., 1662-A Avenue Road, Toronto, Ontario, M5M 3Y1, tel. (416) 783-3366.

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- ŽURNĀLI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2B9

(416) 466-1514

DV Toronto nodaļas biedrs un DV līdzdibinātājs

Žanis Adamsons

dzimis 1906. gada 10. augustā Padures pag.,

miris 1978. gada 22. decembrī Toronto.

Ak, retākas rindas ik gadu mums tiek ; . .

Sēro

DV Toronto saime

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

491 College St., Toronto, Ont., M6G 1A5

Tālrunis 922-2551

Biroja atvērts no otrdienas — piektdienai no pl. 10 rītā — 7.30 vakarā. **Sestdienās** no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 pēcp.

Toronto nod. birojs 1539 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A5

Tālr. 533-9415

Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai no pl. 10 rītā līdz pl. 7 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

HAMILTONAS NODAĻAS BIROJS

18 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T3. Tel. 529-7989
Birojs atvērts no otrdienas līdz piektdienai no pl. 4 pēcp.—8 vak. **Sestdienās** no pl. 9 rītā līdz pl. 1 **pēcp.**

Augšminētie biroji vasaras brīvlaikā — no 15. jūnija līdz 15. septembrim SESTDIENĀS SLĒGTI.

LONDONAS NODAĻAS BIROJS

R. Bērziņa mājās
Birojs atvērts trešd. no pl. 7.00 — 9.00 vak.

„SAVINGS" NOGULDĪJUMA KONTS
Maksā 9% gadā, **procentus aprēķina par katru dienu no mazākās summas konta un izmaksā mēneša beigās.**

PAR BRĪVU ČEKUS VAR RAKSTĪT
Par čeku konta maksā 4% gadā, procentus izmaksā katru mēnesī, bet tikai, ja konta minima atlikums pārsniedz $500.

ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9.50% gadā
Procentus izmaksā par gada ceturkšņiem.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā, procentus Procenti sapemami tikai pēc termiņa izbeigšanās.

Visiem minētajiem noguldījumiem ir dzīvības apdrošinājums. Ja noguldījumu uzsaka pirms termiņa, tad %% likme samazinās par 1%.

TERMIŅĒTI NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $2000 min. par 10.00% gadā
Procentus izmaksā pēc noguldījuma termiņa izbeigšanās.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā
5 gadu noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā

Procentus pieskaita noguldījumam reizi gadā, bet tiem nav dzīvības apdrošinājumu un ir uz noteiktu laiku. (Tas ir, tos nevar pirms termiņa notecēšanas izņemt.)

PENSIONĀRU NOGULDĪJUMS
1 gada noguldījums $2000 min. par 9.75% gadā procentus aprēķina katra mēneša beigās.

RRSP UN RHOSP
Par katra noguldījuma veidu maksā 9.5% gadā.

HIPOTĒKAS AIZDEVUMI
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100.000 — ar mainīgu likmi — 1.5% augstāka par bankas noteikto % pamatlikmi — pašreiz 12%.
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100,000 par 11.25%.
Atklāta otrā hipotēka par 12.5% gadā.

AIZDEVUMI
Aizdevumi līdz $10.000 nodrošinātā pilnā apmērā ar noguldījumu kreditsabiedrībā par 12% gadā.
Personīgi aizdevumi līdz $10,000 par 13% gadā.
Jaunu automobiļu iegādei izsniedz aizdevumus līdz 80% no mašīnas vērtības, par 12% gadā ar tās ieķīlāšanu (chattel mortgage).

Ja esat nedomājuši iegādāties
JAUNU 1979. GADA AUTOMAŠĪNU
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY NOVA - CHEVETTE
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131
Robertsons Motors Ltd.
1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ mārc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 17.00
Piektdienās vēlīkā laikā — iepriekš nasmodies pa telefonu.
sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.
Baltic Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
M6R 2N5. Tālr. 531-3098

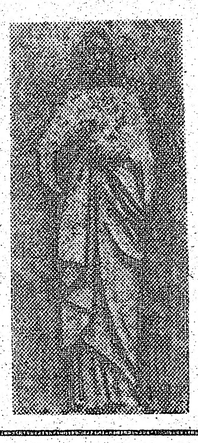

Gatavo pieminekļus un skulptūras
CANADIAN ART MEMORIALS LTD.
Port Credit, Ont.
Tēlnieks P. POLNA
16 Bowden Street,
Toronto, Ont. M4K 2X2
Tel. 466-7580

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņš
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTARS
5385 Yonge St., Suite 20, (Northtown Shopping Plaza) 226-6950 Willowdale, Ont.
445-5325 72 Northdale Rd., Willowdale, Ont.
SOVEREIGN GENERAL INSURANCE COMPANY LIFE ASSURANCE COMPANY
MEMBERS OF THE CASCADE GROUP

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi Pollen)
Peru piena (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel. 534-0563

Pārbaudisim . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

vēciskie faktori", liekot uz tiem cerēt un pacietīgi gaidīt uz to labdabīgu attīstību. Zīmīgi, ka iepriekšējos valstssvētkos, 1977. gadā, tā pati profesore Kalifornijā līdzīgi atsaldēja siržu liesmas, teikdama (pēc stenogrammas): „Mūsu cīņa par Latvijas de facto brīvību ir jau izcīnīta un zaudēta!" Taču toreiz viņa vēl norādīja, ka gaidot uz Pad. savienības iekšējo sabrukumu, trimdai tomēr vajadzētu cīnīties par Latvijas de jure tiesībām, cīnīties ar plašu informācijas darbu, dokumentāciju un sadarbību ar citām tautām, atgādinot pasaulei, ka latviešu tautai varmācīgi noliegtas tās pašnoteikšanās tiesības. Bet nu, tikai pēc gada, svētku runā Nujorkā, viņai pat šo cīņas metu vairs nebija un vispārējais padoms bija — pacietīgi nogaidīt, kad visas tautas reiz atģidīs cilvēciskos faktorus. — Kā tas bez cīņas par komūnisma mēŗa pilnīgu iznīcināšanu vispār iespējams, palika nepateikts. Komūnismam pašreiz izplēšoties, cerības par „tautu morālo attīstību" ir filozofiska utopija! Par šādu pacifisma runu var priecāties tikai tie, kas pilnu muti pa visu pasauli tagad sludina, ka uz mūsu planētas par mieru visā pasaulē rosīgi un drosmīgi cīnās tikai Kremļa vara!

Rietumi, kas tāpat naīvi uzķērušies uz pasaules miera filozofijas ēsmas, ar savu detantes un atbruņošanās politiku soli pa solītim veicina komūnisma ievadīto „miera uzvaras gājienu" pasaulē. Kad tas reiz būs īstenojies, tad patiešām Kremļa diktātūrā visām tautām būs nodrošināts kapsētas miers! No mūsu nacionālpolitiskā viedokļa šādai pacifisma sludināšanai 18. novembŗa aktā nav vietas!

Nav arī izprotama runātājas doma, kad tā norādīja, ka „Latvijas satversmē deklarētas personas runas un ticības brīvības", jo mūsu Latvijas republikas 1922. gada satversmē nevienā no tās 88 pantiem tādas deklarācijas nav, bet šīs cilvēka dabiskās tiesības ir pieminētas 1978. g. okupētās Latvijas padomju satversmē (gan tā, ko viens pants „nodrošina", to cits ar piedraudējumu noliedz).

Ka komūnistu apspiestajām tautām zobus sakodušām jāpacieš netaisnība un varmācība, to mēs visi zinām, daļa pat uz savas ādas izbaudījuši arī bez sīkākas filozofiskas analizes, bet tieši tādēļ nevienā trimdas latviešu sabiedrībā nedrīkstēja trūkt aicinājums, ka ikviena pienākums ir pielikt savu mazumiņu cīņā par šīs netaisnības un varmācības jo drīzu sagraušanu. Ja pasaule šodien slima, tad tai nepieciešama pretpote, jebšu chirurga nazis, ar „cerēšanu un gaidīšanu" uz dabisku atveseļošanos mēs sarkanajai gangrēnai vienīgi palīdzam mums izrakt kapu. „Gaidīšanas" un „cerēšanas" sludināšana tikai iemidzina mūsu nacionālo apziņu un vājina mūsu gribu. Vai tiešām Viktora Kalniņa vārdi: „Neesiet bailīgi un gļēvi!" atkal izskanēs bez atbalss?

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

135 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L-1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

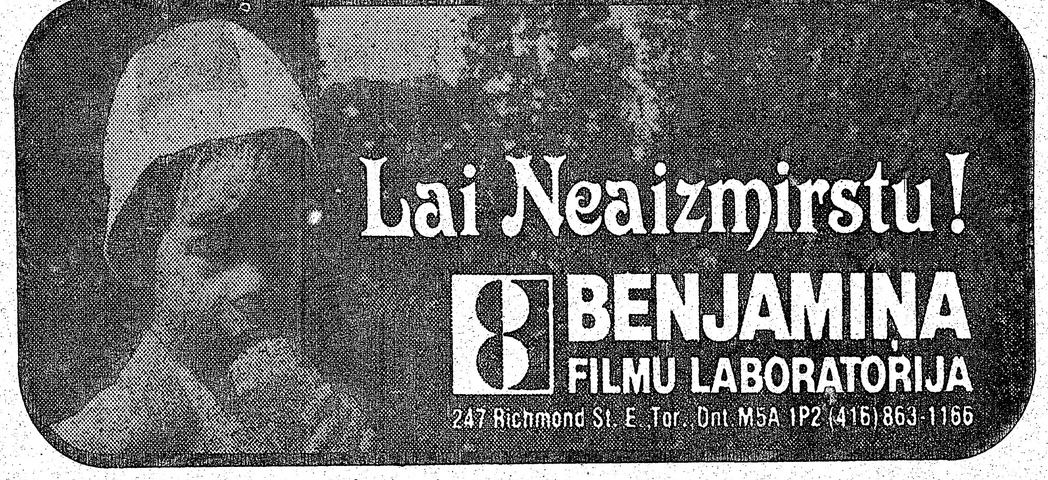

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician

VĀCU OPTIĶIS —

Speciālizējies kontaktlēcu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.

1586 Bloor St. W. Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas - Bloor nodaļas. Telef. 535-6252.

Alcan Building Products
Authorized Dealer

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:

2) Instalācijas un apkures (izdevumus
1) Ietaupa darbu un laiku
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

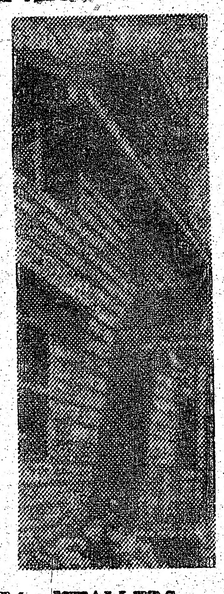

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶIZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM ISTALLERS

534-2864 Īpašnieks Artūrs Mīlne
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

VALDIS

DIMANTI ● PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales

Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ
964½ Bloor St. W., Toronto, Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2337

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst) Toronto M5G 1A5

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

RATAS

— IGAUŅU OPTIĶIS

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251

Gatavo brilles pēc receptēm

Zeiss ● Rodenstock ● Crist Dior rāmji

Specialitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)

Pulksteņi: Omega, Tissot, Bulova.

Latviešiem atlaide

Latviska dāvana

SVĒTKOS

un vienmēr

Laikraksts Latvija Amerikā

Latvija Amerikā Publishing Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....

Mr., Mrs., Miss., Ms. .....

Adrese .....

.....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu .....

Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $22.—

.....
(Vārds un uzvārds)

Adrese .....

SKYLINE

2100 Dundas St. West, Toronto M6R 1W9

533-8553

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI UN APDROŠINĀŠANA

Ilmārs Jankovskis
Realtor

A. Eglītis — TV RENTALS

1708 Queen St. W. Toronto M6R 1B3

Tel. 537-1401

Šaubas . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

Pavisam maz uzmanības Vašingtona tieši Kārtera administrācijas laikā veltījusi Turcijai. Nav jāaizmirst, ka Turcijā, tāpat kā Irānā, kādu dienu var būt apdraudētas amerikāņu armijas bazes. Diemžēl, Kārters vēl sapņo par satikšanos ar Brežņevu. Viņš sapņo par ceremoniālu SALT-II dokumenta parakstīšanu, ko Brežņevs varbūt izlietos zināmām vajadzībām papīra trūkuma laikā.

Kārtera politiskā laiviņa starptautisko notikumu jūrā mētājas no viena viļņa galotnes otrā. Kad pienāks diena, kad Kārters droši un nepārprotami pateiks: „Līdz šejienei un ne soli tālāk!" Vai pienāks diena, kad ASV prezidents Kremlim pateiks: „Pasaules miera labā jums jādod brīvība visām tautām kuŗām ar viltu un varu esat to nolaupījuši." Droši vien šī prezidenta vārds nebūs Džimijs Kārters.

Aleksandrs Ķegumnieks

Kanadas un ASV latviešu garīdznieki archibīskapa 70 gadu dzīves jubilejā Toronto. No kreisās: mācītāji K. Kuškēvics, E. Ķerģis un A. Briedis, prāvesti K. Birznieks un J. Turks, archibīskaps A. Lūsis, prāvesti A. Voitkus un R Āboliņš, mācītāji A. Čops, J. Cālītis un I. Gaide.

Foto: J. Ligers

Tautas dejām un skautismam veltīts mūžs

Čikagas tautas deju kopas Dzelmieši vadītājam un skautu darbiniekam Valdemāram Dzelmem 18. janvārī piepildās 70 mūža gadi. Dzimis Rīgā, Grīziņkalna apkaimē, viņš jau zēna gados interesējies par tautas gara mantām un skautismu, dejodams latviešu tautas deju celmlauža Jēkaba Stumbŗa kopā Rīgā. Rīgā arī uzsāktas skautisma gaitas, kuŗās sasniedzis jau 53. gadskārtu.

V. Dzelme ieguvis Gaŗezera kursu augstāko apbalvojumu — divas Meža zīmes un apbalvots ar Baltās lilijas ordeni. Kopā ar dzīvesbiedri Elvīru 1951. gadā Čikagā nodibinājis latviešu tautas deju kopu. Būs maz latviešu jauniešu Čikagā, kas gadu gaitā nebūtu piedalījušies Dzelmiešos. Deju kopa ir viena no aktīvākajām Ziemeļamerikā. Tā reprezentējusi latviešu vārdu arī tālu ārpus Čikagas, dejojot pasaules izstādēs Ņujorkā un Montrealā un starptautiskajā festivālā Pitsburgā, tāpat visos tautas deju lieluzvedumos ASV un Kanadā.

V. Dzelme bijis pirmā tautas deju lieluzveduma Klīvlandē vadītājs. Kad nodibināja Latviešu tautas deju apvienību, viņš bija tās pirmais priekšsēdis. Viņa choreografētā deja Saulīte (V. Vištelia mūzika) uzņemta lielajā tautas deju krājumā. V. Dzelme ir viens no pirmajiem lektoriem 2x2 nometnēs un 6 nedēļu nogaļu kursos, vairākus gadus darbojies Kr. Barona latviešu skolā Čikagā. Apbalvos ar ALA goda rakstu.

Savā deju kopā V. Dzelme nemāca tikai deju soļus, bet arī latvisko dzīves ziņu: tautas dziesmas, paražas, latviešu valodu. Cik tuvu jubilārs stāv jaunatnei, pierāda tas, ka viņš ar dzīvesbiedri uzņemti kā pirmie goda biedri Čikagas jaunatnes pulciņā. V. Dzelme ir ilggadējs Čikagas Latviešu biedrības valdes loceklis un arvien pielicis čaklu roku un gudru padomu biedrības darbā un Latviešu nama kopšanā.

Draugi un cienītāji prot novērtēt viņa sirds siltumu, čaklumu un goda prātu. Lai vēl daudz baltu dieniņu gavilniekam!

Ilze Šīmane

Uz bridi savā zemē . . .

GRAND RAPIDU LITERĀRĀS KOPAS PĀRRUNAS PAR ERNESTA AISTARA ROMĀNU SAVĀ ZEMĒ

Labi pazīstams un iemīlots temats atraisa mūsu apslēptās ilgas. Tas ļauj vārdos izteikt ilgi glabātas domas un atziņas. Tā arī jāatzīst, ka Grand Rapidu literārās kopas pārrunas par Ernesta Aistara romānu Savā zemē bija dzīvas, bagātu domu un iztēles pilnas.

Apceri par minēto romānu bija sagatavojusi Dr. Valija Ruņģe, kā arī savākusi raksturīgākās ziņas par autora dzīvi un darbiem. Valija Ruņģe iepazīstināja klausītājus ar koncentrētu satura atstāstījumu un citējumiem, kas ievadīja romāna dziļākā izpratnē, vērojot, kā Klāvs iet pretim savam mērķim, likdams lietā savu sīksto zemnieka spēku, skaidro, veselīgo dzīves ziņu un nešaubīgo ticību savai zemei, kas viņu darīs brīvu. Ar Klāva pūlēm nekoptā, mežonīgā daba padodas, pamazām izveidojas piejūras saimniecība. Sākumā viņa vienīgais palīgs ir tēvs, bet vēlāk arī Zane, kuŗas dvēsele muižas dzīves apstākļos ir sveša gara piesūkusies, bet Klāva pacietīgā gādībā atveseļojas. Viņš arī māca Zani par labu saimnieci savā sētā. Kad Zanei šķiet, ka būs grūti sagaidīt, kamēr izaugs tas, ko Klāvs sējis, tas pamāca: „Ja savām rokām stādi, tad pats visam tam audz līdzi . . ."

Šķiet, autors ar Klāva cīņu par savu zemi ir gribējis vēstīt, kā latviešu tautā mostas pretestības gars pret svešiem kungiem — Klāva cīņa ir tikai pirmais solis pretim tautas neatkarībai. Klāva dēls Dāvis šo cīņu turpina jau augstākā plāksnē. Ja Klāvs cīnās, lai atbrīvotos no barona virskundzības, tad Dāvis jau iziet cīņā pret visas tautas kalpinātājiem un izsūcējiem. Ja romāna pirmā daļa ir cildinājums latviešu zemniekam, tad otrā daļa ir slavas dziesma mūsu tautskolotājiem, kas ticēja mūsu tautas brīvības dienai.

Romāna personība Daulu Oča savām rokām pasaulē ienesusi visus lopus un putnus, kā pašas bērnus viņa jūt tos ap sevi ik elpas vilcienā. Arī cilvēku bērnus viņa saņēmusi un silti satītus nolikusi mātēm blakus. Arī Zanes iedragāto dvēseli viņa palīdzēja dziedēt un mācīja tai iepazīt savas dzīvības vērtību.

V. Runģe lika padomāt par konfliktiem un psiholoģiskiem sarežģījumiem, kas romāna gaitā risinās pamatoti un pārliecinoši .Viņa vērsa lasītāju uzmanību arī uz simboliem romānā un stilu, kā arī dzīves ziņu, kas caurausta visai romāna gaitai. Romāns rakstīts ar lielu vienkāršību un dziļu psiholoģisku izpratni.

Pārrunās izkristallizējās, ka romānam Savā zemē vajadzīgs turpinājums. Lasītāji gribēja zināt, kā Dāvis panāk savu sapņu piepildījumu, kas notiek ar pārējiem Klāva dzimtas locekļiem, kā risinās viņu dzīves brīvajā Latvijā un kādi varētu būt viņu likteņi, kad skaistais sapnis ir izsapņots un latvju tautas zemi-paņem atkal sveši kungi . . . Bija arī iebildumi, ka autors tik maz veltījis Helmītes liktenim, jo bija viņā sasaskatījis vairāk nekā tikai bandu bērnu.

Atvadoties autors pateicās vakara dalībniekiem par dzīvo interesi un vērtīgajiem ierosinājumiem; vakara dalībnieki savukārt pateicās Ernestam Aistaram un viņa dzīvesbiedrei par doto iespēju uz brīdi domās atgriezties dzimtajā zemē. Mūsu zemnieka dvēsele izrādās vēl pavisam dzīva un ilgojas pēc visa, kas būtībā ir mūsu.

Jānis Klīdzējs

Baznīcas pajumtē Latvijā

(Turpinājums no 4. lp.)

cas ar ļaužu pulciņiem ne mazāk aizkustinoša. Tautieši Latvijā, kur vien tos satikām, tā arī dzimtenes priesteŗi, lūdza sveicināt visus latviešus pasaules tālumos, kā arī mācītājus un draudzes citur pasaulē.

Decembŗa sākumā no dzimtenes saņemtā vēstule pastāsta, ka Sv. Alberta baznīcā 19. novembrī notikusi šīs baznīcas 75 gadu atcere kopš šīs baznīcas iesvētīšanas. Svinībās bijis klāt arī bīskaps Julijans Vaivods, kaŗ stāstījis par pagājušās vasaras braucienie uz Romu. Tautas saplūdums bijis tūkstošos, un visi nav varējuši tikt ne vien baznīcā, bet arī baznīcas dārzā nav bijis vietas.

Tas viss liecina, ka gara Latvija dzīvo un dzīvos. Arī mūsu tauta dzimtenē meklē stiprinājumu un cerību savai latvietībai Baznīcas pajumtē un gara spēkā, tāpat kā to darījusi un dara mūsu kaimiņu poļu tauta savā katoliskajā Polijā, kas kristīgajai pasaulei devusi jauno pāvestu Jāni Paulu II.

Bijām arī kapsētās. Aizgājām nolikt ziedus pie Latgales studentu tēva un aizgādnieka Bronislava Spūļa un pie rakstnieka Antona Rupaiņa kapu kopiņām. Pavadījām brīdi pie viņiem, pateikdamies par visu, ko tie darījuši un devuši, lai mūsu tauta taptu bagātāka garā. Arī uz Brāļu un Meža kapiem ļaudis neš sarkanbaltsarkanus ziedus.

Visas šīs zīmes liecina, runā un stāsta. Vai mēs tās pāri tālumiem sadzirdam un kaut cik caur simboliem saredzam? Mēs esam paspējuši aplipt ar kādu svešādu kārtu, tādu kā pabiezu čaulu, kuŗai jūtas un balsis no dzimtenes un gara saucieni netiek cauri. Sevišķi tas varētu attiekties uz mūsu vidējo un junāko paaudzi — uz tiem labi izglītotajiem, vismaz formālās izglītības jomā, un labi materiāli situētajiem latviešu dēliem un meitām. Bez nopūtas viņi pazaudējuši savu tēvu valodu. Savu vecāku naudu viņi skolās tērējuši, bet vairums paspējuši apaugt ar tādu kārtu un čaulu, ko varētu saukt gan mantiskā, gan filozofiskā nozīmē par vienaldzīgo, dzīves gatavo vērtību tērējošo materiālismu. Tas izteicas apmēram tā: Man vajag jautru puisi vai meitu pie rokas, un pēc mums — kaut vai ūdensplūdi!

Plūstošā dzīve viņus ir amerikānizējusi, kanadizējusi un austrālizējusies tik pamatīgi, ka viņiem ir mūžīgi kaut kur jāskrien, kaut kur „„jābūt" un nekad nav laika. Šis cilvēks sevi nemaz nedefinē. To definējis kāds sociologs: Esmu tik ļoti aizņemts, ka man nav pat laika ieiet sevī pašā, tur paskatīties un ar sevi pašu par savu dzīvi parunāties.

Vai šī saruna ar sevi pašu kaut cik dzirdamāk iesāksies? Varbūt mēs, tie gudrie un visu tik skaidri zinošie „vecīši", paši pie tā esam bijuši vainīgi, ka arī mūsu labos padomus jauniešu zemapziņa sāk noraidīt ar gatavu iebūvētu instinktīvu reakciju?

Jānis Klīdzējs

AABS 7. konference 1980. gadā

Baltijas studiju veicināšanas apvienības (AABS) septītās konferences (1980. gadā) programmas komiteja aicina zinātniekus iesniegt rakstus par jebkādu aspektu no Staļina un Hitlera okupācijām Baltijas valstīs, no 1940. līdz 1953. gadam. Pētījumi un apraksti, nevairāk kā 500 vārdu garumā, iesūtāmi profesoram Vardys (Prof. V. Stanley Vardys, Dept. of Political Science, University of Oklahoma. Norman, Oklahoma, 73109). Iesniegtos aprakstus vai gatavos rakstus izvērtēs iesniegšanai AABS septītā konferencē 1980. gadā.